

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

JÄMTLANDS OCH HÄRJEDALENS DIPLOMATARIUM

UTGIVET AV
JÄMTLANDS LÄNS BIBLIOTEKS DIPLOMATARIEKOMMITTÉ

Andra delen, tredje häftet

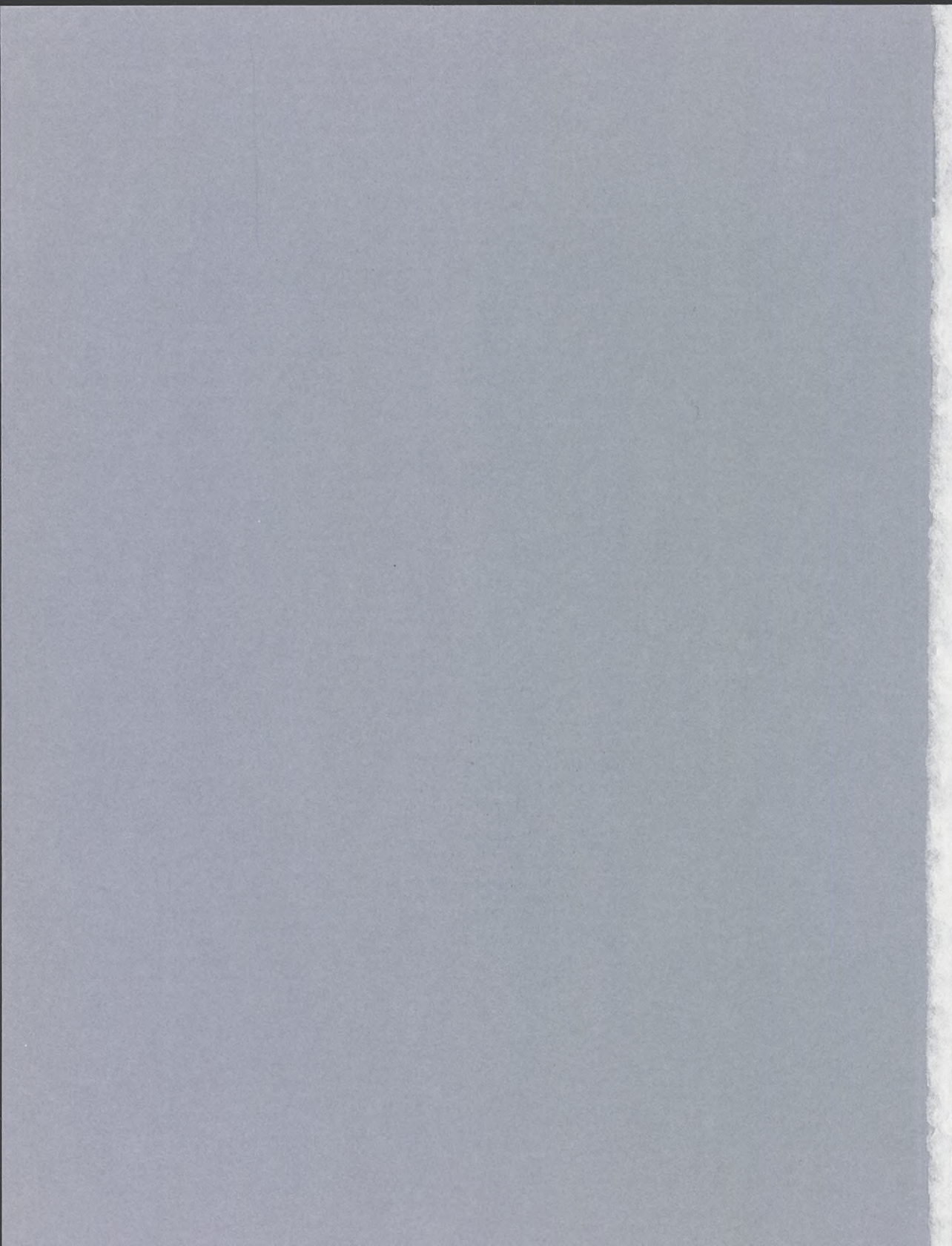
UNDER REDAKTION AV

KJELL HAARSTAD
Förste amanuensis

HELGA ÖHBERG
Dr phil

HEIMBYGDAS FÖRLAG
Östersund

JÄMTLANDS OCH HÄRJEDALENS DIPLOMATARIUM

UTGIVET AV
JÄMTLANDS LÄNS BIBLIOTEKS DIPLOMATARIEKOMMITTÉ

Andra delen, tredje häftet
1500–1519

UNDER REDAKTION AV

KJELL HAARSTAD
Förste amanuensis

HELGA ÖHBERG
Dr. phil.

HEIMBYGDAS FÖRLAG
Östersund

Utgiven av Jämtlands läns museum
Bohusläningens Boktryckeri AB, Uddevalla 1985
ISBN 91-85390-79-8

JÄMTLANDS OCH HÄRJEDALENS DIPLOMATARIUM

JÄMTLANDS LÄNS BIBLIOTEKS DIPLOMATARIEKOMMITTÉ

har tidigare utgivit fem häften medeltidsdiplom. Det första häftet utgavs 1943, det andra 1946 och det tredje 1956. Dessa tre häften utgör första delen av Jämtlands och Härjedalens Diplomatarium. Till denna del har förste arkivarien vid ortnamnsarkivet i Uppsala Bertil Flemström utarbetat ett register, som utgavs 1965.

Nu föreligger det sjätte häftet. Tillsammans med det fjärde häftet, utgivet 1974, och det femte, utgivet 1978, utgör det andra delen. Även till denna del kommer ett register att utarbetas av fil dr Bertil Flemström.

Enligt de ursprungliga utgivningsplanerna skulle diplomatariet omfatta även en tredje del. Med hänsyn till diplommaterialiets omfång och beskaffenhet efter år 1519 anser emellertid kommittén att utgivningen bör avslutas med det nu föreliggande häftet. Det har utarbetats av dr phil Helga Öhberg och förste amanuensis Kjell Haarstad. Fil dr Leif Feltenius har översatt två diplom från latin till svenska. Förre landsarkivarien Arne Öhberg har medverkat vid korrekturläsningen.

Alltifrån början har utgivningen av diplomatariet varit beroende av bidrag från flera håll. Jämtlands läns landsting har genom regelbundna anslag möjliggjort tryckningen av de olika häftena. Till forskningsarbetet inför detta sjätte häfte har bidrag erhållits ur Landsprosten Erik Anderssons Minnesfond. Till alla dem som genom åren medverkat vid tillkomsten av Jämtlands och Härjedalens Diplomatarium framför Diplomatariekommittén ett varmt tack.

Torsten Dixelius Hans Jacobsson Lars Rumar Sigrid Thomson Helga Öhberg

UTGIVNINGSPRINCIPER

- tillämpade i Jämtlands och Härjedalens diplomatarium, andra delen.
1. Texterna återges diplomatariskt oförändrade, så långt detta varit möjligt. Detta gäller även textens indelning i stycken, som följer förlagan utan ändring till nutida bruk eller hänsyn till innehållet.
 2. Förkortningar upplösas men utmärks med kursivering. Bokstäver som tillskrivits ovan raden som del av en förkortning, kursiveras icke.
 3. Interpunktionen bibehålles oförändrad.
 4. Person- och ortnamn återges utan ändring i själva texten men normaliseras efter nutida bruk i för- och eftertext samt i översättningar. Diplomatiets del I har varit mönster vid normaliseringen.
 5. Stora och små bokstäver återges efter handskriften.
 6. Varianter i förlagan av en och samma bokstav (t.ex. långt och kort s) återges principiellt icke i trycket. Typerna u och v, ä och æ och ø, samt i den mån de kunnat särskiljas, i och j, ij och y, återges i enlighet med förlagens skrivsätt.
 7. Utraderingar (rasurer) och avsiktliga luckor och tomrum i handskriften återges med prickar i den tryckta texten. Ungefärlig längd anges i notapparaten. I rasur skrivna bokstäver, ord eller meningar införs i texten utan särskild markering men anmärkas i not.
 8. Skador i förlagan betecknas med raka klammer [], vare sig texten kan utfyllas eller icke. Supplerad text insättes inom dessa klammer med samma tryckstil som i diplomtexten i övrigt. Kan texten ej restitueras, sätts prickar inom klammertecken, och i notapparaten anges den skadade textens omfattning i ungefärligen beräknat antal bokstäver, ord, rader eller centimeter.
 9. Oläsliga ord, som ej kunnat suppleras, anges med prickar i texten och anmärkning i not.
 10. Rättelser och tillägg, gjorda i själva manuskriptet, införs i den löpande tryckta texten men anmärkas i not. Överstrykningar och raderingar i förlagan markeras ej i diplomtexten men anmärkas i not.
 11. Suppleringar av bokstäver eller ord, vilka av glömska eller slarv överhoppats i handskriften, sätts inom parentes () och i samma tryckstil som i diplomtexten i övrigt.
 12. Fel- eller dubbelskrivna bokstäver eller ord uteslutas i den tryckta texten utan att de där särskilt markeras men anmärkas i not.
 13. Delar av ett diplom, vilka äro hämtade ur ett tidigare eller senare brev, som i sin helhet tryckts eller skall tryckas i diplomateriet, tryckas endast som en hänvisning till detta andra diplom.

FÖRKORTNINGAR

Dipl.Dalek.	Diplomatarium Dalecarlicum
DN	Diplomatarium Norvegicum
DS	Diplomatarium Svecanum
JHD	Jämtlands och Härjedalens Diplomatarium
JLFT	Jämtlands läns Fornminnesförenings tidskrift
KB	Kungliga Biblioteket (Stockholm)
RA	Riksarkivet (Stockholm)
SD	Svenskt Diplomatarium från och med år 1401
UUB	Uppsala Universitetsbibliotek
ÖLA	Landsarkivet i Östersund

SOLBERG I BEITSTAD (NORD-TRÖNDELAG)

Den 1 februari 1500

PAUL och IVAR TORGERSSÖNER samt CLEMENS PEDERSSON på sin moders GUNBORG TORGERSDOTTERS vägnar säljer till sin frände TORGILS JONSSON halva Västergården i *Mo* i *Bergs* socken.

Fotokopia i ÖLA. Originalen på pergament fanns 1979 hos Maylis Eriksson, Backluraväg 23A, Nynäshamn, bördig från Bergs s:n.

Sigill 1–3: remsor.

Allom mannom them som *thetta* breff sea edher høyra *kennomss* wij oc *kwngrørom* pawell *et* jffuer torgeirz syner oc Clemet pederson wppa *sinne* modersz wegna gumborgge torgeirzdotter at wij hafuom salt torgilse jonssyne worom frende laglegga wpbodna jord tha som Moo heiter liggandes i *bergz* sogk i iamtelande halffwan wester gaardhen *met* allom them lutom oc lwnnedom som ther haffwer wnder lægit fra nyo oc fonno som er i fiskewatnom eller wedeskogom qwernestodom eller androm akrom nytsamlegom lwnnendo fri och frels fore hwariorom manne¹ wndan oss oc wor effterkomande erffwinge och wndher ader nempde torgils oc hans erffwinge efftherkomande Till æwerdelegga eign och odall Till mere witnisbørd oc sanind her om latom wij forre nempder pawell iffuer oc clemeth hengge woor insigle fore *thetta* breff som scriffuat war² a soolbergum a beidstadam liggandes i trondelaghum in profesto purificationis marie virginis Anno domini M quingentesimo

1. "manne" tillfogad ovan raden.

2. "war" tillfogad ovan raden.

SPROTEDET

Den 16 juni 1500

KETTIL OLAFSSON tilldöms en fjärdedel i *Vi* i *Näs* s:n på sin hustru RADGERDS vägnar mot att ANUND i *Tand* får sina pengar tillbaka.

Jfr JHD II nr 94, 256, 298, 334.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA

Sigill: 1–7 remsor.

Tryckt i DN III nr 1017.

Brevet refererat av Behm i "Näs och Hackås socknar" sid. 50.

Alle dandemen som *thetta* breff ssee eller høra læsas helse vi iiii ok xx som her effther neffnes Pedher j sandha. olaff stenson. torkil i moo. Pedher i hagma.

paal i risom. pedher andersson. Erik i sidhe. gummundh i grythan. magnus i hagma. pedher martenson. yrian karlson. kætil i gotistadh. pedher nilson. Michil i grimeness. olaff svenson. anderss i stomnegerdh. anderss olson. rek i ass. greiss martenson. erik i byom. sigurd i hara. laffrens i hasiø. Jens i hakassengh øndh i otarssiø kerlika medh gudh ok sancte olaff kongh gøre alle vitherligit ath ar effter gudz byrdh millesimo quingentesimo a tingstad retthom botolff messo affthan oppa sprotheydhith vare vi i doom nemfde ok ffor retthe ath sithia emellom kæthil olson pa sinne hustrv vegne radgerdh a then ene halffuo en aa then andre halffuo anundh i tandhe trethandiss vm en fierdungh i vii som i ness sokn ligger ok thil køpss kom, som anund vpenemffde køpth haffde ransakade vi thet maal jnvørdelika effther var samwisko medh beggiss thera skæl ok tykthe oss sva ath adernemffde anund haffde køpth vpenemffde fierdungh olagliga for thy han var trimenningen aff fri(llub)olkenom en fornempde hustrv radger var ekthe brodherdotter thy dømpde vi medh en fullan doom kætille olson pa sinne hustrv vegne thil then fierdungh i vii ok¹ anundh thil sine pæninghe i ghen som er x mark sva imatho ath hulkin thenne doom riuffuer eller riwfsmen thil faar skal svara effter thy som norges lag jñnehalle. Thil ytermeer saining her vm henge vi var insigle nedan vndher thetta breff peder i sandh anderss olson paal i rise ok iak yrian i hoff bidher anders gudleffson, kætil i gotistad peder anderson i netistadh ok peder martenson som scriffuit er som før sigher

På framsidan: 1500.

På baksidan: Did. Norv. Nr 1017, Olof Jonsson: Wi, 1821.

1. "ok" skrivet två gånger.

262

Den 15 november 1500¹

PEDER OLOFSSON och hans hustru MARGARETA HENNINGSDOTTER säljer godset Hoo i Ragunda till MARTIN SIMONSSON för 20 mark.

Referat av brevets innehåll i Nordins samling 1003, sid. 173 i UUB. Brevet lär ha varit på pergament.

1500. kallas uti ett Permebref som finnes i Munsåker i Ragunda, Wälbördig Oloff Bagge, Fought öfver Jemtelandt och Gauldalin. Her Nils i Oviken Probst i Jemteland. Brevet, dat. *Sundahgen* nestefter Sancte Martins dag 1500, inneholler at Pedher Olofsson och hans Hustru Margreta

Henningsdotter sälja til Martin Simonsson ett Gods Hoo, liggende i Rafundha sokn för XX Mark i silfver och redhe peningar af hvilket gods *arlige* afgår *kronona* ett skin i skatt.

Här brukas ordet *lycktarpening*: (sidsta peningen) *var lukin*, var lämnad.

Dito Wedestada (Djurfångsmark) uplåtes jämte Godzet, af Weida (jaga) Dyr.

1. I texten den felaktiga upplösningen 13 november.

263

JÄMTLAND

1500

OLAF TORGILSSON i *Vällviken* och ERIK i *Hårsta* säljer med sina syskons samtycke sitt modernearv i *Sellsved*, *Kalls* socken, för 14 jämtska mark till sin morbroder MARTEN GUNNARSSON i *Sellsved*.

Jfr JHD I, nr 198, 222; II, 14, 118, 270.

Avskrift, sannolikt av Fale Burman, i Ekdahls norrländska samlingar vol. AI, VHAA:s arkiv. Sigill (enl. markeringar under avskriften): 1. saknades, 2. oläsligt, i grönt vax, 3. oläsligt.

No 6.

Alle the dande men, som thette breff see, eller høre at lesses, bekenoms vi, som her effter nempnes, som ær Oloff Tørilsson i Vellevigt, Erick i Haargxstad, med beggies allum varum Sysknom Jaa jordh¹ och samtykt, os salt haffue vort møderne, liggande i Jemptelandh, i Karl Soken, beskedelikom manne, vor modherbroder Marten Gunnarsson i Selleswidh, ffore xiiii Jemiska mærcker i goddham peningom. Thy skielliom vy thette vort mødernæ, liggande i Sellesuidh, vnddan oss ock varum arffwum, ok vnder forenempdæ Marten Gunnarson ock hans ærwingiæ till egnar ock æuerdeligt ægho: med allom them luttom, ock wmwendwm, som ther till med rette bør athligie, bade i vattho och i torro, alsingo vndantagno, hvaskie nerby, eller fferr. Bekenniss ok vi fforskreffne men: Oloff ok Erik, oss vpbwridh haffua aff førnempda Marten helan peningh ok halffuan, ok alle the ther i myllan, oss till fullo nøgio, och allo vor ock thet kiøp giorth metd otte fastum, som var: Oloff i Nedegard, Øndder i Brattegg: Pavall i Rissom: Ærik i Byom: Laffrens i Nylandh: Erik i Nylandh; Brudde i Moo: ok Laffrens (i) Ytr ængh. Till yttmere sanildh ok better bewisningh, beddom vi Erligh ok velbørdig mand Oloff Bagge ath hengiæ ssith Insegle nedan vnder thette breff: Pall i Rissom, ok Pawall i Hoff: medan vi ekie Insegle ægande ærom: hwlket som skriffuit var, Jempteland, arom effter Guds børd M v^c (1500).

1. Skall väl vara "ordh".

TRONDHEIM

Fredagen efter påskdagen omkr. 1500

IVAR FISKARE skriver till sin måg ERIK BENGTSOON på *Romo*: HEMMING i *Almås*, som är farbror till IVARS hustrus barn, har tillägnat sig den gård, som barnens far en gång köpt av HEMMING för 14 mark. IVAR ber ERIK att förbjuda honom att befatta sig med gården.

Original på papper i VHAA:s dep. i RA.

Spår av utvändig försegling med grönt vax.

Tryckt i DN XIV nr 193.

Kyerligh helse ij warrom herre ieshu christo etc kyere erick bentson som edher weteligh er wm min hvstruss barn ogh then gardh som theris federn er haffwher iegh sporth ad theris ffadher brodher haffwer weldegh segh tyl ogh setthe dher en man ijn megh osporth ogh min hvstru hwlkyth som ickye er norgyss lagh Ty haffvher iegh besporth megh medh min herris nade ogh bedher iegh edher kyerligh ffor gud skuld ogh ffor the ffatik barn skyld ad y fforbywdhe theris ffadher brodher hemmingh paa almoss ogh then samen man han haffwer ter ynpaa seth naakydh bevare segh med theris fedherne som framth the wile ickye fforbrythe sine penigghe Tij bedher iegh edher ogh min hwstru paa sine barn vegne ad ij gøre som en daneman ogh takyr theris feders yordh ogh saa møkydh mer som han kyepthe aff syn brodher hemmingh ffor xiiij marck hwadh iegh kan vare edher til wylghe paa the ffatick barn vegne thed wil iegh gherne gøre Scriwidh ij trondhem ffredaghen nesth effther posche dagh

Ywaar fyskare
edher fatich wen
ogh magher

På framsidan: (c. 1500) Dipl. Norv. XIV 193, VHAA.

På baksidan: Beskeligh man erick benthson paa rymya¹ sendis thette breff (*Med samma hand*). (*Med yngre hand:* No. 13 Undersåker Rista +). 9.a.4:94.

1. Ursprungligen skrivet "almass", men överstruket och "rymya" tillfogad ovan raden.

SKATTETINGET I LOCKNE

1500

OLAF JONSSON i *Forsta* bevisar inför en tolvmannanämnd med ett köpebrev sin rätt till *Forsta*, som bröderna PER (i *Haga*) och MÅNS AUSTENSSÖNER krävt som sitt odalsgods.

Jfr JHD I, 177; II, nr 116.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1–2 remsor, 3 snitt.

Tryckt i DN XIV nr 195; Persson, Lockne, sid. 123.

Alle men som *thetta* breff se eller høre ath lesses helsse vy effterskreffne pedher j sandom ørian j hoff anders j fierdstad kiætil j monstadh anders j bierma olaff osstensson jon j allestadh guszorm j helleim andhers j aker laffrens j assvm filppus j onsale kerlige medh gudh ock *sancte* olaff konwngh kwnnwkit gørendis ath vy varum j dom nempdhe aff konwnx lænismanne a rette skattinge j lopna arum effther guszørðh thwcende v hwndrat millan per j hagan ock mans hans brodher paa then enæ halffwo på then andre halffuo olaff jønsson j farestadh klagade førnemde brødher peder ock mans til olaff jønsson om farestadh ok sagde ath han sat j theris odalz goss farestadh kraffde vy førnempde domz men fram olaff jønsson *medh* hwadh skiæl han eller hans fadher haffde fath farestadh kom vp nempde olaff fram *medh* eith skelligith breff ath hans¹ foreldhre haffde thet kiøfft ok bettaledh laglige ock var førnempde pedhers ock manes fadher austhe æin aff the viij fasthe som kiøppe breffet lydher thy fwnne vy sa fore rette ok fvllan dom vppa giordom effter theris ffadher *fornempde magnus* ock pedhers haffde samtykth kiøppedh haffde frith ock akræreløsth fore hwæm manne effter thenne dagh til ytter mera bevisningh henggiom vy *fornempde* domsmen kiætil olsson pedher j Sandom vor insegle *medh magnus* lagmans insegle nedhan vnder *thetta* breff scriffvith som tel forne segher ar ock dagdh

På framsidan: 1500

På baksidan: Lockne Forsta

1. "hans" tillfogad ovan raden.

266

JÄMTLAND

1500

MARTIN TORGILSSON i *Mo* säljer ett halvt manfars fiske i sjön *Fotingen*, med båtlänning i *Hammersvik*, för 20 svenska öre till PEDER SVENSSON och hans bröder JÖNS, REK och JON.

Jfr JHD I, nr 262; II, nr 106, 292.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1–3 remsor.

Tryckt i DN XIV nr 196.

Thet bekennes jak martein tøyrlsson a moen *medh* *thetta* myth øpne breff ath jak Salth haffuer eith halfft manffar j fottynghs vanthn beskednom mannom

peder svenson ock hans brødrom jønis rekker ock jon fore xx øre svenska vnddan mik ock mynom arffwm ock vnddher fornemda pedher ock hans brødher ock theris brøder til odalz ock æverdeligh ægho ock skwlle the haffwa lendestadh j *hammersvigh jtem* kiennes ock jak forskreffna martein mik vp biwridh haffwa tesse xx øre mik til fvllæ nøghio ock allo sa ath myk vel athnøgher vittnis men at tesso kiøppe pedher j sandwm olaff j Klaxas Ærik j thienneras ock jon j bylzas thil ytter mera bewisnynghe bedhis vy¹ dande mænna jnsegle som ær mons hansson lagman niels j gylzas ock peder j Sandha ath hengendis nedan vnder *thetta* breff hwlkith som skreffvith ær j jemptelandh arum effter guszberdh twcende v hwndrath etc

På framsidan: 1500.

På baksidan: Myskie Ångro.

1. "vy" tillfogad ovan raden.

JÄMTLAND

1500

RADGERD i *Mjälle* säljer sin systerlott i *Berg* till sin bror OLAF KETTILSSON och dennes son KETTIL.

Original på pergament i VHHA:s dep. i RA.

Sigill 1-4: snitt.

Tryckt i DN III nr 1019.

Alle dandemen som *thetta* breff see eller høra lasas kennis iak radgerd i miela *medh* *thetta* vpne breff *thet* iak *medh* beradno mode kerlika vnth ok selth haffver minom elskelige broder olaff kætilson ok min broder son kættil sva mykit som min retthe systerdel var i bergh badhe løsth ok fasth ok haffua the giorth mine fullo atnøgio effter min vilie. Thy giffuer iak them quith ok frii for mik ok alle mine effterkommandhe fran mik ok mine effterkommande ok vndher fornemde olaff min brodher ok hanss son ok vndher hanss effterkommande *medh* allo thy ther nw vndher ligger ok aff aller ligath haffuer Thil en vbrytelika stadfesto sva ath hulkin *thet* vmakar i *nakra* handa mattho skal svara effter thy lag giffua ok staa sidan *køp* som ader *Thesse* gode men thil vitniss pedher i nextistadh ok anders karlson thil sanning her vm bider iak skælike men vm sin insigle ath henge for *thetta* breff karl martenson per anderson per i sanda ok jon i mateness *Scriptum iempcie anno dominj millesimo quingentesimo*

På framsidan: 1500.

På baksidan: Dipl. Norv. Nr. III: 1019; Näs, Månsta.

Kyrkoherden SIMON LAURENSSON i *Ragunda* intygar, att ERIK GULLESSON i *Långsele* i *Ångermanland* haft ett fiske i *Fors* socken i pant av OLAF ELLIASSON, men att fisket gått tillbaka till OLAF och OLAF HELGESSON för 2 öre och 5 mark.

Efter Peder Olssons avskrift av originalet, tryckt JLFT I, sid. 115f. Olsson gjorde en annan avskrift av Fale Burmans avskrift av samma brev, tryckt JLFT II, sid. 125.

Originalet lär ha varit på pergament och haft plats för 2 sigill.

Thz bekienes iak Symon Laffrensson kirkio prest i Raffwund, at mik är vetterligitt ath Erik Gulleson bygiand i Langgosell soken i Angemannelande haffde eith ffiskie tyll panth aff Olaff Illiasson som¹ är [fforn thime]¹ liggend i Ffos soken i Jempteland, ath thz ffiskie [wun..]² Olaff Elliasson och Olaff Helgesson i [goen] med vi manne doom a retthe skattingh i Raffwund i sa motto, at the gaffuo fforndema Erik Gulleson ij öre och v mark gilde peningha, ok dher mz skal thz ffiskie bliffva a talalösth ffør hwa'r mad³ (= mader?) effter thenna dagh, och haffuer thz ffiskie ffølth bye mannom aff forno. Til ytermera bevisninge beder iak Mans Hansson lagman i Jemptelandh om sith insegle mz minom nedhan vnder thz breff, som skreffwit ared effther gws børdh thusand v'c.

På baksidan: Om bye forse.

-
- 1.-1. Versionen i JLFT II har här "Öreforss heitter".
 2. Versionen i JLFT II har här "wunw".
 3. Versionen i JLFT II har här "hwarium manne".

Anteckningar av PEDER JOHANSSON över hans pant- och bytesaffärer i *Härjedalen*.

Original på pergament hos Lillhårdals hembygdsförening.

Tryckta och kommenterade av Nils Ahnlund i "Studier i Ekonomi och Historia, tillägnade Eli F. Heckscher" 1944, sid. 1-6, behandlade av samme författare i "Jämtlands och Härjedalens Historia I", sid. 486-487.

Thetta ær the pantha som iach haffwer thill panth

primo

Item swen byørsonn haffwer iak till panth en sok ffør xii øra ffør wadmall ok pæninghar

Item iohan halwardson haffwer¹ iak fath mik thill panth ii selskedha swa godha som ii øra myne en fem mark ffør jordh ok iii brødh iærñ och halff anden alin klædhe ffør alla the iordh han hema agher

Item thet kænnes jach pædher johanson iak haffwer thil panth aff karln pawalson en agher ffør ii mark peningha och haffwer iach till pant aff honom ii hænghe ffør v brødh jærñ hen haffwer iach aff honom en² agher ffør hen slypesten och ii mark j smydhe, the dandhe men war ther nær oppa³ then tidh som ær pæder i troswa wigh och pædher fogell

Item haffwer iach fath marthen swenson ii selffskedha swa godha som halff sætthe mark peningha ffør jordh⁴

Item ffegh iach marthen sswenson ena grytho som stodh eth pund j hælssyngha landh

Item iach fek honom sex halna klædhe thet bæstha thet skal feras aff norghe ffør ena ladhw och ena stwghw

⁵Item haffwer och iak thill panth aff pawal swenson en hagher ffør hen kætill som star viii mark mynne en ii pund och ena selff skedha swa godha som iii mark pæningha och ena mark peningha ok ena mark j smydhe⁵

Item kennes och jak pæder iohanson haffwa thill panth aff sygwrdh haktornson vii mark j smydhe och hena hœxsse, och haffwer iak och ffath honom xii halna wadmall och eth thyæll swa goth som xii øre peningha ffør alla the jordh som han hær hema agher

Item haffwer och iak aff sygwrd hactorson heth hænghe som hæther lyllæ gradhestrandh ffør ii mark pæningha och fek han mik⁶ ther ather till ii lythen agher stigh

Item kænes ok iach pædher johanson haffwa till panth, aff pæder haktornson slath ffør ii hœxsar mynne hen v brødh iærñ och hena halff mark pæninghæ
Item haffwer och iach pædher johanson⁷ thill panth aff olaff halwardhson ii⁸ ægroth ffør iii øra pæningha

Item haffwer iach till panth aff anders pædherson⁹ hen agher ffør ena mark peningha och iiiii hœxsas ok haffwer iak aff honom hen slath ffør viii ortogher peningha som iak wth lagdhe ffør honom i norghe ffør hans skath, før then skwl han kom senth

Item haffwer iak till panth aff karl pawalson en lythen agher ffør ii øra pæningha

¹⁰Item ena ækrw som kallas kraas ækra aff kar(l) pawalson til pantha for ena mark

Item aff tore lægs peder¹¹ eth enge som kallas¹² gasa næs pant for ena mark aff botolff ena ækrw østan syøn til panta for iii mark

¹³Item aff haalwardh j olingadal halfft anaraaf for iii mark pæningha¹³

Item aff byørn tordhson anaraaf ænget til pantha for vj mark j wadhmaal ok fære¹⁴ punth pæninga

Item aff radge aa bakka iiij stykke j aakær for iiij mark j smidhe

1. Texten har två gånger "haffwer".
2. Texten har ett överstruket "slyp".
3. Texten har "appa".
4. Texten har här en överstruken inskjutning: "+ och star eth *pund* j hælсынgha".
5. – 5. Överstruket.
6. Texten har här ett överstruket "j".
7. Namnet skrivet ovan raden.
8. Texten har här ett överstruket "æron".
9. Texten har här ett överstruket "till".
10. Härifrån och till slutet med annan hand.
11. Förkortningstecknet för "son" uteglömt.
12. Texten har "kallar".
13. – 13. Överstruket.
14. Ordet står i ett veck och är därför svårläst.

270

Omkring 1500

ARNE kungör, att han med släktingars samtycke har sålt sin del i *Sellsved* till MARTIN och fått 13½ jämtska mark i betalning.

Jfr JHD I, nr 198, 222; II, nr 14, 118, 263.

Svårt skadat original på papper i VHAA:s dep. i RA.

Tryckt i DN XIV nr 199, som har felaktigt "Orm" istället för Arne.

(Alle the dandhe m)en¹ thetta breff see æller høre kwngør jegh arne (... at jegh med min)² moodher ock mynae hwstrv ock barne ock ffllerre ffrendherz godhwilliæ solth ha(ffwær Marthen)² del i jordhne i seleswydhi ffør xiiij mark jempske ock kennis jegh m(ik helan)² peningh ock halffuan wpburidh haffwae megh til godhe nøghe ock wel nøgher (thi skil jegh fran minom)² arffwom fførnemdhe lwth ock tilegner jegh fførnempdhe marthen ock hans (arffwom fførnemdhe jordh med)² haghe wathen ock wedhstedhe na by ock ffarre iinggo wndhan skyldho som (betre er at haffwae en mistæ)² These ii ware withne a køp warth som ær jon i belliom ock esbiørn a herp(e ock beder jegh) these godhe men om sin insigle som ær her silfasth i wndisaker greg (..... ath henge sin)² (insigle ffør thetta breff/som gi) orth war i (.....) nesth efter sancte mykelz dagh

263

/p/rimo xviii alneclædhe ffør vi iemskæ
..... dh en jempsk mark i smidhe ock ...

På framsidan: (c. 1500) Dipl. Norv. XIV, 199 VHAA.

På baksidan: in collectione Burm. No. 5 År 1499. A.h.4. H.1898.

1. Övre vänstra hörnet är borta.
2. Högra delen bortriven.

271

U.o.

Omkring 1500

JOHAN OLAFSSON i byn *Tälle*, *Ljusdals* s:n, skriver till LAURENS INGEMUNDSSON i *Loke*, att han, med samtycke av sin hustru GERTRUD OLAFSDOTTER i *Hemsjö*, överlåt it gården *Berge* i *Lockne* s:n till FASTE i *Ångsta*. LAURENS och hans broder OLAF uppmanas att ej hindra FASTE från att tillträda gården.

Jfr JHD II, nr 111, 137, 187, 326, 327, 360.

Original på papper i VHAA:s dep. i RA.

Spår av påtryckt sigill i grönt vax på baksidan.

Tryckt i DN XIV nr 200; Persson, *Lockne*, sid. 96.

Helse met *waarom* (herre) *iesu christo*, skall tu witha *lauris ingemwndeson* i lokom *thet thenne breffwisere faste* j *aangxstade haffwer fornødth mic¹ fore then gaardhen bergha* j *lofftwna sokn*, ty skall tu *honom* inthe *forhindra then sama gaardh her æpter ty han haffwer mic² fornøgth fore jordh oc byrdh* som een *dandeman swa at³ mic fwlwæll nøgiær thenne godhe mæn kallade jac* til *vithne vppa mjn oordh, thet the bliffwa tæss stadone oc bætre betroodh jeniss j litlehagha joan olafson* i *staffsæter* oc *olaff spiælleson*, her *met bediss jac⁴ mins kirkepresth incigle her olaf martini mædhen⁵ jac ey siælffwer incigle (haffwer)*, Ok *ther haffwer mjn hustrv, gertrudh olaffs dotter j heemsio, lagth sit fwlla jaa till oc skill thet fornemde gooz fraan sik oc sine æpterkomande⁶ aarffwa, oc wnder fasta j angxstadhe⁷ oc hans ærwinge vthen allth argh oc ytermer⁸ æpter taall, oc tu olaf ingemundzson lauris broder i lochom skall⁹ ey hæller göra thennom breffwisere¹⁰ faaste j angxstade noghot hinder vppa forscreffna joordh, ey tu æller tin broder æller noghor man æller quinna æpter thenna dagh*

Jac joan olafson bygnisman i liwsdall sokn
i tælle by *ibidem*

På framsidan: (c. 1500) Dipl. Norv. XIV 200

1. Här följer "then gaardh" överstruket.
2. Här följer "forl" överstruket.
3. "At" skrivet två gånger, den senare "ath".
4. Här följer "mit incigle" överstruket.
5. "mædhen" skrivet två gånger.
6. Här följer "æ" överstruket.
7. Här följer "ma" överstruket.
8. Här följer "vppa" överstruket.
9. Här följer "hanom" överstruket.
10. Här följer "noghod" överstruket.

KÖSTA

Omkring 1500

INGEMUND INGEMUNDSSON i *Kösta* erkänner, att han mottagit 10 jämtska mark av GUTTORM i *Berge* på den försäljning av ett gods liggande mellan *Kösta* och *Berge*, vilken hans brorssöner tidigare hade slutit.

Jfr JHD I, nr 52, 53; II nr 19, 59, 291.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1-2: remsor.

Tryckt i DN XV nr 127.

Anm. Brevet har vissa skriftformer, bl.a. å, som tyder på, att det kan vara en avskrift eller förfalskning.

Bekenes jak jngmun ingmunson på kiustad¹ att haffua opboride x mark jemske på thes køp som mine brøder søner th(i)l føren giortt haffde på deth² gos som ligier i mil(om) kiustad oh beri owen³ før alfare vegen østan beken vid køste oh op vner lanuark oh thil skiftes hagen⁴ i beri thy skel jak same gos vndan mik oh mine eruin oh opuner førscriffne guthårm op beri oh hans eruinger thil odels oh euerdelig eger oh vtgøre sielffue skat ther aff før di ther er ingen skoug thil ath så santh er som før skriffue sthår thi goda men thil vithenes lase larsøn på vangh oh erik persøn i lanuark ath thi sine jnseil henge lathe før thete breff som gorth var på kiusth akthum vth supra

På framsidan: No. 4 odat.

-
1. DN läser "Kinstad".
 2. "på deth" tillfogad ovan raden.
 3. I brevet står "omen".
 4. I brevet står "hgen".

U.o.

Omkring 1500

En okänd bonde skriver till lagmannen ang. ängen "Ösett" i närheten av hans gård *Backe*, sannolikt i *Lillbärdal*.

Originalen på papper tillhör N.-E. Eriksson i Sveg.

Fotokopia i ÖLA.

Naade och ffredh¹ aff gudh vor ffader Jesum Chrystum: Stedze ønskedes mett venlygh helsendh altyd: ffor Sendh med vor ffrelsser Christus kere her lamandh:² Som y badh megh søghe mytt pro: om then engh Som heder øseths och thogh Samme engh: vd aff vskyll mandh Som laa tyll vor gaardh backe: Som vor bort Soldh: y ii mands: aldher och ty y gaaff aldrig paa talde mend thet Sted y ffremmigs mands verre och heffthtt: nu thet er komen tyll megh som oals³ mandhen er: nu talle thy ther paa och haffde per torsson en søn ved naffn per skredere en rygh køffman Som enghen solt haffde och tog pannt och køff aff fattig och ryghe: och then eng øsetts enge hand aldrih paa talde y syne daghe och aldrygh kallett thet Syt odadell och thet aldrygh vor opbødettt tyll Sin Sleggt ther thet Solt vor: ther ffor trødh vy att thet skulle Staa hos vskyllom: ty bede jegh jon bagge ragard symensson och lagh och rett ffor guds skyll: jegh vylle icke dom legge mett honom for thy hand vylle haffue ty men tyll doms men som hanom pro barre: her met eder gud beffalendes

1. Texten har felskrivningen "fferdh".

2. Här följer en överstruken felskrivning "soch".

3. Ordet skrivet ovan raden, ett överstruket ord ("børde"?) följer.

U.o.

Omkring 1500

OLAF KETTILSSON avger vittnesbörd om att "*Bårdåsen*" är allmänning och "*Trälsåsen*" kungagods. Han åberopar därvidlag sina föräldrars samt "gamle HEMMINGSSON", ANUNDS i *Hunge* och ASMUNDS i *Haxäng* ord.

Efter avskrift i N.R. Brocmans Hist.Top.Samlingar, Jämtland och Härjedalen, fol. 258 f. i KB.¹

Vitnesbörd at Bordåsen är allmenning bredewid Gilleråsen
Thet gyor Jegh Olaff Katillson kwnnokt ath epter thet iægh warder kraffder thyll retth wittnesbords, thå wiill iægh herma ordh Ffaderss och Moderss, allyns som iægh hørde the m fflythtie och swore, och fframdelis gamblæ Hemyng aff ånwnd ij Hwngom och åssmwnd ij Hakassengom: sagde the

bårdåsen er almenningh allum bygdemannom Jampn hemalth østan slypothy-ærn øster moth thrælls åssen, ther børgis Lofftanssås Skoghen. Thrællsåssen ær kwngr Egher och halff gerdis gotz. Fframdelis Gylderåss Skoghen løpper swnnan slypo thyærn, mareby skoghen løper swndher wnder åssen och såå mytth øffuer. Thetta haffuer iæggh hørtt, ther wyll jæggh giørråå myn Edh på, når behoff kand gyørris. Thenne her wyttthnasbørdh ffynss j øffuer bynom ij mareby sokn longlijga besegladh etc.

In tergo Vittnesbørd om børdåsen.

1. I det skadade övre högra hörnet: "Ex orig. me... in Jemtia 176.."

275

ORRGÅRDEN I OVIKEN

u.d., 1500-talet

PEDER ERIKSSON tillkännager, att han sålt ett kvarnställe till LAURENS GUDFASTSSON i *Orrviken* för en ko och 4 mark. LAURENS' arvingar gav ½ daler och 2 mark i "sune", och PEDER upplåter kvarnstället.

Jfr JHD I, nr 286.

Original på pergament i ÖLA, har varit del av bokpärm.

Högra sidan och nedre delen, i linje med sista textraden, bortskurna.

Tillhörde prosten Bergman i Oviken.

Tryckt i JLFT V, sid. 179f.

Alle gode dannemend de som detta Breff Seer eller Høre læses [— — — ieg Peder Erickss]øen och giør for alle vitterligt att ieg mett beraart hug samt oc mett [— — —] haffuer Lauritz gudfastessen ij oruigen Itt quernstedell, ligendis [— — — for en] koe och fire mark pening, noch gaff hans arffuinge mig j daller oc 2 mark ij Sune, ieg Bekiender mig Peder Ericksson, att haffue opb[urit af Lauritz gud]fastssen och hans arffuinge gott for god betaling, Thj affhender [ieg mig och mine] arffuinge och efftherkommere fød och vfød, och opunder forbemelte [Lauritz gudfastssen, hans arffuinge och] efftherkommer, fød och vfød, *forscreffne* quernstedell, thill all odell [— — —] och liggett haffuer, fraa gamle thid, Intett vndertaget wdj nogen [maade — — — mett hande] bandt och En vrygeliga stadfestelse, att ehuo som samme kiøb [— — —skall] kallis ordt løss, och bøde kongen fullt Breffue brudt, ligeuell [— — —] thill ditte wortt kiøb och forligelsse var Olluff Mattsson ij o[— — —] och thill ydermere Vittnisbyrd att saa ij sandhet er haffuer ieg P[eder Ericksson — — —] vnder och vennlig ombeder var laugmandt Erllig och velbyrdige [— — —]uig, att besegle mett mig dette Breff, Actum orgaarden den 4 [— — —].

Två "æidsuårne lagretismændt" intygar, att SVEN och REDAR JONSSÖNER sålt sina brorsdelar och sin syster MARITTES systerdel i *Rismyr* i *Westergården* till sin syster ANNE i *Byn* för 40 mark. Den lilla delen i *Rismyr*, som tillhört syskonens faster, får ANNE behålla, eftersom hon skötte om fastern under dennas sista levnadstid.

Original på pergament i Dialekt- och folkminnesarkivet i Uppsala ("E. Modins samling").

Fotostatkopia i ÖLA.

Sigill: 1. bevarat, 2. skadat.

Tryckt i JLFT I, sid. 92f., II, sid. 125f. Referat hos E. Modin, Härjedalens ortnamn, sid. 87.

Överstruket koncept på baksidan.

Bekiennis vi ephtherscreffne æidsuårne lagretismendt peder Haluardsenn och Erick biørnssen wthi Sueigh Sogn met thette opne breff at vj haffue seet och høert, thet Erlighe mendt Suendt Jonnsen och Redar Jonsenn haffue solth Søester sin Anne peder biørnsens wthi bye æn iordepart, som er tuenne brødredele wti rismyer i westergården, end solte the sin søesters Marittis deel wthj samme iorden, huilkit hun selff samtyckte met lutom och lundom som athillæghit haffuer aff forno och nyo innan gårds och wtan gaards ifraa sig och sine arffwinger och wnder forscreffne theris søster Anne och hennis arffwinge til Euinnerligit æie. Framdelis gaff Anne forscreffne sine brødre och søster x1 mark i sølffuer, penge, kopper och wthi ryer for forscreffne iordepart. Her- vdoffuer haffuer Suend och Redar fået¹ sin søster Anne theras fadersøster som aathe ok en liden deel wti same iordt och sagde at hun skulle føede henne men hun leffde for samme iordepart, och beholle siden forscreffne iorde deel til Euinnerligit æie, huilkit Anne peder biørnsens giordt haffuer, och dannemendt flere wtaff wet, huru hun haffuer handlat mett henne. Til thes ytthermere wisso henghie vi wore indzegle for thette breff, data Sueigh etc.

1. Ordet skrivet ovan raden, under texten upprepat "faet", med hänvisning hit och tillsatsen "lege supra in quarta linea".

TIRSTA I TORP

Den 26 januari 1501

Bönderna i *Torps* tingslag vittnar inför underlagmannen i *Medelpad* OLOF ERIKSSON, att ingen jämtlänning någonsin fiskat i sjön *Toringen* på gränsen mellan *Jämtland* och *Medelpad*. Sjön tilldöms byarna *Näset* och *Sillre* i *Borgsjö*.

Efter Hellbom, *Medelpads* äldre urkunder nr 120, som återger en av vice häradshövdingen Nils H. Hamberg vidimerad avskrift av avskrift.

Originalen, som lär ha varit på pergament, har sannolikt förkommit.

Alle thetta Breff see eller hörer Läsas Helser Jagh Oloff Erichsson, Lagmands domhafwande i *Medelpadh*, Kierlige med Gudh, Kunogt görande, Allom dandemännom, att på then tidh, att Jag tingh höllt med allmogen i *Torp* skiplagh, Anno Domini M.D.I. in crastino Converssionis Beati Pauli, Thå komma in för Rätten Beskiedelige dandemän Erich Persson hångstade, Erich Assmundsson, Jöns Andersson i *Offwaneedh*, Pelle Pärsson i *Fornaby*, och Pär Gyntesson i *äste*, wittnade och äpter swore effter godha manna mening och wittnesbyrdh, som wore Pär Jonsson i *ässe* och Gynter i *ässe*, att de sagde och wittnade påå sitt yttersta, att Bönderne i *Näset* i *Borgesiö* Soken Bytte till sig halfwan *Turingen* och halfwa åna och gaff ther uth förre halfft Fisket i *ångissforssenom*; Thet byte giorde han med *Farden* i *ässe* och sammaledes wittnade alle the i *Torp* tinglagh byggia, att aldrig brukade någor man aff *Jemptelandh* i *förnempde Turing* med Båat aller nätt aller några handa *Fiske-tohl* etc. Och äpter thy then sjön *Turing* haffwer af ålder lägat ohindratt och oklandratt under *Näset* och *Silder* och är uhrminnes häffd åkommit, som lagh uthwist primo cap. de *Tellure* etc. Thå dömbde jag *förnempde Turingen* och halfwa åna stadogt och fast att blifwa under *förnempde Silder* och *Näs* till äwärdelige *Egho*, som dätt af ålder haffwer warit; These ähre de XII i *Nämbdene* såto. *Thomas* i *Rostadha Amundh* i *Eede*, *Sigurdh Gullesoen*, *Biörn* i *Backe Olof* i *Finzstada*, *Nils* i *Eedhe*, *Pär* i *Fornabynom*, *Enar gregersson*, *Erik Assmundsson*, *Gunmundh Jönsson*, *Järmundd* i *Borgasiö* och *Michel* i *Wissland*, Till yttermere wittnesbyrdh hänger jagh mitt *Indzcigle nedhan* under thetta breff. Scriptum In *Tirestada* Anno et Die ut supra.

Under kopian följande påskrift: "Likalydande med afskriften, som för Lagmans Rätten d. 18. aug. 1682 finnes wara upwijst, betygar Nils H: Hamberg Vice Häradshöfdinge."

KUNGSGÅRDEN I JÄMTLAND

Den 6 mars 1501

Fogden över Jämtland och Gauldalen OLAF BAGGE kungör, att han till ERIK JONSSON under Äggen, för tjänster, som denne gjort kronan, upplåtit fjärdedelen av ödegården *Åsen* vid *Ytteräggen* i *Mörsil*. Denna fjärdedel hade HALVARD NEPPE måst lämna i bot för många års obetalda skatter.

Jfr JHD I, nr 150, 309.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1: remsa.

Tryckt i DN XIV nr 202.

Alle the dandemen som *thetta* breff see æller *høra* ath lesses bekiennes jak Olaff bagge aff vaper fowgide ok æmbesman øffuer jemptelandh ock gauldal pa myn kiære nadugh herris vegna *medh* *thetta* myth øpne breff ath jak vnth oplattid ock geffuith haffuer *tennæ* nerwarendis breffuisare Ærik jonsson vndher eggien ffore syn tiænisth Som han haffuer giorth *krvnnonæ* æin fferdwngen j ænom ødisgardh som assen heitter ligandis vidh ytter æggie j møresyldh sogken ock hwlkin fornempde fierdwnggh halffuardh neppe myk vth bøtthe j skattffall som aff førnempde gardh var aff dølth j *manngh* aar, skal ock vp nempde Ærik dher aff ath giøre och hanss erffwinge kronene j skath j skin arlige arss thy skyll jak then same fferdwnggh vndan mik ock mynom effter kommandom fowedher *her* j jemptelandh vordandis ock bliffwandis ock vnder fornempde erik ock hanss erffuinge thil egnar ok ægo *medh* all thil liggilse thill ytter mera visso och bætter bewissnigen tha hengher jak myth insegle nedhan vndher *thetta* breff hulkit som skreffuith var pa konwnx garden j jemptelandh arwm effter gwsbørth thwcende ffem hwndratt ock pa *thet* fføressta løgerdagen Nest ffore motthet etc

På framsidan: 1501

BRUNFLO

Den 20 juli 1501?

MAGNHILD NILSDOTTER överlåter sin andel i *Marsätt* i *Sundsjö* till sin systerdotter INGEGERD JACOBSDOTTER och hennes husbonde BENGT ERIKSSON mot underhåll på livstid. Av BENGT mottog hon dessutom en silversked om tre lod som godvilja.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1-3 snitt.

Tryckt i DN XV nr 129; Persson, Sundsjö, sid. 131.

Thet bekenness iak maghnil nielse dotther mik kerlica vnth och afflatidh haffwa minom maagh benth erikson och mynne systher dotther¹ inggegerdh iacopsdotther sa mykit jak agher i marsether løst och ffast hwss och jordh aker och engh holt ok hagma vatnn och vedhestadher nær by och fyæran alz engo vndhan [takno]² til odhelss och æwerdhelig eygho j ssa matthe ath the skule hallæ mik [ffødhe]² och kledhe ssa længhe iak liffwer och gaff fornemde benth ena iii lodhe sked [mik]² tiil goduilia och siælfv badh jak laughman scriffwa breffuit til vithniss lasse j by[nom]² olaff j norenbergh jeppe i blekom til ythermer skel och beuisni(n)gh bidher jak [fornemde]² maghnil magnus laughman kætil sighuardhson sewast j taffweness vm theress insigle [nedhan]² vndher thetta breff scriffuit j brwnnflo sancte margarete dagh anno domini Md[j]²

-
1. Här följer i texten "inggerdh".
 2. Urblekt ställe.

280

OVIKEN

Den 7 oktober 1501

KARL HENRIKSSON tillkännager, att han till MARTIN SIMONSSON sålt halva gården *Boda i Lit*, som skattar ett halvt skinn till kronan årligen, samt en underlydande ödegård, som skattar ½ öre järn i årlig landskyld. Köpeskillingen, 30 svenska mark i silver, koppar och reda penningar, är betald.

Jfr JHD I, nr 189, 234; II nr 196, 282, 389.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1: delvis bevarat, 2: bevarat, 3–4: remsor, 5–6 bevarade.

Tryckt i DN XIV nr 203.

Ffor alle dandemen som thetta breff hendher fore ath komma sse æller høra læsas kennis iak karl henrikson thet iak met beradno modhe kerlika vnth vplathith ok salth haffuer martin symonsoni en halffuan gardh som bodha hether liggjandis i liith sokn for xxx mark svenska i silffuer i kopor ok i redepeningha aff hulkit godz ok halfua¹ gardh som arlika affgar krononne eth halffth skatthaskin arlika ok fylgher thenne fornemde halffua gardh eyn krononnis ödhe mark ok fylkth haffuer aff aller ok inghin annet minness eller affsighie kan aff hulke økhe mark som arlika krononne affgar i landskul j öre i iern hulkin krononnis ödhe mark iak ey burith haffuer hwaske i køp eller salu haffuer ok ffornemde halffua bodha gangith i køp ok salu bether en i lx aar thil forenne som ma(n)ghum dandemannum vitherligith er ffor vthan fors-

kriffne krononnis ødhe mark som foreskriffuath staar, Sva kennis ok iak mik fornemde peninghe the xxx mark vpburith haffua mik thil fullo athnøgio ok alla Thy skil iak vpne(m)fde halua bodha vndhan mik ok allom minom arffuom ok vndher marthin symonson adhernemfdum ok hans retthe effterkommandum thil odalss ok æuerdelika eghe met aker ok engh hulth ok hagma vatn ok vedistada nerby ok fierre met alth thet ther nw vndher liggher ok aff aller vndher leghat haffuer ingho vndan skildo aff thy som bætre er ath haffua en aan ath vara Thil en obrytelika stadfesto var thetta køp giorth ok samtykth i liith sokn en tha lykthar peninghin var lukin var tha ner hedherlik man her niells i owik prosth i iemptelandh magnus hanson lagman ok beskedelik sven hakon torstenson vnderfoguth² i iemptelandh met thenne viii fasta erik i sidhe sven i sidhe tore i iacopsass joan i bakka enar i fastegardh erik i vbass olaff i skothegardh eric vndher bacca vitnissmen ørian karlson ok ioan svenson Thyl ythermere bevisningh bidher iak fornemde karl henrikson forskrifne her niells prosth magnus hanson lagman, hakon torstenson, pedher i sandha karl marthenson pedher j svensass ath the sin insigle henghe for thetta breff scriffuith aar effter gudz byrdh tusande femhundrath pa thet fførsta areth, pa sancte birgitta dagh j Owik.

På framsidan: 1501–21 Buda.

1. Tillfogad ovan raden.
2. "vnder" tillfogad ovan raden.

281

KUNGSGÅRDEN I JÄMTLAND

1501

Underfogden i *Jämtland* EINAR JONSSON intygar på sin husbonde OLAF BAGGES vägnar, att GIORD PEDERSSON i *Tramsta* tillsammans med fem män framträtt på skattetinget i *Lockne* och svurit sig fri från ett rykte som gick om honom angående ett sto.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1: remsa.

Tryckt i DN XIV nr 197; Persson, Lockne, sid. 54.

Alle the dande men som thetta breff se eller høra ath lesses bekiennis jak enar jonsson vndher fiowgdhe øffuer jemptelandh vppa myn hosbondis vegna erligh och velbørdugh man oleff Baggie medh thetta mith øpnæ breff ath thenne nærvarandis breffuisare giordhe pedheron j tramstadh kom fore mik ock lagman pa retthe skattinge j lopna allom tingmannom a hørande och giordhe sin laglige vndanfførlszsse sielff sietthe fore thet obequemlelige røck-

the ock tal som pa honum var kommidh fore ingen brath eller sak ock ingen var then til som thet kwndhe honum pa beuisse eller sæghie huarfore geffuer jak forskreffne giord persson quittan fran lidugh och løssan fore mik ock alle myne efter kommandum fiowgdher eller vndher fiowgdher her i jemptelandh eller bliffuandis om tesse forskreffna sak ock ærendhe som var om eith skwth thil ytter mera sanneldh ock beithther beuisnyngth tha hengher jak mith insegle nedher vndher thetta breff hulkit som skreffuit ær pa konwnx gardh j jemptelandh arvm effther gusz bõrdh thvcende fem hundreth eit etc etc etc

På framsidan: 1500 ?

På baksidan: Brundflo. Gusta A. 14.c 2:1.

282

OVIKEN

1501

KARL HENRIKSSON har sålt halva *Boda* i *Lit* till MARTIN SIMONSSON för 30 svenska mark, som han mottagit.

Jfr JHD I, 189, 234; II, 196, 280, 389.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1: bevarat, 2-3: remsor.

Tryckt i DN XIV nr 204.

Alle men som thetta breff se æller høra ath læsas helsar karl henrykson kerlig medh gudh ok sancte olaf kanvng kwnnocth gørande ath jak salth haffwer jordh myne som ær halffwe budhe liggyandis j liidh soghn j jempthelandh beskedhnom manne marthen symonsøne for xxx mark swenska j silffwer och i koper ok i redhe pæningge kænness jak fornemde karl henrikson myk vpburdydh haffwa forscriffne xxx mark myk til takka och fwlle nøygha thy skyl iak vpnemda jwe budhe vndan myk ok mynom arffwom ok vndher fornemda marthen symonson ok hanss arffwa medh hwss jordh gardh och grynda holth ok vathn hagma ok vedhestadha alt thet som vndher ligger ok lighat haffwer fra forno ok nyio til odhells ok æwerdheligha eygho var thetta køp gyorth i owiik medh atthe fasthe eryk j sidhe swen i sidhe tore j jacopsass joan j backa enar j fasthegard eryk j vbass olaf j skategardh eryk vndher Hælghebacka vithnissmen øryan karlson ok joan swenson til ythermer beuisning bidher jak fornemde karl henrykson dande manna jnsighle som ær magnus laghman karl marthenson pædher j swenson vm syn insigle nidhan vndher thetta breff arom effther gudhz birdh tusande fæmhwndrat pa thet førstha

På remsa 1: --ath jak salt haffw...

På remsa 2: Alle me(n) som thetta breff se æller høra ath læsas helsar karl he...

På remsa 3: myne budhe hether liggyandis i a soghn j jemphelandh.

På framsidan: 1501.

Brev ang. ägandeförhållandena i skogar och myrar mellan *Vålbacken-Viken* – ”*Anders acke*” och *Löfsåsen*.

Brevet återopat i Jämtlands och Härjedalens dombok 1693, sid. 597—599 (Renoverat ex. i RA, kopia därav i ÖLA).

§18. Oloff Erichson i Ängie itererade sin hafde Präntention å Vårtinget emoth sina Grannar Jon Nillson och hust. Anna Månsdotter i Ängie, at komma med dem j Skogzlagh på västre sijdan till Österåsen, därest dee hafwa twenne Laduäng, benämnd Oxkjärnmyran och drohle Klingruttmyran och Stoormyran etc. Och på Vårtinghet så Belefwat, at där öfwer håldne Syn och breff skulle igensökias och framwijsas, dheth Jon Nillson giordhe och är Daterat den 5 Septembris Anno 1623 af 24 Mänd half af Brunflodz och half af Sunne Tinglagh, emellan Oloff Målare i Ängie på sin egen och med lättnes bröders Wengnar på den ena, och på den andre sijda löfzåås Skattlagare, och begärt Skogskiffte emellan Skatteskogen som bör at liggia till Ängie och löfsååsskogen, då framwijstes ett gamalt Pergamentzbreef af 24 Män giordt Anno 1501 Som utwijser Märkien emellan Vårdbacken-Vijke och Anders åcke å den ena halfwo, och löfsåasman å den andre halfwo, om Skogmyror och märkien, och at huar skulle äga i Myrorne som han ägde i Ägorne, effter huar och ens Skatt, och dee som intet ägde i Böle, skulle intet äga i Skogen och Myrorne etc. Och efftersom förskrefne Probsbreef intet nämner någon märkien eller Skogzskiffte emellan Änge Skogh och Löfsååsskogh, och dee den begärte, och därför blef och Skildnaden giordt, som sielfwa brefwet utwijser, och icke nödigt är, här införa, emedan som twisten är allenast emellan Grannarne j Ängie. Parterne Tilspordes om dee mera hafwa i Saken at påminna, då Actor berättade, at undan hans Heman varit under dee andras i Byen ett eller två tunlandh förpantade som inlöste äro, och lijkawell betages honom Ängies Slätt däreffter. Jon Nillson och Peder Peerson i Lassbyen på hustru Annas wägnar, föregofwo, sig intet mera därom hafwe at påminna: Tillståendes, at dee twistige Ängies parter äro Begrepne innom uthsedde märkien Anno 1623: Varandes Oloff Ersons Hemman af 3½ tunland Skatte Jon Nillsons af 2 tunland Skatte och hustru Annas af 2 tunland Skatte.

Sakens Sammanhangh discurerades enhälleligen till fölliande Doom. Aldenstundh Synedomen den 5 September Anno 1623 utwijser Märkien och Skogzskillnaden emellan Löfsåsen och Ängie, och ingen af Ängies Grannar är utsluten utan alla inbegrepne, och dee twistige Delar och Sloar Oxkiärnmyran och Drole, Klingruttmýran och Stoomýran äre där under och innan om, huilcka Jon Nillsons och hustru Anna Månsdatters hemman, bestående huardera af 2 tunlandh Skatte, sigh tillängnat, och Oloff Erichsons som Skatter för 3½ tunlandh, som och Skatte är, intet däraf dehlchtig warit; Altså finner Rätten skälligt, at Oloff Erson bör, ut af besagde Ängies stycken, effter sitt Hemmans tunlandh, öre och ortugh niuta sin andehl, som Gode Män kunna dem emellan iänka och dehla, och äfwen så otilltalt niuta i Skogen sin rätt och andehl som dee.

JOHAN och ERIK SIMONSSÖNER bekräftar sin faders försäljning av halva *Kvissle* i *Berg* till ANDERS JONSSON i *Matnäs*.

Jfr JHD I, nr 262; II nr 142, 179, 242, 251.

Efter Peter Olssons avskrift av originalet i JLFT II, sid. 126f.

Originalet lär ha varit på pergament och haft plats för 3 sigill.

Alle men som thette breff se æller høra helsom vy æffther scriffno Ioghan Symonsson ok Erik Symonsson kerlich met Gudh ok sanct (Olaf konung) kwnoct gørandh met thessa næwarandh breffwe ath vy fulkomligha [frith] tilstandom thet køp som war fadher gyorth haffwer Andhris Joanson i Mathanes vm jwa Kwisla ok [ther] gaff forenemde Andhers oss ith Eø kop. i godhwilia Thy skyliom vy forenemde Kwisle vndan oss ok vorom arffvom ok vndher vpenemde Andhers Joghanson ok hans arffwa til odhelss ok æwærdhelig eyio met skogh ok vathn ok vedhestadha nær by ok fyæran alz ingo vndantakno Til ythermer bevisnig bydhiom wi godha mana insigle som ær Magens laughman Pædher i Swenssas Byørn kal nidhan vndher thette breff som gyvith var arom effther gudz byrdh tusandh fæmhwndra pa thet første aar.

SPROTEDET

1501¹

OLAF GUTTORMSSON och LARS JOHANSSON tillkännager, att de delat halva *Faxnäl-*
den och tagit hälften var.

Jfr JHD II, nr 197, 232, 258, 349, 365, 373, 374.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1: snitt, 2: remsa, 3-4: snitt

Tryckt i SD I, 1 nr 4.

Alle *men* som *thetta breff* se æller høra ath læsas helsom vy effther *screffvne*
olaff guttorffson ok laurens joanson kerligh *medb* gudh och *sancte olaff*
kanwnggh *kwnnoc*t gørande ath vy badhe frændher haffwom gyorth en sath-
mala och stylla oss i myllom *medb* dandemanna radhe och ssamtykth i sa
matthe ath vy skule haffwa hælfthhen hwar vare i halffwe faxnelle och i vathn
ok i vedhestadhe i aker och i engh i hwsom och i twne alz engo vndan takno
som vndher ligggher och ligath haffwer fra forno ok hulken vara her oppa thalar
och eyke vil lathe sigh nøgia skal haffwa forbrwti(t)h syn del i fornemde
faxneldh til ythermer beuisningh bidhiom vy vpmemde *olaff* och larens ærlig
och vælboren *man* olaff bagge var lanssfaucth *magnus* hansson var laughman
paul i rysom jaghan i malinngge vm theress insigle nidhan vndher *thetta breff*
som gyorth var pa sprothedhe a retthe læughtinngge arom effther gudz byrdh
tusandh fyre hwndrat¹ pa *thet* førsthæ aar

I övre kanten: 1401 – N.8.

På baksidan: S.D: 4.

1. "fyre hwndrat" torde vara felskrivning för "fem hwndrat".

LITS TING

1501

Tolv män dömer KARL HENRIKSSONS försäljning av *Boda i Lit* för 30 mark till MARTIN
SIMONSSON giltig, då ÖDGISL i *Handog*, som haft godset i pant för 20 mark, icke ville lägga
till 10 mark för att köpa det. ÖDGISL skall få sina 20 mark tillbaka.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1-3: snitt.

Tryckt i DN XIV nr 205.

Alle dandemen som *thetta breff* ssee æller høra læsas helse vi tolf som her
effther *nemffnes* olaff i smittestadh pal i husom pedher i stokke tordh i

ringstadh helge i kalpestadh olaff i klökistadh olaff hemmingson krisman i asom øndh i hyliom hemmingh i saura pedher i høkebec pedher hakonson kerligh medh gudh ok *sancte* olaff konungh kunnokth gørvm vi ath aar effter gudz byrdh tusandhe femhundrat aar ok oppa thet första areth kom for oss i retthe karl henrikson i budhe pa then ene haluo en oppa then andre haluo øgyzl i handhøg vm eth godz som buda hether¹ som ligger i litz soken som forskriffne karl panthseth haffde øgidzle i handoge for xx mark ok var thet i tretthe them emellom, hulkit godz budha som karl fornemffde salth haffde marthin ssymonson klaghade øgydyl fornemffde ok sagdis vilia vara nermer thil køpss som pantin haffde fram, fore en annen kraffde vi tha bekkis thera skæl ok vitne fore kom tha fram fornemffde karl henrikson medh skæliken vitne² som var hederlikin man her peder i lith ok beskedelik man olaff olson ok nielis sigurdson ok vitnadhe thet karl fornemffde bød øgidzle ath køpa thet budha ok giffua sik x mark thil the xx mark vm han ville behallath, eller ok karl saghde vilia sælia thet andrum ok fly øgidzle sina peninghe jghen svarade øgidzl ok sagdis ey mer vilia giffua for thet godz buda en sva mykit han haffde tha vtlagth ffunnom vi sva for retthe ok fullan doom oppa giordum ath³ effter thet han nekade thet bodh honum øgidzle budith paa,⁴ item haffuer ok fforskriffne budha gangith i køp ok salu bæter en i lx aar thilforenne som mangum dandemannum vitherligit er⁴ dømpde vi øgydyle sine peninge i ghen the xx mark ok thet køp gilth som fornemffde karl giorth haffde medh martin symonson obryteligith effter thenne dagh hulkin som her effter oppa klagar skal svara sva mykit som lagh giffua ok staa sidan køp som adher var thenne dom sithin oppa litz tingh foguth ok lagman nerverandum thil sannindh her vm bidie vi magnus hanson lagman i iemptelandh pedher olaffson kættil i gotisstadh vm thera insigle ath henghie for thetta breff skriffuit a aare som før sigher

På framsidan: 1501–14.

1. Här följer ”ok” överstruket.

2. ”vitne” tillfogad ovan raden.

3. ”ath” tillfogad ovan raden.

4–4. ”item . . . er” tillskrivet under brevet med hänvisning hit.

OVIKEN

Den 29 mars 1502

KATARINA i *Ås(en)* tillkännager, att hon var närvarande, då hennes mor, GUNHILD i *Sinnberg*, avled, och hörde henne säga, att hon av sin nu avlidne bror, MATTIAS i *Gisselåsen*, mottagit full betalning för den del av *Gisselåsen*, som tillkom henne efter NILS i *Gisselåsen*. Rörande detta har KATARINA avlagt ed inför prästen herr NILS i *Oviken*.

Jfr JHD I, nr 138, 145, 168; II, nr 29, 173, 217, 256, 393.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1: snitt, 2: remsa.

Tryckt i DN XIV nr 206.

Ffor alle dandemen som *thetta* breff see eller høra læsas helser iak katerin i asom kerlika *medh* gudh ok gør iak viterligit *medh* *thetta* opne breff ath iak ner var minne modher then tidh hon bleff død gunnil j sinbergh gudh hernis siel nadhe ok iak hørde henne oordh ath hon sagde sik haffua vpburith aff sin brodher mattis i gisglass hvan peningh ok allan sik thil fulla nøgio for then deel henne bordhe haffua effter nielss i gidzlass gudh beggis thera siel nadhe *thetta* svoor iak for *prestenom* her nielss i ovik *dandemannom* ahørende som var peder i svensass ok jon hanss brodher ok *dandemen* flere ok en *ytermere* sværia vilia vm behoff kan göras thil *ytermere* sannindh ok bætre forvaringh tha bidher iak *dandemen* vm sin insigle som er peder i svensass ok biørnkarl a sillabacca for *thetta* breff som skriffuat var i ovik aren effter gudz byrdh M d ii tridie dag paska

På framsidan: 1502–8.

Den 5 juni 1502

JOHAN PEDERSSON säljer ödesbölet *Ytterboda* i *Lit* till MARTIN SIMONSSON för 13½ mark i silver och reda penningar. Av *Ytterboda* utgår ett skinn årligen i skatt till kronan.

Jfr JHD II, nr 105, 371, 372, 390.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1: bevarat, 2–4: remsor.

Tryckt i DN XIV nr 207.

Alle *dandemen* som *thetta* breff ssee eller høra læsas bekennis iak joghan pedherson¹ *medh* thesso nervarandis breffue thet iak *medh* godhum vilia ok beradno modhe kerlika vnth ok salth haffuer Marthin symonsoni eth ødisbøle som ytrabodha hether liggiandis i liith soken ffor xiiij mark i silffuer ok redepeninge aff hulkith ødisbøle som krononne arlika aff gaar eth skin i skath,

Ok kennis iak mik fforndemde peninghe vpburith haffua mik thil ffulla athnøghia ok alla Thy skil iak fforndemde ødisbøle ythrabodha vndhan mik ok alla mina erffuingha ok vndhan allom minom syskenom ok vndher fforskriffne marthin symonson ok hanss erffuingha thil odhals ok æuerdelika egho medh allo thy ther nw vndher ligghe ok lighath haffuer aff aller ingho vndanskildho Thil en obrytheligha stadfesto sva² i matho ath vil ther nakar oppa ath thala effter thenne dagh, tha skal iak ther thil ath svara ok frælsth gøra, ok ikke han som iak thet saalth haffuer², thetta køp var giort medh viii fasta nielss i kløkistadh paual i husom pedher hakonson hemmingh biørnson ysak nielson olaff i smittistadh øndh i hyliom helghe i kalpæstadh These vare her vithne thil erik i saure pedher i høkebek Thil mere visso ok sannindh her vm bidher iak beskedelike men vm sin insigle ath henghe for thetta breff³ magnus hansson lagman nielss i kløkistadh erik i saure olaff benctson³ Skriffuit aar effter gudz byrdh tusande femhundradhe oppa thet andra areth som giorth var a are som før sigher oppa sancti bonefacii dagh

På framsidan: 1502–15.

1. Brevet har felsskrivningen "pedhersom".

2–2. Skrivet mellan 2 asterisker.

3–3. "magnus ... benctson" skrivet i näst sista raden med hänvisning hit.

289

OVIKEN

Den 30 september 1502

MARTIN PEDERSSON i *Backen* i *Oviken* säljer ett halvt kvarnställe i *Backeån* med fri väg och timmerhuggning för kvarnen för 5 svenska mark till NILS GUDMUNDSSON, präst i *Oviken* och prost över *Jämtland*. Den andra halvan av kvarnstället har han tidigare sålt till nu avlidne herr SEVERIN, den förre prästen i *Oviken*.

Avskrift av Ekdahl i Hildebrands samling till SD, vol. 6, VHAA:s dep. i RA.

For alle the Dandhe mæn thetta breff kan fore koma see eller høræ læsas Hålsar jak Martin Pædherssoni i bakka i Owiiik sokn i iemphelandh kærlike medh Gwd och sancthe olaf konwngh Kwnnnotgørandes medh tæsse myn øpno breffwe ath aaren æpther gwz børdh MD pa thet andhra dagen næsth ephther Sancti michilsdag saaldhe iak hedherlikom manne her nielss gwmdwndsson kyrkia presth i ovik och prosth öffwer iemphelandh i halft qvarnestædhe i bakka aane thil thet andhra halffwa som iak hafde saalth her Severin thil forendhe som vore kyrkiaherre war gwz hans siæl nadhe för V mark swenska hwilka peningha iak kænne mik haffwa wpbwrit til fwlla nøya withnw mæn

wppa thetta köp Annolf i bakka Och gwdzorm mattesson ther samæ stæsz Ty wndhan skil iak for^{de} qwarnestædh wndhan mik och mynom arfwom och wnder for^{de} her niles och hwem honwm tekkes thet giffwa eller siælæ thil ewerdelika æga och odalsz Jtem om swa ær ath myn broders barn wilia ther nadh a tala tha skwle the thala til mik och ekki thil honwm Jthem skil och iak adernæmpdhæ her niles fryan wæg och fyærdogan til qwarn och fraa swa langth myn ægor rækka och skil iak honom tymber hwgh mwldh och wedh swa mykyth som görs behoff thil qwarnestadh til mere visso ok bæther forwarningh bidher iak Dande men som ær her symon i swndha her Larens i rödhæ kaarl i swnw pædher i swensoos at the sin insigle hænge før thetta breff som scriffuit war j owik aar och dag som fore scriffwit staar etc.

290

BRUNFLO

Den 14 oktober 1502

HEMMING BJÖRNSSON säljer till MARTIN SIMONSSON halva gården Övre Boda i Lit, som ger ½ skinn i årlig skatt till kronan, samt en underliggande ödemark, som ger ½ öre järn i landskyld, samt tredjedelen i ett kvarnställe, som förr legat under Söre, för tillsammans 26 mark.

Jfr JHD I, 213.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1: snitt, 2 och 4 bevarade, 3: remsa.

Tyckt i DN XIV nr 208.

Ffor alle dandemen som thetta breff fore komber se eller høra læsas bekennis iak hemmingh biørnson meth tesso nerwarandis breffwe thet iak meth beradhith moodh ok godhom vilia kerlika vnth vplathit ok saalth haffwer marthin symonson en halffwan gardh som bwdha hether liggiandis i liith soken for sex mark ok xxi kopor grytor ok redhepeninghe aff hulkith godz halffua bwdha som arlika affgar j skin i skath krononne gøraskwlandhiss, Ok fylgher thy forskriffne godze bwdha ok aff aller fylgth haffwer ok inghin anneth hørth haffwer en krononnis ødhemark som krononne aarlika affgar j øre i iern i lanskwl, hwilkin ødhemark jak bwrith haffwer hvaske i køp eller salw, Ok kennis iak mik fforskriffne peninghe vpburith haffua mik thil fulla athniøgio ok alla Thy skyll iak fornemde godz halffwa øffrabwdha meth alth thet ther nw vnder lighgher ok aff aller vnder lighath haffwer meth aker ok engh hwth ok hagma vatn ok vedistada ner by ok fierre ingho vndanskildo thil en obrythelika stadfesto vnderhan mik ok mine erffvinghar ok vnder marthin symonson ok hans erfvingar ok rette effterkommandhe thil odhalss ok æwerdelika eghe ok skil iak vnder bwdha en tridiwnghe i eth quernestædil som leghath haffuer

280

thil forenne vndher sawra thil æwerdelika egho Var thetta køp giorth meth vithnom ok viii fastom pedher i høkebec enar i bølith jenss i asen esbiørn knutzson jens knvtzson øndh i hylia pedher *ibidem* olaff i smittistadh Tesse vitne vare ner tha lyktar peninghin var lokin nilss i kløkistadh nielss i gummes gardh Thil mere visso ok sannindh her vm bidher iak magnus hanson lagman i iemptelandh hanss karlson nils i kløkistadh esbiørn knutzson vm sin insigle ath hengia for thetta breff Skriffuit i brwnflo aar effter gudz byrdh tvsandhe femhundrat pa thet andra areth die calixti.

På framsidan: 1502–18.

291

1502

Lagman MAGNUS HANSSON och sex män skiftar arvet efter PAUL GUTTORMSSON och hans hustru MARGIT OTTARSDOTTER, som avlidit i *Norge*: PAULS bröder TORBJÖRN och INGOLF GUTTORMSSÖNER får allt lösöre och sin brors del i *Berg*, medan MARGITS bröder NILS och JOHAN OTTARSSÖNER får sin systers del i *Trång*.

Jfr JHD I, nr 52, 53; II, 19, 59, 272.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1: remsa.

Tryckt i DN XIV nr 209; SD I, nr 132.

Thet skal allom mannom vitherligith vara ath arom effther gudz byrdh tusandh fyre¹ hwdret pa thet andre ar kom i retthe for mik magnus hansson laugman oc for tenne vi her effther nemnass erik birgherson per marthenson tørkil j mo marthen j opne² larss persson larss gutheson pa then eno jwo torbyørn guttormson oc ingolff guttormsson pa then andre jwo niels ottarson oc joan ottarson om en arff fallidh var j norie effther paul guttormson ok hans hustrv marghit otarsdotther spordhe fornemde brødher hulken then arff burdhe medh retthe ath haffwa thesse vpenmda hion margit ok paul atthe ith barn som them erffhde thy dømdom vy fornemde dom(s)men paulss brødher til alle lösöre oc syn brodherdel effther syn brodher i bergh oc vpenmda brødher niels oc joan syn systherdel i trangh effther syne systher margit effther thy lauboken skyre i trydhie arffwa balken til ythermer beuisning hængher jak magnus laugman mith insigle nidhan vndher thetta breff ar oc dagh som for sigher

På framsidan: 1402.

1. Bör efter handstilen och personernas livstid vara felskrivning för "fem".

2. Framför "opne" står ett överstruket "ope".

MARTIN TORKILSSON säljer *Långängen, Backalodaängen, Magnusmyren* och en slätteräng vid ån för 15 mark jämtska till ANDERS JOHANSSON. NILS i *Mo* samt TORKIL JOHANSSON och hans bröder kvitterar betalningen av sina andelar i den sålda jordegendomen ("godhuilia").

Jfr JHD II, nr 266.

Original på pergament i UUB.

Sigill: Tre hängande sigill.

En gammal kopia tryckt i "Bergvind", 19 årg. 1962, sid. 45f.

Alle men som *thetta breff* se æller høra ath læsas kwñnocth gør jak marthen tørgnilson ath jak salt haffwer ith¹ enghn som langh æghn hether nest vthan gudhsmo ok bakkalodha enghe nest vthan fore och ene myre maghnus myre hether ok then slather vthe *med anne* ligher beskedhnom manne andhers joansone for xv jempska mark. Kenniss jak och fornemde marthen myk vpburydh haffwe the xv mark myk til takka och fwlle nøyghio thy skil iak the vpmenda myror och slather vndan myk och mynom arffwom ok vndher fornemda andhers joanson ok hans arffwa til odhels och æwerdhelygha eyghor. *Item kenniss* jak niels j mo myk vpburydh haffwe ena mark j godhuilia aff andhers joansone for myn parth j fornemda langh engh och iak tørghelss joanson haffwer vpburydh v øra for myk ok myna brødher j godhuilia for forscreffne enghe thy aff enghnom vy oss ok² tørghelss och nielss ok varom arffwom och vndher andherss joanson och hans arffwa til odhelss ok æwerdheligha eygio vithnissmen ath marthenss køp henrik j skako och redher j gardhammar joan j hallen och niels j mataness vithnissmen til thet niels j mo salde och tørghelss salde til ythermer beuisning bidhiom vy forscreffne maghnus laugman henryk j skaku andherss j vige vm *syn* insigle nidhan vnder *thetta breff*

NB tusand faemhwndrade pa *tet andre* ar

På baksidan: Med 1700- eller 1800-tals hand: "Deta bref innehåler om et äng som heter backaloda som ähr sålt af Mårten Tårkilsån för 15 marck Jämiska." – Skänkt till Ups. Bibl. af komminister J. Bergstrand i Alanäset, Jemtland April 1883.– 1502 – Jon Jonsson

1. Texten har här ett uteslutet "langh".

2. Texten har här ett uteslutet "andherss och".

19 januari 1503

OLAF PAULSSON tillkännager, att han sålt för 19 mark jord i *Lund* till sin broder ERIK PAULSSON och fått betalningen.

Jfr JHD I, nr 260; II nr 199.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1: snitt, 2: remsa.

Tryckt i DN XIV nr 210.

Thet bekenniss iak olaff pau(l)son ath jak salth haffwer mynom brodher erik paulson xix marka køp i lwndhen vndhan myk och mynom arffwm och vndher fornemda erik och hanss arffwa til odhelss och æwerdhelig eyio met skogh vathn ok vedhestadhe alt thet som vndher ligher och li(g)ath haffwer fran forno och them fornemda xix mark haffwer jak vpburidh mik til takka och fulle athnøio thy (skil) jak fornemde olaff paulson fornemda xix marka køp erik som forsc(ri)ffwat star vitnismen larss i vesthenedh joan pædherson til ythermer beuisning bidhiom vy magnus laugman larss i vesthenedh vm syn insigle nidhan vndher thetta breff anno dominj md^o 3° in die sancti henricj

På framsidan: 1503.

REVSUNDS PRÄSTGÅRD

Den 16 februari 1503¹

Vid visitation i *Revsund* tillåter ärkebiskop JACOB av *Uppsala*, att länsmannen NILS PEDERSSON i *Sund* för 3 mark får köpa kyrkans treding i ödesbölet *Nor*, som kostat kyrkan skatt och låg obekvämt till.

Jfr JHD II, nr 305, 320, 380, 387.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1: snitt.

Tryckt i DN III nr 1028; Persson, *Revsund* I, sid. 66f.

Anm.: Avskrift från 1779 i *Revsunds kyrkoarkiv* OI, 1, sid. 27f i ÖLA.

Wij Jacob meth gudz nade erchebiscop i vpsale etc gøre witherligit meth thetta wort opne breff at arom epter gudz børd tusendefemhundrede pa thet tridie dagen næst epter sancti Sigfriidz dag nær wij i ware visitering stadde wore i Ræffzsunda kom før oss beskedelig man Niels pederson i Swnd i samme sogn lentzman berettendes før oss i kirkie herrins oc mene sognenes nærware at Ræffzsunda kirkie hade en triding i eth ødhes bole som heter Nora i samme sogn oc kirken gjorde ther skat aff oc hade ther lithet gangn wtaff och laagh kirkene oc kirkeherren ekki mykit leglighet huilchet kirke herren oc sognen

tilstod at swa war Therføre wnthe wij til gode at førscriffne Niels pedherson motte thet løse til siigh oc sine arffwe før iij marcer peninge besynnerlige før thet at førnemde Niels haffuer warit Ræffzsunda kirke mykit til wylie oc her epter swa wara wil Til tæss breffs wisso lata wij hengie wort inszige witherlige ffør thetta breff Som giffwit oc scriffwit ær i fførnemde Ræffzsunda prestegard aar och dag Som forscriffwit staar

På framsidan: 1503.

1. I DN daterat 18 februari.

295

OVIKEN

Den 20 februari 1503

Ärkebiskop JACOB av *Uppsala* beviljar 40 dagars avlat åt alla dem, som beder eller tänder ljus framför högaltaret i *Ovikens* kyrka, vilket han invigde denna dag, och åt dem, som besöker nämnda kyrka på dess invigningsdag, den 7 januari.

Översättning nedan gjord av fil. dr. Leif Feltenius.

Jfr JHD I, nr 22, 23, 24, 236; II, nr 35, 368.

Efter Ekdahls avskrift i B. E. Hildebrands Saml. till Sv. Dipl. vol. VI, VHAA:s dep. i RA (=A), kollationerad med en av honom vidimerad avskrift av annan hand i samma handling i RA (=B).

Jacobus miseratione Diuina Archiepiscopus Vpsalensis etc. Vniuersis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis Eternam in Domino salutem. Si Deum in Sanctis suis ore prophetico laudare jubemur, prouidas ac salubres opinamur canonum sanctiones qui sanctorum ymages adorari et venerari licentiant ut earum intuitu mens humana rei secularis fortassis distracta signatum in celis valeat¹ contemplari. Cupientes igitur vt ymages tabule² summi altaris in parochiali ecclesia Owiik³ nostre diocesis³ per nos hodie consecrate⁴ in debita⁵ Reuerencia et honore habeantur. Omnibus et singulis vere penitentibus et confessis qui ante dictas ymages cum genuflectione pater noster Aue maria Credo aut alias orationes quascunque deuotas humiliter orauerint cereos⁶ accenderint,⁷ seu qui dictam ecclesiam in ipsius ecclesie Dedicationis Die quem in crastino Epiphanie Domini ad instancias Honorabilis viri Domini Nicolaj curati⁸ et prepositi nostri ac parochianorum ibidem annis singulis. Deinceps concedimus celebrandum causa Deuotionis⁹ visitauerint XL Dies indulgentiarum in Domino misericorditer elargimur. Datum Anno Domini MDIII feria secunda ante Cathedre sancti petri loco quo supra¹⁰ Nostro sub sigillo.

1. B: valeant
2. A: Lucka
- 3.-3. A: Lucka
4. B: consecrata
5. A: Debitis
6. A: certos
7. A: accederint
8. B: curatis
9. B: denotionis
10. A: s

Ekdahls vidimation under B lyder: "Lika med det i Owiks kyrka förvarade Or."

N. J. Ekdahl

Översättning

Jacob, av Guds nåd ärkebiskop i Uppsala etc, tillönskar alla Kristi trogna, som kommer att se detta brev evig salighet i Herren. Då vi genom profeten befalles att prisa Gud i hans helgedom, anser vi kloka och goda de kanoniska bestämmelser, som tillåter att helgonens bilder tillbedjas och dyrkas, för att genom betraktande av dessa bilder människans sinne, som kanske är splittrat av världsliga ting, skall kunna se tecknet i himlen. I det att vi således önskar, att högaltartavlans bilder i Ovikens sockenkyrka i vårt stift, vilka invigts av oss idag, må hållas i vederbörlig vördnad och ära, skänker vi av barmhärtighet 40 dagars avlat i Herren åt alla och envar, som uppriktigt ångrar sig och bekänner sina synder och som knäböjande framför nämnda bilder ödmjukt ber Fader vår, Ave Maria, Credo eller några andra fromma böner eller tänder ljus eller som för fromhets skull besöker nämnda kyrka på dess invigningsdag, vilken vi efter anhållan från den ärofulle mannen, kyrkoherden, herr Nicolaus och vår prost samt sockenborna medgiver att firas varje år därpå på dagen efter trettondedag jul. Givet år 1503, den andra dagen före Petri catedra, plats som ovan, under vårt sigill.

296

Den 25 mars 1503

JOHAN HEMMINGSSON säljer till sin broder OLAF HEMMINGSSON sin jord i *Brynje* och sin brorslott i *Kläppe* för 34 mark.

Jfr JHD I, 238, 258; II, nr 64, 369, 370.

Original på pergament i ÖLA.

Sigill 1: remsa, 2: snitt.

Tryckt i JLFT II sid. 127.

Allom mannom som *thetta breff* se æller høra ath læsas helsar johan hemy(n)ghson kerligh *met* gudh och *sancte olaff* konwng kwnoth gørande ath iak salt haffwer jordh myna som ær xiiii och xx marka køp i brynnyo

mynom brodher olaff hemynghson och kenniss iak fornemde ioan Heminghson mik vpburydh haffwa vptonemda xiiii mark och xx myk til takka och fwlle nøyio til skil iak vptonemde ioan sama xiiii marka och xx kōp j brynne vndan mik och mynom arffwom och vndher myn brodher olaff heminghson och hans arffwa til odhels och æwerdheligha eyio met skog vathn och vedhestadhe alz engo vndan takno som bætre ær haffwa æn an ath vera Item och sa mikith som myn brodherdel ær i kleppom ær alt i thessom fornemdom xiiii och xx marka kōp var thetta kōp giorth met atthe fastom som ær lars enarsson olaff larenson ketil joanson halffwardh i seem tōrghils heminghson gvmoch hakanson olaff heminghson olaff i hylom vithnismen olaff hakanson och joan hakanson til ythermer beuisning bidhiom vy dandemanne insighle som ær raghnar laghman helghie olaffson nidhan vndher thetta breff som giorth var arom effther gudz byrdh tusandh fæmhvndrat pa thet trydhie ar varfru messo dagh i j fastho

På framsidan: 1503-2.

297

KÅNKBACKEN (RAGUNDA)

Utan dag 1503

HAKON THORSTENSSON tillkännager, att han sålt tredjedelen av *Oxböle* och hälften av *Remmefisket*, som OLAF AXELSSON köpte av hustru BIRGITTA, till OLAF ELINSSON för 16 mark.

Jfr JHD I, nr 58, 63, 64, 66, 69; II, nr 308.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1 och 3: snitt, 2: remsa.

Tryckt i DN XIV nr 211; JLFT II, sid. 127f.

Allæ men thetta bre(ff) see eller hōræ læsses helser jac hocken torstenson kiærlige met gwd oc sancte olaff konning kwngørændæ met thetta nærwærren-des breffue at jac haffuer solth in tridyæ parth jord i oxæbøllæ oc j rammæ-fiskæ som olaff axlensson kepptæ aff hustrv brigittæ Then fornemde jord Oc fiskæ skiil jac vndhan meg¹ oppnemde Hocken torstenson oc wnder fornemde Olaff elinson oc hans arffwæ Jtem gaff fornemde olaff elinson meg xvj marck tiil godæ nøffue Tiil ytther meræ bewissingh bidher jac Mogens hanson lagman om sith inzeylæ oc olaff helliason oc olaff andherson met mynnæ skreffuit vppa Kanckiebackæ paa eth forseth tingh Anno Dominj M d 3°

På framsidan: 1503 N. 6.

1. "meg" tillfogad under raden.

24 män bekräftar sin tidigare dom i tvisten mellan KETTIL OLAFSSON och ANUND i *Tand*: KETTIL tilldöms en fjärdedel i *Vi*; ANUND skall bliva vid sina pengar, men nu dessutom svara för domsbrott.

Jfr JHD II, nr 94, 256, 261, 334.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1: remsa, 2: snitt, 3–4: remsor.

Tryckt i DN III nr 1018.

Alle godhe men som *thetta* breff hendher thil ath komma se æller hœra læsas helse vii iiii ok xx som her effter neffnes eidsvorne lagrettes men i *jemptheland* pedher i sandha olaff stenson torkil i mo pedher i hagma pawal i risom pedher i netthistadh erik i sidhe gudmundh i grythan magnus i hagma pedher marthensson yrian karlson kætil i gotistadh pedher nilson michil i grimeness olaff svenson andherss i stømpnegærdh andhers olaffson ræk i aass greiss martensson erik i byom sigurd i hara nielss i kløkistadh jenss i hakassengh øndh i otarssiøø kærlika med gud ok *sancte* olaff kongh gøre alle vitherligith med *thetta* opne breff ath aar effter gudz byrd millesimo quingentesimo iii¹ vare vi annenthidh thilkraffdhe ok neffndhe aff beskedelikin svein hakon torstenson vndifoght i jemptelandh then doom ath ransaka som vi thil forendhe offuersithit haffde, emellom kætil olafson paa sinne hustrv vegne radgerdh, ok anundh i tandh pa then andre sidhe vm *thet* godz vii som the i tretthe haffde, hulkin doom vpenmffdhe anundh bruthith haffdhe sva ath han fortok kætil olafson forskriffne badhe hœø ok korn pa then deel honum var thildømph, ransakade vi tha then doom² annentidh effter fogotans radhe ok andre godeme(n) her i landit ythermere en thil forendhe *medh* beggiss thera skel ok vitne, ok haffde adernempde anundh inghin skæl eller vithne ythermere en thil forendhe Ok funne vi ey anneth en tha for retthe ok fullan doom ther oppa giordhom *thet* fornempde kætil olson skal bliffva *medh* then fierdungh i vii, ok anundh³ thil sine peningha effther thy som varth domsbreff vtvisssa ther vm thil forendhe giorth er, ok fornemde anundh skal svara for *thet* doombroth effther thy Norges lagh giffve ok innehalle Thil ythermere visso her vm henge vi vaar insigle nedan vndher *thetta* breff pedher i sandha yrian i hoff andhers i gerde kætil i gotesstadh peder andersson.

På framsidan: 1503–1500.

-
1. Osäker läsning; DN daterar 1500 u.d.
 2. "then doom" tillskrivet ovan raden.
 3. "anundh" tillskrivet ovan raden.

SVANTE NILSSON, *Sveriges* riksföreståndare, stadfäster de gränser mellan *Ytterhogdal* och *Överhogdal* – dvs. mellan *Hälsingland* och *Härjedalen* – som allmoge, lagmän och fogdar avtalade åren 1413 och 1502.

Jfr JHD I, nr 2, 3, 108; II, nr 144, 159, 160, 172, 207.

Original på papper i RA.

Sigill på baksidan.

Tryckt i DN III nr 1030; Regest hos Hellbom, Medelpads äldre urkunder, nr 126.

Jach Swanthe nielsson i ekesjø ridder Sweriges riges forstaandere gør witherligit met thette myt opne breff ath aar effter gudz byrdh md paa thet fierdhæ oppaa kyndelss messo dagh i vpsala kom fore megh beskedhæligh man per Raalsson i ytre hodal, met naakre opne besigldæ breff lydhendes hwru thet aar effter gudz byrd mcdxiiij waare næmpde aff Sweriges almwge i Hælsinge land, oc mædilpadh paa then enæ sidhæ xij mæn oc xij mæn aff norges riges almwge paa then annæn sidhæ met lagmænnæn oc landsfogheternæ paa baadhæ sidhær hwickæ grannælighæ tha ranszakadhæ gambælæ breff och landzskraarnæ om rættthæ raamerkæ mællan fornemde ytre hodal oc øffre hodal oc then gilledæ oc fulbordhedhæ Som i fornemde breff ytherligere vttryckes och benæmpnis Tessliges¹ haffer och sidhan framdeles aar effter gudz byrd mdij^o beskedhæligh man olaff ericsson vnderlagman i helsingelannid effter xii mæn j næmpden saathæ thet the witnadha oc ranszakadhæ stadfæst oc gild dømpt thet førmere breff oc the raamærke ther j benæmpnis, Thet han oc bewisar met sith opne breff ther paa giffuit. Nw effther swaadana witnæ och skælligh breff stadfæster iach paa righens wegna fornemde raamerkæ oc the forbenæmpde breff ther paa giffnæ ære, widh sinæ fwlle machth ath skullæ bliffuæ och haallis til ewig tidh fforbiwdhendis allæ e hwo the hælsth ære ellir wara kwunnæ her emoth naakot at gøre som forscreffuit staar i naakre mothæ medh myn o(c ryk)ens² strængæ hempd oc plicth Til witnissbyrdh her om lather iach trycke (myt)² jndziple paa ryggen aa thette breff screffuit oc giffuit aar dag oc stædh som forscreffuit staar

På framsidan: Sk. Hand. 29,5 1504½.

1. "tessliges" skrivet två gånger.
2. Hål i brevet.

Rågångsprotokoll som beskriver de till gården *Hovdsjö* hörande skogsägorna.

Jfr JHD II, nr 2, 110, 143, 388.

Original på pergament i ÖLA.

Sigill: 1. snitt, 2. bevarat, 3. hälften kvar, 4. snitt, 5. bevarat, 6. remsa.

Tryckt i Personhistorisk Tidskrift 1946, sid. 4, efter avskrift.

Brevet anses vara en förfalskning. Se även B. Hasselberg i *Jämten* 1939, sid. 79, och dens.: *Hovdsjösläkten* (tryckt 1958), sid. 16. Brevet återopat inför Avvittringsrätten 7/10 1760 (Avvittringsrätternas arkiv, Avd. 1, A:2 fol. 182ff i ÖLA).

Allæ man som thephts¹ breff see ællar hœra kiendossz iek peder ollffsszon lagmand i Jamtheland, och Ollff Kießlsszon forneæbye lænzmann i sundsœ sogend i reffsunom, prestegellom, och lasse karllsøn aasszom i næssz szogenn, och throen taffnessz i reffszond, och niells kraaguaag i raffuend, och Bœred i græmnæssz, och Joen i bogsszœ, lagrethessz mænd att wij warom sszteffneæ och forsszamlat paa Hoffdzije, I Reffszønd, hossz ærle mand sivger sziøgerszon Ryssz, och ginnæ marcheom gangom, querom meget skogen som hoffdesœ manom thill skall komma, och ginom wij først i franom gaarde kierend hollm, som waar det førszte mærchæ, och der i fra och i Raske fvrvæ, och der i fran raske forve och i giæsszœ knipen, och i fran giæssøn knip, och der i fra² och i skelbæræsund, och i fræm skellbresund i Knack aassz hvgend, och der i frand, och i diger bæckskallen, och der i frand och i skiællmessz Beerge, och der i fra och i stoer Berge, och i Raffsœ fossen, och i fran Raffsœ fossen och i Rodt kierendhøddaæ, och der i fra och i obaarss sællæ, och der i fra och i stoer sælleæ, och der i fra epter wllfsœ maanæ, och der i fra, och I Isiøhodæ, och der i fra och i thapfvrvaæ, oc fran thopfurvæ oc I gaardz kiernna hollmen i giæn, som wij dannom mænom nv føræ funde at skall ligæt wnder hosszœ manæm, oc aff Arælls thid lighet haffuer,³ och som wij dannom mænd och lagmanden nu kiend at ligget wnder hoffdsœ, det saa wrijgheeligh holddes skall, som forneffnit er, hænghe wi woræ Innd Zigell her næden fore mæd lagmane, och ginom wij den sijn om thorss daghen førøm santhe Johannis dagh, Ahr och dagh som forskriffvit staar, MDiv Padær ollffsonn

lagmand I Jæmphete land

1. Förvanskning av "thetta".

2. Texten har "far".

3. Här följer ett meningslöst "s".

BERG

Den 21 september 1504

ASLAK ÖSTENSSON tillkännager, att han sålt ett 20 marks köp, som är en fjärding i *Säter* i *Berg*, till SIGURD BJÖRNSSON och mottagit 20 mark.

Jfr JHD II, nr 328.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1. snitt, 2: remsa.

Tryckt i DN XIV nr 212.

Thet bekendis jak aslack østinssøn mik selth haffwa beskedeligom mannæ Sigurth biørnsønne ith xx marcka köpp som er en fierdhingh j sætthra och the xx marck haffwer jak vppborith mik tiil thacka och ffullæ ath nøghe thi skiill jak ffornehmde aslack østensson thet xx marcka köpp och fiardhinng h j Setthra wndhan mik och minum arwuum och wndher fornemd Sigurth biørnsøn och hans arffwe tiil odhellss met skoch vathn och vedhestadha nerby och ffiaren olss enghe vndhan tackno Som er betthra haffua en mistha war vithnis men ath thessæ köppæ Thorbiørn thomesson¹ sten henriksson til ytthermere bevisningh bedher jack vppne(m)ppde asslack Østensson Magnus lagman andhers gudliicksson om theris inzeylæ nædhen vndher thetta breff Som scriffuith er i bergh Anno dominj M d iiiio in die sancte mattheus

På framsidan: 1504 No. 1.

1. "Thomesson" tillfogad ovan raden.

UNDERSÅKERS SKATTETING

Den 7 oktober 1504

Avslag på OTTARS i *Ottsjö* begäran att häva ett över 100 år gammalt byte.

Referat, sannolikt av Fale Burmans hand.

Ekdahls norrländska samlingar vol. AI, VHAA:s arkiv.

Innehollet: Ottar i Ottsjö ville klandra ett byte, som hans förfäder hade gjort med deras förfäder, som den tiden bodde i Okke; men Rätten stadfästade bytet, efter det i öfver hundra år hade stått –

Rättegångs-sätt: 11 menn voro nämde at Ransaka – Tinglagets vitsord gällde – po then ena halfva fulth thet byte – (åtnjutit bytet) –

G(aml) namn på Ställen: Undhisaker – Bergb (Berge)

Ämbetsmenn: Hakan Tørstenson, Landsfouuth –

Datum: pa varth rettthe skattingh, 1504 – die Sancte Birgitte –

Kursiveringarna återger Burmans understrykningar.

LOCKNE SKATTETING

Utan dag 1504

Tolv män dömer angående godset *Hornsjö* i *Brunflo* mellan OLAF i *Grytan* och ANDERS i *Åkre*; ANDERS tillerkännes godset, emedan han lade fram brev på, att hans föräldrar hade köpt och betalt det.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1: remsa, 2: snitt.

Tryckt i DN XIV nr 213.

Alle men som *thetta* breff se æller hœra ath¹ læsas helsom vy effther *scriffne* yryan j haaff kættil olaffson pædher j sandom andhers ibidem torgut karsson olaff ingemwndson² mattis erikson erik matson siffrydh j ope niels j swndum olaff swenson halffward kættilson kerlig medh gudh och sancte olaff kwnothth gœrande ath arom effther gudz byrdh twsandh fæm hwndrat pa thet fyærdhe aar varom vy j dom nemde pa rette skatingge j loffne myllom olaff j grythen pa then eno sidhen pa then andre andhers j aker och hans medh arffwa vm ith gossz horsio hether ligyandis j brwnflo soghn klaghadhe fornemde olaff til andherss och saghde ath horsyon var hanss odhel ok hadhe tw weldar vithne och ville ther medh haffwa wunnith gossit kraffde vy fornemde domssmen andherss och hanss medh arffwa medh hwadh skæl the hadhe for sith maal bar tha fram fornemde andherss ith skælligit breff ath hanss forældra hadhe køpth horsion och betaladh thy dœmdom vy for(ne)mde domsmen thet køp stadhugth ath blyffwe och akærolaust effther thenna dagh och fornemde olaff the sækth vth aff kwnghen och malssæghandhen som laghen vthuiser til ythermer skæl och beuisningh bidhiom vy vpnemde domsmen maghnus laughman niclis j swndom kættil olaffson vm theress insigle nidhan vndher *thetta* breff scriffuit ar och dagh som (for) sigher.

På framsidan: 1504.

-
1. "ath" skrivet två gånger.
 2. Här följer felskrivet "olaff".

HAGNESTAD

Utan dag 1504

RIKARD PEDERSSON tillkännager, att han mottagit 7 mark i reda pengar av JOHAN BJÖRNSSON för den rätt han och hans bröder OLAF, GIORD och NILS hade till *Brattåsen* på sin mors vägnar.

Jfr JHD I, nr 274, II, nr 63.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1: delvis bevarat, 2: remsa.

Tryckt i DN XIV nr 214.

Alle *men* som *thetta* breff se æller høra ath læsas *kwnocth* gør jak rykordh *pædherson* ath jak appa myne brødhers vænghna *vpburydh* haffwer aff ioan biørnsson vii mark effther redhepænigga tal for *thet* til tal som vy brødher hadhe til brathasen pa vare modhers vænghna och¹ thy giffwe vy fornemde brødher rykordh *olaff* giordh niels och alle *andre* *vpnemda* joan biørnsson och hans arwingga *qwith* fry och atala løssth for oss och varom ærffwingga och alle *andre* æha² the helst ærw æller ware *kwne* til *ythermer* beuissningh bidhiom vy *magnus* laghman *per* olaffson *vm* syn insigle *nidhan* vndher *thetta* breff scriffuit pa *hanghnestadhe* arom effther *gudz* *birdh* md *quarto*

På framsidan: 1504

1. Här följer "giffwe".

2. Möjligen "æher".

Den 15 februari 1505

13 män dömer i en tvist mellan HEMMING i *Mordviken* och NILS i *Sund* angående ödejorden *Nor*: Eftersom NILS köpt ena tredjedelen tilldöms honom även resten, som är kronojord, mot erläggande av vanlig skatt.

Jfr JHD II, nr 294, 320, 380, 387.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1-3 skadade.

Tryckt i DN XIV, nr 215; Persson, Refsund II, sid. 76.

Alle *men* som *thetta* breff se æller høra ath læsas *kwnocth* *gørwm* vy effther *scriffne* *kætil* olaffson andherss i *biærme* *kætil* *sighurdhson* *gwnnar* j *sudhersio* erik nielson *pædher* j *staffweness* *jenis* j *anwik* *tordh* j *gællø* erik j *vale* *swen* j *døffingh*¹ *botolff* j *swndom* *olaff* j *fynnanness* *arnolff* ⁻² ath vy varom j *dom* *næmder* millom *hemyngh* i *mordhwiken* och *niels* j *swndom* *vm* en *ødhisjordh* *noor* *hether* *kraffdholm* vy fornemde *domsmen* *theress* *vithne* kom fram

nielss j swndom *medh* ith breff som³ erchebiscop iacop hadhe giffuith for-
nemde nielss ssa lwdhande ath erchebiscopen hadhe solth nielss en tryd-
hieparth j forscriffne noor och the andre twaparthan varo kanwnghs eyghor
och effther thy som var landsspreuilegia halla tha dømndom vy vpmemde
domsmen nielse j swndom til the twaparthan kanwngss eyghor vndher then
skat som til foren aff giffwen var til ythermer beuisningh bidhiom hakon
torstenson vndherfaucth *magnus* laughman larss j kloxass pædher j sandom vm
theriss insigle nidhen vndher *thetta* breff som *scriffuit* var arom effther gudhz
byrdh twsand fæmhwndrat pa *thet* fæmthe ar *sancte* siffridhss dagh

På framsidan: 1505.

1. Här följer i texten "botalff".
2. Lucka i texten.
3. Här följer i texten "erche".

306

NIFSÅSEN

Den 29 september 1505

ERIK JOHANSSON säljer och överlåter jordegendomen *Fjäl* i *Revsund* till ÖRJAN
BENGTSOON och tackar för erhållna 8 mark i köpeskillning.

Jfr JHD I, 146.

Efter Persson, *Revsund I*, sid. 111, som har moderniserad stavning.

Originalen lär ha haft 2 sigill.

Alla män som detta brev se, eller höra att läsas kunnigt gör jag Erik
Johansson, att jag haver sålt jord mina "Fjärde heter", liggandes i Refsunds
socken i Jamtland, beskedlig man Örian Bengtsson för 8 mark svenska, och de
8 mark haver jag upburit mig till tacka och fulla nöje; ty skil jag förenämnde
Erik Johansson upp nämnda jord "Fjärd", undan mig och mina arvingar till
förenämnda Örian och hans arva, med hult och haga, vatten och vedestad, allt
det, som under ligger och legat haver från forno. Vittnesmän Olof Svensson,
Anviken och Torkel Johansson. – Till yttermera skäl och bevisning bedjom vi
underlagman och Sivard i Döviken om deras insegel neder under detta brev,
skrivet i Nifsås, år efter Guds börd tusen femhundred på det femte år, s:te
Micheli dag.

KATARINA OLAFSDOTTER erkänner att hon, med sonen OLAF JOHANSSONS goda minne, sålt en systerdel i *Könsta* i *Offerdal* till ärkebiskop JACOB i *Uppsala* och uppburit 11 mark jämtska som betalning.

Jfr JHD II nr 86.

Efter Wimmercranz, Offerdals kyrkoarkiv, sid. 95, som åberopar 2 äldre avskrifter i detta arkiv. Dessa har visserligen samma innehåll som det här tryckta brevet, men annan ordalydelse och som datering enbart årtalet 1504. W. måste ha haft en tredje avskrift som förlaga.

En annan avskrift i avskriftsamlingen B 19 c, nr 294, i RA. Brevet är åberopat i Jämtl. dombok AI: 3b§ 35 och Offerdals tgl. AI: 26, fol. 45 f., 48 f., båda i ÖLA.

Alla dannemän, som detta bref se eller höra läsas, bekänner jag Katarina Olofsdotter med detta närvarande bref, att jag med berädt mod och min son Olof Johanssons goda vilja käriligen unnat och sålt åt vörd. fader ärkebiskop Jacob i Uppsala en systerdel i ett gods, som heter Könstad, liggande i Oflodals socken, för 11 jämtska mark, och erkänner jag mig hafva uppburit dessa penningar, mig och alla till åtnöje Ty skiljer jag denna del i Könstad från mig och alla min arfvingar eller efterkommande och öfverlämnar den åt vörd. fader ärkebiskop Jacob i Uppsala i så måtto, att hans vörd. nåd må denna systerdel unna, gifva eller sälja åt hvem hans nåd täckes. Detta köp gjordes med 8 bofasta närvarande Krisman Biörsson, Johan Sigurdsson, Mårten Simonsson, Peder Andersson, Henning Pedersson, Torkel Olofsson, Sigurd Jonsson. Dessa voro härtill vittnen Olof Olofsson, Gisle Mickelsson. Till yttermera sanning härom beder jag hederlig man herr Jens i Brunflo och beskedlige dannemännen Laurens i Kluxås, Nils i Sund och Krigsman i Åsom att de sina insegel hänga under detta bref. Skrifvet i Lit Anno Domini millesimo qvingentesimo quinto ipso die Beatæ Barbaræ ivroinis.

Väpnaren OLAF BAGGE, hövitsman över *Jämtland*, stadfäster det köp, som hans sven HÅKON THORSTENSSON på hans vägnar slutit med OLAF ELINSSON.

Jfr JHD I, nr 58, 63, 64, 66, 69; II, nr 297.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1: snitt.

Tryckt i DN XIV nr 216; JLFT II, sid. 128.

Thet bekenis jak olaff baggæ aff vapn Høuisman øffuer Je(m)ptaland ath jack stadhfester och ffullælighe tiil staar thet køpp min suen Hockan torstensson giordh haffuer met olaff elinsson vppa minæ vegnæ til ytthermere beuisse- ni(n)gh hengher jak mitth inzeylæ nædhen vndher thetta breff arum effther gudz byrd Md quinto etc.

På framsidan: 1505–No. 6.

309

U.o.

1505

ERIK LINDORMSSON säljer till ERIK JOHANSSON halva Äggen, halva Åsan, halva ödesbölet Ris och ett halvt ödesböle¹ i Mörsil, allt för 56 jämtska mark, och tackar för betalningen.

Jfr JHD I, nr 150, 278.

Original på pergament i UUB.

Sigill: 1, 3–5: snitt, 2: remsa.

Bristfällig avskrift i samlingen B 20a, Jämtlandsbrev, RA.

All men som thetta breff se æller høra kwnoeth gør jak erik lindhormson ath jak salt haffwer beskedhnom man erik joanson halffwa eggen ok halffwa asan ok thw ødhebøle halfft ryss oc halffwa. . .¹(lig)giandes j møresil soghn j jemptheland for lvi mark jempska och the vi mark och l haffwer jak vpburidh mik til takka och fwlle athnøya thy skil jak fornemde erik lyndhormson vpenmda goss och eyodeler vndan mik och mynom arffwm och vndher fornemda erik joanson och hanss arffwa och efftherkomande til odhelss och æwerdhelig eyghio medh skogh vathn² och vedhestadhe alth thet som vndher liggher och ligat haffwer fra forno var ok thetta køp giorth medh atthe fastha olaf j ocke och olaf i quisle østhen i mædhelby olaf biørnson paul i rysom paul i haff larss j traghn byørn i ocke thessa forscreffna eyghor stodhe i vpbudh i xii manadhe³ vitnismen paul i haff paul i rysom til ythermer beuisningh bidhiom dandemen som ær⁴ magnus laughman paul i haaff paul i rysom greerss i mycklegardh pædher marthenson vm theress insigle nidhan vndher thetta breff anno domini m d quinto

1. Namnet oläsligt.

2. Texten har "vanthn".

3. Texten har "madhadhe".

4. "ær" skrivet ovan raden.

ISAK NILSSON samt ISAK och SVEN ERIKSSÖNER tillkännager, att de på anhållan av MARTIN SIMONSSON avstår från anspråk på ett intill deras ägor liggande område, som är *Netrungsland*, om MARTIN förvärvar detta av kungens fogde. De ger i så fall MARTIN rätt till fri väg till och från *Netrungsland* över deras ägor.

Jfr JHD II, nr 312, 324.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1 och 2: snitt

Tryckt i DN XIV nr 217.

Alle dandemen som *thetta* breff see eller høra lesas kungore vi ysaach nielson ok ysaach erikson ok sven erikson met tesso varo breffue ath arwm effter gudz bōrdh tusandhe femhwn-drath aar pa *theth* siettha areth kom marthin symonson thil oss ok bespordhe sik vm en vi ville thilstædhia honum ath han matthe fa *theth* nalægie aff oss som er nætrungslandh vm sva vare han kundhe the forskriffne nætrungslandh faa ath kōpa aff kongs fogit for mōgligheth Tha gøre vi alle vitherligit Ath vi vnne ok thilstædie thil godho forskriffne marthin vegin frii thil ok fraa offwer vare egor thil the nætrungsland ok alth *theth* thiltal vi haffva thil¹ *theth* nalegie, vare thesse dandemen thil vitnis her vm pedher i høkebech ok nielss i gummegard Thil yther mere sannindh her vm bidie vi beskedelike men Esbiørn knwthson ok nielss i kløkistad ath the sin insigle hengia for *thetta* breff Skriffuith ok giorth a sama are som før sigheter pa sancti ambrosii dagh

På framsidan: 1506–11.

1. "thil" skrivet två gånger, den sista överstruken.

ENAR PERSSON tillkännager, att JON GUDLEGSSON på *Långå* i *Härjedalen* har köpt den gården av honom och hans bror ERLING PERSSON och betalat den med 31 mark.

Jfr JHD II, nr 72.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1–3: bevarat, 4: remsa.

Tryckt i DN XIV nr 218.

Anm. Avskrift i N.R. Brocmans Hist. Top. Samlingar, Jämtland och Härjedalen, fol. 256. Kungl. Bibl., Sthlm.

Alle manne *thette* breff see æller høre læsse thet kennes jegh Ener *Perssøn* ath

thenne breff vusseere jon gwdhelighsøn paa langhæ y herdall hawer kyøpth for(nem)de langhæ aff mek oc min brodhra ælli(n)gh perssøn oc fraa alle vorre erwinghæ oc efftherkommere oc tiill sek oc synne arvinghæ oc efftherkommere oc vell betalleth oss y alle modhæ heellindh pænnigh och halwæ ssoo han vyell være vkæreløss aff mek oc alle mynne effther kommere oc pænnighæ voore xi marak oc xx tiil ydyrmære bæwyssingh setthe wi voore ynseghlæ ffor thette vort op(ne) breff Giffveth paa stwgwn Anno dominj millesimo quingen- tessimo vi° jn professto sancti botolpphi etc etc etc

På framsidan: 1506.

312

EGGE (NORD-TRÖNDELAG)

Utan dag 1506

Väpnaren OLAF BAGGE, fogde och hövitsman över *Jämtland* och *Gauldal*, tillkännager, att han med stöd av kung HANS' fullmakt har sålt till MARTIN (SIMONSSON) SKRÄDDARE några myrar, som heter *Netrungsland*, i *Lit i Jämtland* för 16 mark i pengar.

Jfr JHD II, nr 310, 324.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1: remsa.

Tryckt i DN XIV nr 219.

Alle the dandemen som thetta breff see eller høre hilser iak Olaff bagge aff vapen fogwth och höffuits *man øffuer iæmpte landh*¹ och gauledal kærligha met gud och sancth Olaff koningh kunnukth gørandis met thetta mit opne breff ad effter then makt och befellingh som min kare nadhogh her konningh hans haffuer mich vnth och begiffuit met sin besigle breff øffuer iæmptelandhe tha haffuer iak vnth och salth thenne næruarandis breffuisare mortin skreddare nokkre myrrær som nettrunxlandh heytter och vth vnder fææ faathe liggia for xvi mark penningh och liggie i liith sokn i iæmptelandh skal och fornemde mortin² och hans barn och effter kommandhe bruka och beholdhe forskrifne myrrær met sodhane for ord och skeel han skal ther aff giffui ii span korn som gamalth haffuer varid och them betaladhe hwart aar vppo iæmpte moth och ther met skal han gøra ingen eller gøra lathe forfangh vppo skogha eller myrrær som ther oigha kringhom nettrunxlandh skal thet tha haldas thil ewerdelika thiid vm forskrifne articule vorder halden thil ythermere sannind her vm henger iak mith insigle for thetta breff Skriffuit oppa min gardh egge anno dominj M d sexto.

På framsidan: 1506–12

1. I brevet skrivet "iæmpte land".
2. "mortin" tillfogad ovan raden.

OFFERDAL

Utan dag 1506

GUNNAR och JON PAULSSÖNER på *Rise* tillkännager, att de mottagit 7 mark i "sone" av BENGT i *Stavre* med anledning av deras tidigare försäljning av *Lomtjärnsmyr* och *Lilla Svarttjärnsmyr* till BJÖRN i *Stavre*.

Original på pergament i ÖLA.

Sigill 1-2: snitt, 3 remsa.

Tryckt i DN XIV nr 220; JLFT II, sid. 128

Alle dandemen som thete breff see heler høre bekiendhes vy gunar och joen paals sønjer paa risom haffue opbørith vii mark i sone aff bengeht j staffuer oppaa thete kjøp som vy før haffuer gjorth meth biørn j staffuer oppaa lomthiern myr och lile suarth thiern myr os thil fule nøia och ale meth vore hustrue och barne Raadhe samthyke thy skieliom vy samme myre vndahn os och vaare arffuing och opundher biørn og bengeth och theris æruingar thil odhels och æuerdhelig æigo frith och frelst før huar man var och thene sonne gjort meth haandhe ban och æn vbrythlig staffesto huem thete riff och paa thale skal bøthe fult breff brot och køp och semie staa sedan som før de godhe men thil vj(t)nes gunar hemingson olaff vid beken och niels paalson thy bjdie vy de gode men vm jndhseigel meth mangnus lagmans før thete breff som giort var j aafflodald m d vj.

På baksidan: leest paa sprøt eiidzs lagting 8 iunij 1642

Jens Michellsen lag(man)

E haand,

STOCKHOLM

Utan datum (1507?)

STAFFAN HENRIKSSON berättar för riksföreståndaren SVANTE STURE om ett givande laxfiske i *Jämtland*, på gränsen till *Medelpad*, och undrar, om han skall införskaffa fisk därifrån.¹

Originalalet på papper ingår som nr 429 i Sturearkivet i RA. 1 påtryckt sigill.

Myn ømykth ok tro tyænesth nw ok altidh med gudh forsænth om edher herredøme dragher til mynnes thet i sadhe vele skriffwe til helsinglandh thet ma i wethet iak haffwer nw strax akthat mik tith ok se til om iak kan fa the penghe tel lanns som iak rekthe handhen føre her i stokholm ok skal ok edher herredøme wethe ath mellen iæmpthe landh ok mælpadhe liggher eth laxe fiske som hører til iæmpthe landh ok mik ær sakther ther ær m. . . taghen lax i iaar wil edher herredøme gewe mik befalningh thet iak matthe fare tith ok² see om iak kundhe fa then fisk i fra thom Sa bedher iak edher h(erredøme) thet i

skriffwe mik ther til om ok haffwer iak befalth these breffwysare³ ioghen baghe⁴ ok gudmundh som folght edher h(erredøme) til kalmare, ther med edher gudh befallendes ok sancte erik k(onung).

Staffan

Hændersson

edher tyænare

Utånpå brevet: Ærlig ok høgborin herre myn herre her swanthe niclasson rikets forstandare til kommendes thetta breff med k(ærlek)

1. Av Ahnlund daterat till "synbarligen på våren 1507" och tolkat som ett förslag att tillägna sig hela fisket på herr Svantes vägnar. (JHH I sid. 348).
2. Här följer överstruket "anamæ thet fiske".
3. Texten har "breffmysare".
4. Efternamnets andra bokstav otydlig.

315

SÖDERGÅRD

Den 1 februari 1508

Lagman MAGNUS HANSSON i *Jämtland*, kyrkoherde JENS KARLSSON i *Brunflo* och 12 män företar arvskifte mellan ANDERS, PEDER, NILS, SIGFRID och JOHAN OLAFSSÖNER, AGNES, INGEBORG och BIRGITTA OLAFSDÖTTRAR samt brorssonen HEMMING PEDERSSON, alla från *Ope*. Följande jordegendomar fördelas: *Fäste, Saloms Lägden, Åsen*, 1/3 i *Gräfsåsen, Östra Lägden* i *Torwalla*, gården *Ope*, "*Hvasgård*" i *Torwalla*, *Henriksgården* i *Optand* och *Torsta*.

Jfr JHD I, nr 293; II nr 5.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1: remsa, 2: delvis bevarat, 3 och 4: bevarat, 5: delvis bevarat, 6: remsa.

Tryckt i DN III nr 1041.

Thess bekennis vy efftherskriffne her jenss karlson kyrkioherre i brwnflo Magnus hansson lagman i jempteland Yrian i hoff Hanss diekn pedher i sanda anderss olaffson kæthil i gotistad halward i wik erik i torwal olaff østinson olaff svensson anderss i aker jon j wik anderss kæthilson ath vi haffwa giorth eth bythe ok en fulkomleken stadga ok saatmal millom olaffsøner i ope i swa mattho ath anderss olaffson ok pedher olaffson ok theriss affspringe skulw behalla festastada ok salems legder¹ meth allum sinum thillundum for vthan vi melinga som kom pa theris systra luti agnis ok ingeborg thil thet the føra haffde som er Asen meth allum sinum thillundum tridungen i greffttisas ok østra legdane i torwalla, Niels ok sigfrith i sith bytthe h(alf)ftth ope bølith ok hvasgardin i torwalla meth alth thet som vndher ligger ok ligath haffwer aff forno. Joan i sith bytthe halffth ope ok meth sama forordhe theris fornemfde brødhre brodherson hemming pedherson i sith bytthe henriksgard i opetandh

meth sinum thillundum, Birgitta olafdotter j sith bytthe torwestadh Var thetta bytthe giorth meth alle forskriffness brødhre iaoordh ok samtykth ok toko alla i lagmansens handh oppa thet ath thet skulle thess ythermere standande bliffwa Til ythermere bewisinge lathe vi forskriffne magnus lagman yrian i hoff hanss diekn anderss i gerde kæthil i gotistadh ok kæthil i monstadh hengia vaar insigle nedan vndher thetta breff Som giorth var i sødhergard an² kynderss messo affton anno domini Md octauo

1. "legder" tillfogad ovan raden.
2. "an" troligen felskrivning.

316

BRUNFLO

Den 4 april 1508

ERIK och JEPPE BJÖRNSSÖNER tillkännager, att de sålt till MARTIN SIMONSSON i Boda två tredjedelar av ett kvarnställe i *Kycklingebacken*. Köpeskillingen om 3 mark i reda pengar och varor är betald.

Jfr JHD II, nr 321.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1–2: remsa, 3–4: bevarade.

Tryckt i DN XIV nr 222.

Alla dandemen som thetta breff see eller høra læsas Bekennis vi Erik biørnson ok jeppe biørnson met tesso nerwarandis breffwe ath vi met beradno mode ok godhom vilia kerlika vnth ok saalth haffva beskedelighom manne Marthin symonson i bodha twadehlane i¹ eth quernastædil i kycklinghabech liggiandis nesth offwanfore mith que(r)nastedhil erik biørnson for iii mark, som var ij mark i redepeninge ok en viii marka kopor kæthil ok viii alna læreffth for en mark hulka forskriffna peningha vi kennis vpburith haffva thil fullo athnøgio ok alla Thy skilie vi forskriffne quernestædil met timber ok mwł pa baden land ok all thilfangh thil thet som quernebygninge tarffvas vegin frii thil ok fra vndan oss ok vara erffvinga ok vndher fornemde marthen symonson ok hans erffvinga effter han akæraløsth for hvariom manne Thil en æuerdelig thidh, var thetta køp giorth i bwdha hederlikom manne her Niells i Owik prosth i Jemptelandh nerwarandis ok niells i kløkistadh Niells henrikson ok pedher matzson Thil ythermer sannindh her vm bidie vi hederlig man forskriffne her Niells i Owik Hans i sødhergardh esbiørn i fierdhe met mino

insigle Erik biørnson ath hengia for *thetta* breff *Scriptum* Brwnflo anno domini millesimo quingentesimo octauo in tercia feria post *dominica*m letare

På framsidan: 1508 No. 10.

1. "twadehlane i" tillskrivet över raden.

317

NIDAROS

Den 24 juni 1508

Lagman OLAF VIDFASTSSON stadfäster, enligt frostatings lagbok, två brev angående gården *Kusbøle*.

Jfr JHD II, nr 92, 241, 249.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1: snitt.

Tryckt i DN III nr 1044.

Allom *thessom* *thetta* breff hendher for att komme *kennis* jekh Oluff Vifasteson logman i Trondhem ath jekh sseet haffuer tesse byhengendis breff ludandis wppo Kosa bøle, huilke breff mik tikker skeligh och ffulmektog ware Thy samtycker jekh thøm viid makt at bliffua oc forbiwdher hwariom manne vppo thøm ath tale eller rygge i no*ger* mothe, nema hwar *thet* giorer skal haffue ryggiat *min* laga orskordar a Frostotyngs lagboks *wegna* til saninda her om henger jeg mit jncigle nidan *thennæ* orskord *datum* Nidrosie die johannis baptiste Anno *Domini* md octauo.

På framsidan: 1508

318

BRUNFLO

Den 9 augusti 1508

ERIK JAKOBSSON tillkännager, att han sålt till sina bröder LAURENS och MIKAEL JAKOBSSÖNER sin brorslott i *Sörviken* för 16 jämtska mark, liksom JOHAN PEDERSSON och GERTRUD PEDERSDOTTER tillkännager, att de sålt till dessa sina farbröder LAURENS och MIKAEL sitt fädernegods i samma gård för 10 jämtska mark.

Jfr JHD II, nr 385.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1-3: snitt.

Tryckt i DN XIV nr 223; Persson, Sundsjö, sid. 160.

Alle dandemen som *thetta* breff see eller høra læsas bekenniss iak Erik iacobson *met* tesso nerwarandis opno breffue ath iak *met* beradno modhe ok godum vilia kerlika vnth ok saalth haffwer beskedelikom *mannom* minom

brødrvm laffrens ok michiel iacobss søner mitt retthe broderdel ok swa mykyth iak atthe i sodwiken for xvi mark iemska hulka fornemde peninga iak kennis mik vpburith haffwa thil fullo athnøgio ok alla Sva kenomss ok vi syskene Jon pederson ok gertrwdh pedersdotter ok saalth haffwa varum faderbrødrom forskrifnum laffrenss ok michiel iacobssøner sva myky(t) vi atthum i sodviken varth rettha fædrene var for x mark jempske sva kennis ok vi vpburith haffwa fornemda peninga thil fwlade Thy skil iak erik iacobsson fornemde xvi marka¹ køp i sodviken ok vi ion person ok gertrvdh persdotter skyliom ok thet x marka køp i forsagda sodvik vndan oss ok alles vare arffvar ok vndher fornemde laffrens ok michiel iacobssøner ok theris erffvingar thil odals ok æuerdelica ego met allo thy ther vnder ligger ok legath haffuer aff aller thil en obrytelica stadfesto var thetta køp giorth tesse dandemen nervarandum som er tord i gellø mykil i grymeness sevast i taffwelness ok arnolff i lansem Thil ytermer sannind her vm bidie vi beskedelike men Hanss i sødergard sevast i taffwelnes ok mykil i grymenes ath te sin insigle hengia for thetta breff *Scriptum* brwnflo Anno domini M d octauo in vigilia sancti laurencis

1. "XVI marka" tillskrivet ovan raden.

319

GÄLLÖ I UBYN

Utan dag 1508

RAGNHILD MIKAELSDOTTER tillkännager, att hon sålt sin jord halva *Norra Övsjö* i *Revsund* till bröderna LARS och MIKAEL JAKOBSSÖNER och mottagit 12 mark, sedan jorden varit lagligen uppjuden i 5 år.

Jfr JHD I, nr 155, 166, 191, 212, 240, 278; II, nr 342, 346.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill 1-2: remsor.

Tryckt i DN XIV nr 224; Persson, Refsund II, sid. 101.

Alle men som thetta breff se æller høra kenniss iak raghnil myckilsdotther mik salt haffwa larss iacopson och mickil jacopson jordh myne j norrasio ligiandis i reffswnda soghn for xii mark jempska och xii mark haffwer vpburidh mik til fwle nøio thy skil iak fornemda ragnil myckilsdotther vpmemda half-fwan norra øiasio vndan mik och mynom arffwom och vndher førnemda brødher och theriss arffwa til ødhelss och æwerdheligha eyio met alle thy som vndher ligher och lighat haffwer fra forno var och thetta norra øiasio laghligha vpbudhit och stodh j v ar før en køpth var vithnismen tordh j gælø och per

tordhson til ythermer skæl och beuisning bidher jak magnus laghman nielss i swnde vm theriss insigle nidhan vndher thetta breff scriffuit i gællø i vtby anno dominj M d octauo.

På framsidan: "øiasio" tillfogad ovan brevet med skrivarens hand. Med yngre hand: "1508".

320

OVIKEN

Den 6 januari 1509

NILS PERSSON i *Sund, Revsund*, ger ödesbölet *Nor* till sin måg STEN HENRIKSSON och dennes hustru AGNES för de tjänster de gjort honom. Hans andre måg OLAF i *Kogsta* samtycker.

Jfr JHD II, nr 294, 305, 380, 387.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 saknas, 2 och 3 bevarade, 4 remsa.

Tryckt i DN XIV nr 225; Persson, Refsund II, sid. 76.

Tesbekennes Jak Niels person ij swndh ij reffzswndhæ sokn ath Jak vnth och giffwydh haffwer mynnom maagh sten hendrikson och hans hwstru agnis eth øddelbørddhæ som nor hætther liggendes ij somma sokn reffzswndhæ for then tienesth the haffwæ mygh giørth wær thenne gaaffwæ giffwyn met myns maagz Olaff j kawsthadha jaorth ok samtyckæ hedherlikom mannum næruarandes som uær først¹ her Nielss ij Ovikenne bengh andersson fauther j Jempheland Dandemen til wytthnes orian karlson j hoff per maagson ij walle Til ythermeræ sanningh bydher Jak beskælighum men om sin incigil met myth ighet henggendes for thetta breff Som ær her Nielss ij Ovik prosther øffwer jemphæland bengh andersson fauther sommastass orian karlson som Scriffwath war j Ovik aren Epthær gudhz bordh Md ix trettendhæ dagh Iul

1. Brevet har "frøsth".

321

LITS SKATTETING

Den 18 januari 1509

Sex män stadfäster ett köpebrev, enligt vilket MARTIN SIMONSSON SKRÅDDARE köpt och betalt en tredjedel i ett kvarnställe i *Kycklingsbäcken*. Säljaren HEMMING BJÖRNSSON i *Söre* hade velat frånträda köpet.

Jfr JHD II, nr 316.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 och 3 bevarade, 2 saknas.

Tryckt i DN XIV nr 226.

Alla dandemen som *thetta* breff see eller høra læsas helse vi som *her* effther *nemfnes* Esbiørn *knwthson* paula i hvsom helge i byom pedher i høkebek Niels i kløkestadh ywar pedherson kerlika *medh* gudh ok *sancte* olaff konungh kunnokth gørande ath arum effter gudz byrdh twsande femhndrat aar pa *thet* niende areth vm sancti henrici affton tha velborin man Olaff gallii foguth i *iemptela(n)dh* ok sparbo skattingh hwlth i liith kom for oss i retthe hemmingh *biørnson* i sawra ok klagade pa marthin *symonson* skreddare vm en tridiungh i eth qwernastædil som ligger i kyklinge bekkenom ok ville *thet* haffwa fraa forskriffne martin ok stodh *thet* køp ey thil som *han* haffde *medh* honum giorth kom tha fram fornemfde martin *medh* *thet* køpsbreff *han* ther oppa haffde ok *medh* skælikom vitnom¹ som køpsbreffwith kan vel vtvisa *thet* køpit var lagliga giorth ok ffulla peninga vtgiffne Thy dømfde vi *thet* køpsbreff gilth stadugh ok obryteligitt effter thenne dagh swa ath hulkin som *her* effter pa fornemfde køp kan ath tala vmaka eller i nakramattho offerrethe vpmemfde martin skreddare eller hans erffvinga skal svara sekthum ok domroffwm effther laghum Thil ythermere *sanhingh* *her* vm henger iak magnus hanson lagman i *iempteland* mith insigle for *thetta* breff esbiørn *knwthson* ok niels i kløkestadh Skriffwit aar ok dag som før sigher

1. Här följer ett överstruket "thet".

322

TRONDHEIM

Den 14 februari 1509

JON HALVARDSSON ger BRODDE ERIKSSON och MIKAEL BJÖRNSSON i Grimnäs i uppdrag att som ombud tillse hans egendomar i *Ån* i *Bräcke* och i *Förberg* i *Revsund*.

Jfr JHD I, nr 100, II, nr 339.

Efter Peter Olssons avskrift av originalet i JLFT II, sid. 129. Där uppges, att originalet varit på papper och burit spår av ett grönt vaxsigill.

Brevet är också tryckt hos Persson, Bräcke, sid. 151; han anser, att originalet varit på pergament.

For alle the dannemen som theta øpne breff see eller heyra kenest jech Jon Halwardsson at jech gør Brødh Erichsson oc Myckel Byernsson j Grymenes myth fwlt oc lagligz wmbod wppa myne jordh som heyter Aa oc jech nw bytt hauer mynom systerson Jon Jonsson at de gøra fore gudz skuld oc retwysenne see oc skadha huryleydis jordhen er holdhen oc honom abndh aat skilye vppa myne wegne. Jtem saa oc wm Bergh som myn systher Birgitte syrgher tri-dyunghen wti i syne lifsdagha oc sydhan faller til mech oc myne e(pkomi)ghe

etc. Och bidher jech ødmychelige forscrefne men at dee see och saa til at inet gange ondhan for screfne jordhom j fischry eller andro som ther met laghom til hafuer hørth til gud wil at jech kan seelff komme til stadhe hulkid jech h . . . so skulde wil met allgodho. Til mera wisso oc san witnebudh herwm sether jech myth jnsigle nedhan fore theta breff som screffuad war i Trondhem anno domini mdix ipso die Valentini *martyris*.

323

Utan ort

Den 29 mars 1509

MIKAEL i *Björnsjö* erkänner att han sålt till sin bror LAURENS i *Finnäs* två tredjedelar av *Finnäs* och halva *Kälen* i *Bodsjö* s:n för 40 jämska mark, som han kvitterar. Han upplåter jorden nu till SIGURD (LAURENSSON?).

Jfr JHD II, nr 8.

Original på pergament i Nordiska Museet, Stockholm

Sigill: 3 snitt.

Tryckt i DN XIV nr 227; Persson, *Bodsjö*, sid. 124;

JLFT II, sid. 129.

Alle dandemen som thetta breff see eller høræ læsas Bek(en)nis¹ iak Michiel i² biursiø salth haffwa minom brodher laffrens i Finnæss twa delane i sama iordh Finnes ok haluan Kælin liggiandis i Bod(sjø so)kn for xl mark iemska hulka peninga iak kennis mik vpburith (haff)wa i godhum ok gillum peningum swa ath iak vel nøgher Thy skil iak fo(rnemda) twadelar i finness ok halwan K(æ)lin vndan mik ok mine erf(fuing)a ok vndher sigurd ok hans arffwa ok retthe effterkommande thil odal(ss ok) æwerdeliga egho med hwss tompth (aker) ok engh hulth ok hagma (vatn) ok vedistada ner by ok fierre ingho (vn)dantakno aff thy ther bø(r med) retthe vndher liggia Thil en obrytheli(ga) stadfesto Swa ath hulkin (thetta) kop riuffwer eller riuffva lather skal swara effter thy lagbok vattar var (thetta) kop giorth med viii fasta hakon i odensal brud i torwal jon i wi(k mar)tin i Bierma pedher olaffson pedher and(er)son mattis i opetand Jon var(. . .t)hesse varo vitne ath fornemde kop Hans i sødergardh ok pedar i bergh Thil sanning her vm bidher iak beskedelig men ath the sin insigle hengia for thetta breff som er hans i sødergard kaethil i gotistad ok sigur(d i) døffwing *Scriptum* anno domini M d nono in quinta feria ante dominic(am) palmarum.

På baksidan: breff vm fin(nesse) 37.281. Ink. af juden S. Cohn. 1509. 35.

1. Brevet är skadat i vecken, vilket är förklaringen till alla parenteser i tolkningen.

2. i-et av misstag upprepat.

AKERSHUS

Den 24 april 1509

CHRISTIAN (II), utvald konung, tillkännager att han förlänat MÅRTEN SIMONSSON och hans barn myren *Netrungsland* mot erläggande av den årliga skatten.

Jfr JHD II, nr 310, 312.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 snitt.

Tryckt i DN XIV nr 228.

Brevet är skadat genom beskärning i ena kanten.

Wij CRistiernn mett gudz Nade Rett arffuing till Norigis riige vduald [koning] till Danmarck och Swerge hertugh i Sleszuig Holstenn Stormarnn och [Dith]merskenn. Greffue i oldenborig och Delmenhorst Gøre alle vitterligt att [wij aff] vore synderlige gunst och nade haffue vndt och forlentt och mett [thette] vortt obne breff vnde och forlæne thenne breffuisere morthenn sy[monsson] enn myrer som hedher Netrunx landh att haffue nyde brwg[e och] beholde swo længe hand leffwer och eth hanss barnn effter ha[num] Dogh i swo made att the skwllæ gøre och giffuæ oss och kronenn t[her] aff hwess skatt ther aarligen pleyer aff att gange Thij fo[rbiwde] vij alle ehwo the helst ære eller være kwnne och serdeliss fogedere [och] embitzmend forscreffne morthenn symonsson eller enn hanss barnn her [emod] att hindre hindre lade eller vti nogre made forfang att gøre vn[der wor] hyllest och nade. Giffuit paa vortt slott Agershuss tiisdagenn [nest] effter sancti georgij martiris dagh Aar effter gwdz byrd Mdix vnder v[ort signet.]

Dominus per se

På framsidan: 1509-3.

Den 3 maj 1509

JON ESBJÖRNSSON i *Kläppe* tillkännager att han sålt till SVEN och ARVID OLSSÖNER i *Stavsäter* 7 stycken åkrar och en del av tomten för 26½ mark. Jorden hade stått uppbjuden i 8 år utan att någon arvsberättigad kunnat inlösa den.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: Spår efter ett påtryckt sigill.

Tryckt i DN XIV nr 229.

Ffor alle the gode men som thetta breff hendher ffore kome bekennis jac jon esbiørnson i kleppe mik haffue salth beskedeligom mannom Sven olson oc aruid olson j stafsether vij stykke aker oc noken deel j tompthen ffor vij

mark oc xx oc stodh ffornemnde jordh vpbodhen j atthe år neste arffue til aterløse oc enghen kom then som peninga ffor henne gaff Thy affhendher jac ffornemnde jon mik ffornemnde jord oc til egner henne ffornemnde sven oc aruid til æuærdilik ege medhen inghen j sa longh¹ tith hana jgen løse kwnne vitnismen til thetta køp olff gudmundson j hage martin pau(e)lson j hage esbiorn olson oc jon olson j akre til ythermer visse tha bedis jac hedherlix herres her symons i lywsdal insigil² nedhen ffor thetta breff medhen jac ey sielffuer insigil³ haffuer Som giffuid ær Anno dominj etc dix jpsō die jnuen-cionis sancte crvcis etc.

-
1. Här följer ett överstruket "hena".
 2. Ordet tillskrivet i kanten.
 3. Texten har felskrivningen "insigel".

326

BRUNFLO

Den 23 augusti 1509

FASTE GUTTORMSSON överlåter, med sina bröder OLAFS, THORBJÖRNS och JOHANS samtycke, sitt köpegods *Berge* till sin brorson NILS OLSSON som gåva.

Jfr JHD II, nr 111, 137, 187, 271, 327, 360.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 3 remsor.

Tryckt i DN XIV nr 230; Persson, Lockne, sid. 98.

Alle dandemen thetta breff ssee eller høre læssas helssar fasthe gudsormson kerlika medh gud ok sancte olaff konungh, kunnocth gørendhe at iak kerlika vnth ok gyiffuit haffuer myn brodherson nielsz olson myth køpegosz berghe medh aaker ok engh hult ok haghe vatn ok vedhestadom ner by ok fyerre alszingen vndhentakne som bætthre er haffue en aan ath vare til odalsz ok æwerdeligha egha, thesse fornempde gaaffue gaff iak medh myne brødh(e)rsz jaordh ok samtykt olaf torbyøn jogan guttormsøner. Item kenness iak fornempde olaff guttormson at myne barn skulle aldrih haffua nokoth tital¹ oppaa thenne forskreffne gaaffue thyl ythermere skæl skyel bidher iak ffaste hederlik man her nielsz kyrkeprest j brvnfflo hans j Sødregardh om theris jnsigle ok iak vnpempde olaff bydher maans hanszon laghman om sith jnsigle nydhen vndher thetta breff *Scriptum* brvnfflo anno dominj md nono jn vigil(i)a Sancti bartolomei etc.

På framsidan: 1509–N. 7.

-
1. Här upprepas felaktigt "haffue" ovan raden.

307

TRONDHEIM

Den 5 november 1509

Gråbröderguardianen i *Trondheim* GOTSKE BIÖRNSSON erkänner att han av NILS OLSSON mottagit värdet av den våg-grytan, som för FASTE GUTTORMSSONS i *Ångsta* själ testamenterats till klostret. 20 mässor skall läsas för FASTES själ.

Jfr JHD II, nr 111, 137, 187, 271, 326, 360

Original på papper i VHAA:s dep. i RA.

Spår efter ett påtryckt sigill.

Tryckt i DN XIV nr 231.

Thette bekennis jagh brodher gotzsk biørnsson garden j graa brødhre kloster j trondhem *medh* thet mitt opne breff at jegh haffuer oppe baarith aff beskelig swen nilss olsson fwllisth for i vage grydthe som vor gyffuen j testemente tiil fornemde kloster j trvndhem for faste gwtormsson siel j awnestet hwes siel gud nodhe Tiil ythermer wissen her om trvcker jegh myth signet nædhen for *thette* breff som gyffuit wor j trvndhem¹ mandaghen nesth for *sancte* morthens dagh aar efter gudz byrd Mdix Item xx mæsser oc for hans siel j fornemde kloster.

1. Här följer överstruket "maan-".

1509

Syskonen ÖSTEN SIGURDSSON och ERNFRID och KRISTIN SIGURSDÖTTRAR säljer en tredjedel i ödegården *Säter* i *Bergs* socken till SIGURD BJÖRNSSON för 20 mark jämtska. ASLAK ÖSTENSSON uppbär en "godwilia" i detta köp.

Jfr JHD II, nr 301.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 3 remsor.

Tryckt i DN III nr 1046.

Alle dandemen som *thetta* breff see eller høra læsas bekennis vi effther-skriffne østin sigurdson ernfridh ok kirstin sigurdzdøter thet vi all syskene *medh* godhūm vilie ok beradno modhe kerlika vnth ok saalth haffwa beskedelikom manne sigurdh biørnsson tredelane i en ødegardh som sætra hether liggandes i bergh sokn ffor xx mark jempska i godhūm ok gillum peningum i silffwer kopor ok klædhūm kennis vi fornemde syskene vpbwrith haffva helan pening ok halffvan sva ath oss vel nøger framdeles kennis iak aslak østinson vpburith haffwa i godwilia pa fornemde køp en rygie ok en liwstaka sva ath thet er nw vel bethalath Thy skilie vi al syskene fornemde tredelane i sætre

vndhan oss ok vara erffvinga ok vndher fornemde sigurd biørnson ok¹ hanss erffvinga effter han akæraløsth for hvariom mænne thil odals ok æwerdelika egho medh allo thy ther vndher ligger ik ligath haffuer aff aller. thil obrytelika stadfesto var thetta køp giorth medh skælikom mannom nerwarandes jon hoddeson henrik i skakw sten hinrikson ok storbiørn tomosson thil ythermer sannindh her vm bidie vi beskedelike men laffrenss i kluxas hanss diekn ok kæthil i asom ath te sin insigle hengie for thetta breff *Scriptum Anno dominj* Md nono.

-
1. "ok" av misstag upprepat.

329

ÖSTERBY

Utan dag 1509

Systrarna GUDLÖG, GERTRUD och MARGIT erkänner att de överlätit sitt fädernegods i *Östbyn* till sin broder OLAF TORKILSSON. Han har betalat dem 38 mark var.

Jfr JHD II, nr 25.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 remsa.

Tryckt i DN XIV nr 232.

Thet bekeniss vy effther screffna sistra ¹guløgh och gertrwd och margeth¹ ath vy kerligha vnth och afflatidh haffwa varom brodher olaff torkilsone vart retthe fædherne j ysteby huss jordh aker och engh vathn och vedhestadhe ner by och fyæran alz engo vndan takno som bætre ær haffwe en mystha och ther gaff han vss fore twa marker ²mynne en xl hwarie vara thy skiliom vy fornemda systra gudlog och gertrwdh ³och marit³ eyndeler vndan oss och varom arffwom och vndher fornemda var⁴ brodher olaff och hans arffwa til odhels och æwerdheligha eyio met alle thy som vndher liggher och lighat haffwer fra forno vithnismen magnus i engiom ingemwndh i lokom jeppe i forneby⁵lassa i binom⁵ til ythermer skæl och beusingh bidhiom vy magnus lagman ketil paulson vm theriss insighle nidhan vndher thetta breff *scriffuit j østaby anno dominj* M d nono

1-1. Tillskrivet ovan raden, de två sista orden med annan hand.

2. Här följer ett överstruket "oc xl".

3-3. Tillfogat i en lucka med annan hand.

4. Texten har felaktigt "van".

5-5. Tillskrivet ovan raden.

UPPSALA

Den 3 mars 1510

Ärkebiskop JACOB i *Uppsala* uppmanar allmogen i *Jämtland*, i synnerhet prosten herr NILS och hans närmaste män, att flytta sockenstugorna från prästgårdarna till kyrkvallarna eller annan läglig plats.

Jfr JHD II, nr 79.

Avskrift i RA's kopiebok A I f, 19–19 v från 1500-talet.

Tryckt i DN XVI nr 348.

¹Wij Jacob *medh* Gudz Naad Erchebiskob j *vpsalia* Helssæ alla *andelica* och *werdzlica* Som byggia och boo j Jempteland kerlig *medh* gudh etc Kære *wenner* wij haffwm ffornummeth ath the sokne Stwffuor Som wij idher fføre raddhe tha wij worom ther nesth j landhet ath the skwlle tagas vtaff *prestegar*-dana, ær en nw ey tedhen ffördhe Hwar før biwdhiom² wij idher en nw widh then helge *kirkes* stuge nepsth ath j them nw j thenne winther och *nempniste* *sammor* thedan taghen och nagherstadhens paa *kirke* wallen *vpsætia* ther *belegelighet*³ kan wara Swa at alla swa dana sokne stuffwor ære vtaff alle *prestegaarda* Swa wel wid *ridkirke* som vidh howdh⁴ *kirke* Innan *thet* wij *kommum* ther aath aare Och hwar icke findz paa *kirke* wallen *belegelighet* rwm Tha wilie wij och befalle edher *her* nilz war *prost* ath j *medh* *andre* dande *mæn* Swa manga idher *tæckis* sæthie och besckicke them rwm oppo *kirkeherrens* ægher. Och hwadh j *her medh* gøren wiliom wij ath j dande *men* *lathe* idher ath nøye ther *følgie* j wor wilie *epther* Om swa sker *biwdha* wij och idher *her* nilz widh idhart *preste* embethe ath j *thet* swa *fwlfølghen* som *scriffwath* staar Innan thes wij ther *komum*. *Thet* bør sigh Ingelwnda wara ath *swadana* stwffwor skwle wara j *prestegaardar* ffør manga saker skull ikke eller *thet* naagherstadhis vthan ther nær idher idh. *Her medh* gud beffallendes och *Sancte* Erich konungh Ex *vpsalia dominica* Oculj Anno *domini* m d x *nostro* *sub signeto*

1. Ovanför avskriften står följande regest, skriven med senare, sannolikt 1600-talshand: "Om Sockenstufvornas flyttande af Prästegården till Kirkewallen eller andre läglige orter der på wallen ey rum finns. 1510".
2. w tillfogat ovan raden.
3. Efter ett överstruket "belelig".
4. Efter ett överstruket "widh".

Den 14 april 1510

MARGIT JOHANSBOTTER i *Klocksåsen* erkänner att hon fått 3 mark, ett kvarnåte i *Vikens* bäck i *Nås* socken och en notvall av sina systersöner STEN och SIGURD OLAFSSÖNER i "sone" för arvet efter sin bror VIGAR. De 3 mark gav hon till *Husaby* kloster, för att hon ej visste, om de tillkom henne.

Jfr JHD II, nr 332.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 och 2 snitt.

Tryckt DN XIV nr 233.

Alle dandemen som thetta breff see eller høra læsas bekennis iak margit jongansdotter i kluxas ath beskedelige men sten ok sigurd olaffsøner haffwa giffwit mik iii mark i sono for then arff som fallin war effter min brodher vigar gud hans siel nade, effther thet ath iak ey fulkomlika visthe hvarth heller mik bordhe then arff eller ok mine systersyner fornemfde sten ok sigurdh tha gaff iak fornemfde peninga thil hwsaby kloster for theras siel som them medh retthe bordhe fframedelis haffva ok vptonemffde sten ok sigurdh vnth mik eth qwernastædil i them bekkenom som ligger thil viken j ness Sokn hwar mik ok mina¹ erffwinga besth tekkis ok ther thil en notawal thil æwerdeliga ego Thy giffwer iak tidnemffde steen ok sigurd ok theris effterkommande quith ok frii ok alstingis athalaløsa vm fornemffde arff ffor mik ok mina retthe effterkommande swa i mattho ath inghin skal göra them ok theris arffwar nakath qwal eller hinder ther vm effter thenna dag Thyl ythermere sannind her vm bidher iak min bonda laffrens svenson ok kættil olaffson ath the sin insigle hengia for thetta breff. Scriptum Anno Domini MD decimo ipso die tyburcii et valeriani mart[irum].

På baksidan: sten i viik

1. Ordet skrivet ovan raden.

Den 14 april 1510

STEN och SIGURD erkänner att de givit sin moster MARGIT JONSDOTTER ett kvarnåte i *Viken*, *Nås* socken, samt en notvall och 3 mark för hennes arvsrätt efter VIGAR. Pengarna gav hon till *Husaby* kloster.

Jfr JHD II, nr 331.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: Två hängande sigill bevarade.

Tryckt i DN XIV, nr 234.

Alla dandemen som *thetta* breff see eller høra læsas bekeꝛnomss vi Sten ok sigurd...¹ Ath wii kerlika vnth ok aff² afflathit haffwa vaar modersyster margith jonsdotter eth quernastædil som ligath haffwer thil viken i neess sokn liggiandis hvar henne eller hennis erffwinga besth tekkis, ok en nota wald j sama egor, ok ther thil iii mark peninga som hon gaff thil hwsaby kløster, før *thet* thiltal hon haffde thil oss vm then arff som falin war effter vigar gud hans siel nadhe Thy skylie vi fformempde quernastædil ok nota vald vndan oss ok vaara arffvar ok vnder fornempde margith jonsdotter ok hennis erffvinga thil odalss ok æuerdelika egho ok thil en obryteliga stadfesto Thil ythermere sannindh her vm bidie vi beskedelig man kætil olson ok hans i sødergard ath the sin insigle hengia for *thetta* breff.

Scriptum Anno domini MD decimo ipso die tiburcii et valeriani martirum.

På baksidan: thil kluxass

-
1. Lucka, trol. för efternamnet
 2. Dubbelskrivning.

333

AKERSHUS

Den 7 maj 1510

CHRISTIAN, arvinge till norska riket, utvald konung till Danmark och Sverige, tar *Jämtlands* inbyggare under sitt skydd och stadfæster alla friheter och rättsförbättringar, som hans förfäder givit dem.

Jfr JHD II, nr 189, 237, 246

Nästan ordagrann avskrift av konung Hans' brev d. 16 maj 1486;

Efter avskrift på papper från 1500-talets förra hälft i RA, (Münc. Saml nr 10b).

Utan bekräftelse eller sigillering.

Tryckt i Saml. till det Norske Folks Sprog og Historie, s. 45 f; DN XIV, nr 235.

Wii Cristiern *medh* gudz nade Reth arffuingh thil Norgis riige vtwald koning till¹ Dammark ok Sweriige, Hertugh i Sleszwich Holsteinn Stormarinn ok i Ditmersken Greffue i oldenborigh ok Delmenhorst, Gøre alle witherlighth ath wi aff ware sønderlige gunst ok nade haffua tageth ok vndfangithz ok *medh* thette waarth obne breff taghe ok vndfange alle waare kære vndersatte ok almwege som byggia ok boo j Jempteland alle theris godz hionn ok tienere vti ware konunglige heggn vernn frid ok beskermingh besynderlig Ath forsware ok fordegtinge thil alle rettthe maal Ok vnne wii ok stadfeste *medh* thette warth obne breff them alle the friihether nader ok rettebøter som høgborin første koningh Hans war kære herre fadher ok andre ware forfæter framfarne² koninger j norgie them nadelika vnth giffwith ok stadfestith haffwe Sva ath the

svadan nadher ok rettebøter nyde brwke ok behalle mwe ok skule Swa lenge war nade thil sigher effter thy som the breffwe them ther om giffne ythermere wthwise Thy forbiwde wii alle ware fogete ok embitzmend ok alle andre them her emoth Ath hindre eller hindre lathe møde platze dele eller wthi nakre matthe ath wførrette vnder warth koninglige heffnd ok vrede. Giffuith paa warth sloth Agersshwss tistagin nesth effther hellige korsss jnuencionis dagh aar effter gudz byrdh MDx vnder warth signete

1. Texten har opprepningen "thil".

2. Ordet felsskrivet "framfrarne". Samma fel i förlagan, jfr. JHD II, nr. 189.

334

TAND

Den 15 maj 1510

KETIL OLAFSSON samt MÅRTEN och ANDERS KARLSSÖNER stadfäster sin förlikning med ANUND GUTTORMSSON i *Tand*, enligt vilken ANUND har betalt 6 mark i godvilja för att få halva *Vi*.

Jfr JHD II, nr 94, 256, 261, 298.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 och 2 hängande sigill, 3 snitt.

Tryckt DN XIV nr 236.

Thet bekenomss vy effther scriffne ketil olaffson marthen karson andherss karson ath vy haffwe giort en sone och sæmye medh anwndh i tandh i sa matthe ath anwndh skal haffwe halfft vy medh allom tillwinnendom och ther gaff anwndh oss vi marker fore i godhuilia och them fornemde vi mark haffwe vy fornemde ketil olaffson andherss marthen karsøner vpburidh oss til fwlle athnøio thy skiliom vy vpnemde ketil olaffson andherss marthen karsøner fornemde vy halffth vndan oss och varom arffwom och vndher anwndh guttormsson och hanss arffwa til odhelss och æwerdheligha eygho thenne sona och semye var giordh i thenne dande manna nerware som var magnus laghman pedher i sandom larss i kluxass fasthe guttormson guthzorm i grenuik joan i viken jeppe i blekom olaff bardhson thil ythermer skel och beuisningh henghyom vy fornemde magnus laghman larss swenson ketil olaffson syn insigle nidhan vndher thetta breff scriffuit j tandh sancte halffwards dagh anno domini M D x.

Den 13 november 1510

DANIEL OLOFSSON erkänner att han sålt till ANDERS och PEDER¹ KETILSSÖNER halva *Slätte* i *Brunflo* socken, vilket är deras hustrurs rätta odal, för 15 mark i silver och penningar.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 och 2 remsor, 3 snitt.

Tryckt i DN XIV, nr 237.

Alle dandemen som *thetta* breff see eller hōra læsas bekennis iak daniel olaffson *medh* tesso nerwarandis breffwe ath iak *medh* beradno mode ok godum vilia kerlika vnth vplathith ok saalth haffwer skælekom mannom anders kæthilson ok Pedher kæthilson¹ halffwa slattha liggjandis i brwnflo sokn theris hwstrwr retthe bōrd ok odal for xv mark i silffwer ok peninghe kenniss iak fornemde peninge vpbwrith haffwa thil fullo ath nøgio ok alla Thy skil iak fornemde halffwa slattha vndan mik ok mina erwinga ok vndher fornemde anderss ok peder¹ kæthilsøner ok theris effterkommande *medh* allo thy ther vnder ligger ok ligat haffwer aff aller i vatho ok i torro ingo vndanskildo thil odalss ok æwerdelica egho thil en obrythelica stadfesto Sva ath hulkin som *thetta* kōp vil riwffwa eller riwffwa latha skal swara effter thy lagh giffwa war *thetta* kōp giorth ok *medh* lagum ok vitnath vnder viii fastha Olaff Svenson halward i wiik gudzsorm i helle siffrid i ope peder andersson jon i ope jon i wiik hemming i hemingsgard thil ythermeer sanindh her vm bider iak magnus hansson lagman hanss i Sōdergard ok laffrens i kluxas ath the sin insigle hengia for *thetta* breff *Scriptum anno domini M d decimo die briccii episcopi*.

På framsidan: 1705 d 26 Sptbr Brunflo ting.

På baksidan: "ihitt skint j skatt och inghen andhen oggh" med yngre hand

1. Namnet uttraderat, därför svårläst.

GÄLLÖ

Den 13 december 1510

11 män tilldömer TORD PERSSON gården *Gällö* i hans tvist med PEDER TORKILSSON. Jfr JHD II, nr 177, 391.

Original på pergament i ÖLA.

Sigill: 1 kvarhängande, 2 och 3 remsor.

Tryckt i JLFT II sid. 130; Persson, Refsund I, sid. 122.

Thet bekenomss vy effther screffne olaf swenson per i opnom hemingh ketilson olaf i ryndhen olaf i malgass halffward swenson olaf jensson arnolff i landhsom mickil i grymness trond sewathson hemyng torkilson ath vy varom i dom nemde pa retthe¹ skattinge j reffswnde myllom tordh persson pa them ene sijdhen pa then andra sidhen pedher torkalson pedher taladhe til tora och saghdhe ath han sath i hanss odhel som gællø hether kraffdhe y fornemde domssmen begiass there vithne kom fram mickil j grymness och olaf swenson och vithnadhe ath pedher byorkalson och hanss fadher och hanss medh arffwa hadhe takit sono och semye for² syna byrdh i fornemda gellø ty dømdo vy thet mal quith och akerwløsst effther thenne dagh vidh ith fult dom roff til ythermer skel och beuisningh bidhiom vy magnus laghman mikil j grymness och larss j suduik vm theress insigle nidhan vndher thetta breff scriffuit i gelø sancta lucia dagh anno³ dominj M d x°.

På framsidan: No. 2 1510

1. I texten "rettthe".
2. Här följer ytterligare ett "for".
3. Ett d följer.

337

HACKÅS

(1510)¹

12-manna-dom i tvist mellan HALVARD i *Viken*, hans bröder och ESKIL i *Sinnberg* å ena sidan och SIGURD OLAFSSON och hans bröder på den andra om godset *Dödmannevik*.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 remsa, 2 snitt.

Tryckt i DN XIV nr 238.

Alle dande men som thetta breff se æller høra at læsas helsom vy effther scriffne kætil olaffson pædher i sandom² i fædhstathom øryan i haff andhers i byærme henryk i hallem olaff i blødhung andhers erykson lasse i bynom fasthe guttormson martthen i funes paul i jacopsas kerlig medh gudh ok sancte olaff kanwng kwnocth gørande ath arom effther gudz byrdh tusandh fyra¹ hwndradh pa thet tyende ar varom vy i dom nemde pa varth vapnating j Hakas aff kanwnghs vmbosmænne myllom halffwardh j vyken ok hans brødher ok eskil j synberghe pa then ene jwo pa then andre jwo sigurdh olaffsson oc hans brødher vm ith godz dødhemana viik hether kraffwe vy fornemde doms- men bæggias theress vithne fram ok komo fram fornemde halffwardh medh synom medhhyælper ok sadhe være sith odhel ok sighurdh ok hans³ brødher

hadhe skælighen breff for sig ok hadhe thet køp stath i lx ar funnom vy tha ey annadh fore rettthe en køpit skulle blyffwa *medh* fullo magth effther the sonor ok sæmyor som ther var pa gyorth hadhe ok *fornemde* sighurdh ok hans brødher giffuit x mark j sone offwan pa køpit ther dømddom vy v mark j gen aff them x markom ok them skulle halffwardh ok hans brødher haffwa for syna byrdh ok odhel ok v mark gaff sigurdh ok hans brødher eskille fore syne byrdh ok odhel ok sidhan skal *thetta* mal alryk ythermer vpresningh haffwa var *thetta* var ffuller dom ok laghmans orskurdh *scriffuit* som for sighiidh til ythermer beuising⁴ hengyom *fornemde* domsmen pædher i sandom kætil *olaffson* syn insigle *medh* laghmanssen(s) nidhan vndher *thetta* breff

-
1. Årtalet i texten måste vara fel, eftersom nästan alla agerande uppträder i andra sammanhang omkring sekelskiftet 1500.
 2. Namnet överhoppat.
 3. Dubbelskrivning.
 4. "be" dubbelskrivet.

338

HEDE

Mars-april 1504-11

Allmogen i *Härjedalen* ber den svenske riksföreståndaren SVANTE NILSSON att låta svennen SIMON JACOBSSON, som har ett gott rykte bland dem, återfå pengarna, som tagits ifrån honom i *Västerås*.

Original på papper i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: Spår efter 6 påtryckta vaxsigill.

Tryckt i DN XIV nr 239.

Enænen kerlikan och kerekkan helsan i Gudhei och Sancte oluff konungh verdughann here here suanttha syerias rikia forestandher *thetta* kenumss vy fætik bøyndher och bookare som bygia och boo i nørrie i herdal i trondomss *biscopedyme* om ena vithnæssbørddh beskidelichen danda sven som ær syman *iacobsson* ath *jtem* iak *iogan* ionson kørkia presther i heida sokn *jtem* *iacob gutleson* symans fader *jtem* byrn andresson lensman *jtem* ioan pedresson *biscops* lensman *jtem* menugen almogen vtanss lanss och in nan landz tha haffuer han eth danda svens ryttha oppa sek, inggan kan hannum anath til legia i vorth land *jtem* ty bydia vy menughan almogen fatik och rik besinnerlikan *verdæghen*¹ here here *svanttha* och *the*² *vm* the fore *nempder* peningher som honum vaar franthakiath i sveria i vestrass (a)tyi villa goyra fore gud skul och fore vor³ fatik bøn skul at han kunna faa them i gen *thetta* ær voor kerelikan

bøn til eder herdoom scriffuit i herdal i heida annan dag paska opp vnder voor incigil vor *kirchia her incigil lensmans incigil ion anderson incigil larens pedersson incigil hafftor pedersson incigil peder martinsson incigil trykum* vy voor incigil *nedan* vnder theta breff som vaar ipso die Anno domini

-
1. Rättat från "vergdwghen".
 2. "och the" överstruket.
 3. Ordet tillsatt ovan raden.

339

BRUNFLO

Den 24 februari 1511¹

BIRGITTA HALVARSDOTTER säljer gården *Förberg* i *Revsund* för 15 jämtska mark till sin sons barn.

Jfr JHD I, nr 100, II, nr 322.

Tryckt efter Persson, Refsund I, sid. 110, som åberopar en "bestyrkt avskrift" av ett nu bortkommet original. Originalen lär ha haft tre sigill.

Alla dannemän som thetta bref se eller höra läsas bekänner jag Bergitta Halfwars dotter thet jag med godom vilja och berådno mode Kärliga unt och sålt hafver minom Sona barnom Evelits barnom en gård som berg heter liggandes i Råfsunda Sokn för 15 Iemska mark thet mera hafver jag them förenämndom barnom unt och gifvit i förenämnda gods. Kännes jag mig förenämde penningar upburit hafva til fullo åtnöje och alla. Ty skil jag upnämnde gård Berg undan mig och undan alla the ther kunna uppå at tala, och under förenämnda mina Sona barn och thera efter kommande til Odels och evärdeliga ego med allo thy ther under ligger och legat hafver af ålder inga undanskildo åkåro löst för hvarjom manna. Så i måtto, at hvilken thetta Kjöp eller gåfvor rifver eller rifva låter, skal svara efter thy lag gifva. War thet kiöp giordt med åtta fasta, som är Olof i Rind, Sten i Sundom, lille Olof i Rind, Tore i Gelö, Kietil i Döfving, Brudde i Anvik, Olof i Grimnäs, Jon i Wädervik, Eskil ibidem. Til yttermer saining härom beder jag skälige män om sin insigle Hans i Södergård Mickel i Grimnäs och Sigurd i Döfving, at hängja för thetta bref. Scriptum Brunflo Anno Domini 1511. Die Matthiæ Apostoli.

1. Persson har felaktigt den 24 mars.

Brev ang. hemmanet *Orrmos* i *Lillhärdal* rätt till "*Gietgarlskiälen*" och "*Skiebrätten*".

Jfr JHD II, nr 166.

Brevet återopat i Jämtlands och Härjedalens dombok 1693, sid. 754–757. (Renoverat ex. i RA, kopia därav i ÖLA).

§2. Jon Jonsons och Jöns Pedersons i Årrmo Angifne Sak å wårtinget, emoth Päder Swänson och Jöns Swänson i Kyrckiobyen Angående Gietgarls Kiälen, och i Skiebrätten, som af ålder hördt under Årrmo och dee sig tillängnat; opwijsandes original Brefwet Anno MDX1 och at bewijsa, at Kiähln hört deras Hemman till, nembdes till wittne Michell Pederson på Åsen, som Berättar sigh snart för 40 åhr sedan fråga Mårten Pederson i Kyrckbyen, huru tillkom at han slogh på Bemelte Kiähl, efftersom han ingen Skogh där ägde och han swarat sigh hafwa låff af Rökarllarna i Årrmo som dhet äga, och effter honom Swarandernes fader Swän Pederson, och dee effter honom till Datum, och säger sigh dhem ej kunnat fråga, huad dee där hade beställa effter som dee äre ägande i samma Kiähl. Actores, at dee hafft fäbodas på Kiälen, och blifwit afwijste, som Swän Olufson Östansiön kan Betyga, som berättar sig wara 50 åhr gamal och för 40 åhr pass tiente hoos Swän Peerson, och hörde Mårten Peerson säija till Swän Pedersson, at han intet skulle hafwa sin boskap på Skebrätten, och fått till Swar, at han där Skog ägde, och Mårten nekadt därtill, och sagt huarcken Sig eller han där något äga, och at han dhet hade i Pant ifrå Årrmo och Röödan, och sedan hade han, som han weth, intet boskapen där: Varandhes då till 12 åhr gammal. Suaranderne föregiwfa sin fader i all sin lijfstijdh hafwa där Boskapen, och sedan Brunno husen upp och dessutan ägher Slått wäster uth i samma Kiähl, och där Årrmo egt slåtten i Kiählen och Skiebrätten hade dee wäl slåtten Tagit i acht, som den icke en mijhl ifrå Årrmo är Belägen: waresdes Swän Olufson med Käranderne i Swågerskap, och desutan ommyndigt barn, enär sådhant tahl skall wara fält. Swän Pederson är för 30 åhr sedan dödh blefwen, och förr och sedan till Datum oklandrat varit: Varendes många som i besagde Kiähl, ägor hafwa, Suaranderna föregifwa, at i Actoris bref står wäl Kiälen och Skiebrätten nämbedt, men intet några Sloar, och fins med desse ordh så mycket han åtte med theres tillunder. Actores at Swän Halfwarson, som är Suarandernes Broderon, kan wittna sigh af sin fader hördt, dhet Biörn Rålfson i Årrmo löst igen samma Kiähl af Mårten Pederson för 6 orter, men Swän är icke hemma Stadder. Item, at een liten Siö är där Belägen som Kallas Rökiernan, och der af Kallas dee twenne Årrmo boer, som

Actores äre, Rödoms. Item, at een bäck är som rinner genom Kiärnan, och skall vara Skillnadh emellan Gieth garlskiälen och Skiebräcken Präste Sloar och des utan en bäck som kallas Råbeckien, som löper nordan Våsslan, och Anders Jonson i Olingdahl skall där om Beskedh wetta, och icke hemmastadder är. Oloff Halfwarson Berättar sin fader Halfwar Swänson säija dheth Biörn Rålfson igenlöste Kiählen och Skiebrätten för 6 ort af Märten Pederson, och at Peder Swänson intet ägde någon Slätt där och undrat at Årrmo den icke igentagit. Päder Swänsson exciperade emoth Oloff Halfwarsons gjorde relation efftersom han Syskonebarn är medh Käranderne, och befans därhoos honom vara Peder Swänssons broders Son. Oloff Halfwarson Berättar Theslijkes sig hafwa hördt, at Swän Pederson för en godh tijdh sedan varit dömbdt ifrå bärgade höö på dhen twistige Slätten, och Jon Pederson på Äggien fått höet, och om den är i Behåld, så lærer han finnas hoos Rålf Halfwarson som dess Hemman köpt och possiderer? Resp. at han kan minnas dem till Tings därom varit ungefär för 60 åhr sedan och at dheth blef opsatt till Syhn, men ingen Dom där om blef gifwit, och at Jon Peerson där slagit och Swän Person fått höet, men Oloff Halfwarson effter sin faders ordh at Swän Peerson slagit, och Jon Peerson fått tilständh at taga höet. Jöns anderson beggie Parternes Swäger berättar Halfwar Swänsson säija, at Biörn Rålfson uthj sin Stuga igenlöste af Märten Peerson Gethgarlskälén och Skiebrätten.

341

SKATTETINGET I KULLSTA, RAGUNDA S:N

Den 20 januari 1512

13 män dömer i en tvist mellan ERIK PERSSON och hans systerson JENS PERSSON om arvet efter ERIKS bror OLAF PERSSON. OLAFS ägor tillfaller ERIK, eftersom JENS inte behövt ge OLAF den sytning han lovat honom strax före hans död.

Fotokopia av pergamentbrev i ÖLA. Originallet fanns 1949 hos Sune Johansson i Hammarstrand.

Sigill: 1-3 snitt, 4 remsa.

Alle dandhemen som *thetta* breff see eller høra læsas bekennis vii xiii¹ som her effther nemffnes, olaff ylianson olaff helgieson esbiørn i krangedh Jon tordson i vestanedh laffrenss ther samastadh jon i lwndh lasse finne jon i bynom pedher olaffson øgiss i handogh jon i aasen tomoss i bølith nielss i krakevag ath vii vaarum i doom nemffde pa retthe skatthinge i kwlstad liggian-des i ragwndh millan erik person, pa then ene sidho pa then andra sidho jenss person thaladhe erik thil jenss vm sins broderss arff olaff person hulkens gudh

hanss siel nadhe, jenss haffde loffwath sinom modherbrodher sytningh thil dødhe dagss ok ther *medh* skulle han behalla hanss egor hulkit han ekki giordhe for thy olaff pedherson dødhe a sama aare ok *fornemffde* jenss haffde fulth hanss egor i xviii aar Thy fwnno vii swa føre rettho ok fwllan doom oppa giordhum ath effther thy *fornemffde* jenss haffdhe inghin fordhenkap giorth sinom moderbroder² olaff *person*, tha dømfdhe vii erik *person* sin brodherss arff thil frian ok frelsan ee hvath thet helstz er eller vara kan vith eth fulth doomroff ok minss *magnus* lagmanss orskwrth Thil ythermer forvarilse her vm ok bewisning lath(u)m wii *magnus* lagman hanss i sødherga(r)dh olaff helgeson ok olaff *anderson* (hengia) var jnsigle for thetta breff Scriffwit aar effter gudz (byrd) Mdxii tisdagin nest effter *sancti* hendrikss dagh

1. 13 namn är uppräknade.

2. Ordets ändelse förstörd genom hål i brevet.

342

REVSUNDS SKATTETING

Den 3 februari 1512

Dom i tvist mellan OLAF SWERTING och LAURENS i *Sörviken* om hälften av *Norra Övsjö*.

Jfr JHD I, nr 155, 166, 191, 212, 240, 278, II, nr 319, 346.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 snitt, 2 remsa, 3 snitt, 4 remsa.

Tryckt i DN XIV nr 240; JLFT III, s. 95; Persson, Refsund I, s. 155 (regest); II, s. 101.

Thet bekenniwmss wi effther scriffna Olaff galle aff vappn høfuisman offuer iempte landh manss hansson laghman ther samma stadss Ørian i hoff kættil olsson torre i gælø pædher torsson gwdzorm i henddlom steen i myla karl laurensson ioan hendriksson hemmingh i mordwik michel i biørnsciø gwinnar i mysciø pual i iacobsasin, ath kom i rettha for oss oppo rettha skattingha i reffswndha Olaff swertingh paa then ena sidan paa then andra sidhan laurenss i swedwikin, olaff swærtin haffdhe halfwan gordin norra øyiasciø som laurenssa modher solth haffdhe ok war ekki lagleggha wpp bwdith Thy fwnno wi saa for rettha ok fullan dom oppa giordhium ath laurenss skal haffwa i gen sith rettha mødherne i førnempda halffwa øyiasciø ok giffa olaff swertin xii mark olaff sith fædherne som ær andhan halffwan øyiasciø ok olaff swertingss breff ogild¹ for thy the waare ey *medh* lagwm giorth haa her oppa talar swara eth fulth domroff ok lagmanss² vrskordh Til ythermera skæl ok bewisningh tha latha dandhe men hengha sin insiglæ som ær monss laghman kættil olsson laurenss i

klykssaasin sewasth i taffwaness nedhan vndhe(r) thetta breff Som giorth ær Anno domini millesimo quingentesimo duodecimo fferia 3:a post purificacionis marie

-
1. Texten har "ogidl".
 2. I texten felaktigt "langmanss".

343

REVSUNDS SKATTETING

Den 9 februari 1512

11 män tilldömer STEN i *Sund* skog och fiske i *Gimådalen* mot HALVARD JONSSONS, OLAFS i *Rind* och några andras anspråk.

Jfr JHD I, nr 27, 199, 245, 259; II, nr 10, 73, 74, 209, 356.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1-4 remsor.

Tryckt i DN III nr 1053; JLFT II sid. 131 (avskrift av avskrift); Persson, Refsund I, sid. 147 (efter en avskrift av Ekdahl).

Thet bekenness vi efftherskriffne yrian karson ketil olsson karl larenson jøns i hakasengh tore j giældøø per tordson mykil i bywrssyø per j opne olaff jønsson vybyørn j vdith jønsz olsson i loke At vi varom j dom nempdhe a rette skattyng j Reffsundha Anno domini Mdxii^o maandagen nest effther kyndhersmesse, myllan halward jønsson ok olaff j ryndhen ok teres meth fføliare paa then ene halffue, oppa then andre sydhen sten i swndum klagat fornempde haluard olaff ok theres methfølgjare til sten om skog ok ffyskie watn som j gymmedalen ligger¹ som nielsz j Sundum hwess syel gud naddhe hadhe solth aff aller ok hadhe skæliken breff ffor sygh fforfornempde skogh ok fyskyevatn som hans gamble heffd varet haffuer ffunnom vi saa ffor retthe ok fullan dom oppa gyordom at opnempde sten skal bliffue meth fornempde skogh ok fyskyevatn ohindrat ok otaladh for huarior manne effther thenne dagh Til ythermere skiel ok beffvisning bydiom vi mans lagman om sith jnsigle meth vaare ssom ær yrian j hoff ketil olsson ok laffrens j Sodwik nedan vnder thetta breff² skriffuit aar ok dagh som for syger

-
1. Understruket i texten. Ett överstruket "ok" följer.
 2. Ett överstruket "breff" följer här.

U.o.

Den 22 februari 1512

24 namngivna män kungör, att de provat saken mellan *Romos*, *Stamgärdes* och *Nylands* byamän och med giltiga bevis funnit, att bara de två förstnämnda skulle ha fiske i åns utlopp i *Helgasjön*.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 och 2 remsor, 3 och 4 snitt.

Tryckt i DN XIV nr 242.

Thet bekennis vi efftherskriffne *tore Arneson sigurd* i bergie sten i brekke olaff i Lundhe Tiuath i Liden *jacob ibidem Jon* i mörvik tomoss *ibidem pedher* i toot benct i Vik sven i saade *Erik* i Brattheland *kæthil* i otthesiø sven *ibidem marthin ibidem Erik* vit Aa *Jon* i okker *Anders ibidem olaff* i sylsio benct*h* i byom *Jon symonson olaff erikson jon* i berghøm *Øndh* i Brategh, ath vi gingom proff millom remma mannum stomffnegerdz mannum ok nylandz mannum gingho vi *thetta* proff *thet* retheste ok sanneste vi kunnom ok funne sva met rettho proffwe ath stomnegerdzmen ok remmismen ¹skulle haffue¹ fisketh thil i Helgasjøn*om* i aarosith ok Nylandz mennene proffvade vi i fraa *thetta* proff ville vi bæra ok sveria Hvar som behoff gørss Thil ythermer bevisningh her vm hengie vi vaar insigle for *thetta* breff som insigle haffvandis æra som er *Jon symonson* ok anderss olaffson ok vi flere bidhie *Jon* i malwngie ok biøren i øn vm sin insigle met varum *Scriptum Anno Domini MDxii Dominica quinquagesime*

1-1: Tillskrivet ovan texten med hänvisning hit.

Den 14 april 1512

GISLÖG och GUNHILD PEDERSDÖTTRAR säljer till ÖND OTTARSON och kvitterar betalningen för halva gården *Brattäggen* i *Kalls* socken. GUNNAR i *Sellsved* och JON BAGGE erkänner att de fått sina lån till den bortgångne PEDER i *Brattäggen* återbetalda av ÖND.

Jfr JHD I, nr 269, II, 188.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 snitt, 2 och 3 hängande sigill.

Tryckt i DN XIV nr 243.

Alle dandemen som *thetta* breff see eller høra laesas bekenniss iak gidzløgh pedersdotter ath iak *medb* beradno mode ok godhum vilia kerlika vnth vplathith ok saalth haffwer beskedelikom manne *Øndh otarson* en halffwan gaard

som brategh hether pa iii melingha minne som ligger i karl sokn for xviii mark i silffwer¹ for vthan iii mark i iern kenniss iak fornemffde peninge vpbwrth haffwa mik thil fullo athnøgio ok alla *item* kenniss ok iak gunnil pethersdotter mik haffwa saalt vpnemffde øndh ottarson iii melinga i forsagda gaard brategh for j pund kopor ok en mark i smidhe ok er nu bethalath thil takka *item* kenniss ok iak gunnar i selsvid ath iak bar vp aff vpnemffde ønd ottarson j pundh kopor ok j mark i smidhe som iak vthlagt haffde pedher i brateg gudh hanss siel nade *item* bar ok iak ion bagge vp j aklede ok en mark i smidhe aff tidnemffde ønd ottarson som iak vtlagde i hans gel pedher i brategh Thy skiliom vii alle forsagda halffwa gaard brategh vndan oss ok vara erffvinga ok vnder vpnemffde øndh ottarson ok hanss erffvingar effther han akæraløsth for hvariom manne thil odalss ok æuerlika egho *medh* allo thy ther vndher ligger ok ligath haffwer aff aller thil en obrytelica stadfesto var *thetta* vitnath ok stadfest vnder beskedelike men olaff greisson olaff martenson anderss i stomffnegerd jon martenson greiss i stømfnegerd sven ottarson Thil ythermer sannindh her vm bidie vii Magnus lagman hanss i sødergardh ok paual i hoff ath the sin insigle hengia for *thetta* breff *Scriptum Anno domini Mdxii die tiburci et valeriani martirum*

1. Här följer överstruket ”ol”.

346

NIDAROS

Den 24 juni 1512

Lagmannen i *Trondheim* OLAF VIDFASTSSON bekräftar en dom ang. *Norra Övsjö* i *Jämtland*, under förutsättning att den bygger på fakta i målet.

Jfr JHD I, nr 155, 166, 191, 212, 240, 278; II, nr 319, 342.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 remsa, som har bundit ihop brevet med nr 342 ovan.

Tryckt i DN XIV nr 244; JLFT III sid. 96 (efter avskrift av Ek Dahl).

Omnämnt hos Persson, Refsund II, sid. 101.

Tes bekennis ieg Øluff vitffastsson lagman i Trondhem ath ieg haffuer ransaket och fforffaret *thetta* med hengendes breff och ær *thet* ssa ssom ffor the gode men ær *kommet* tha ssamtycker och stadffesster iegh *theris* doom och med *myn* orskord till ssanindes her om¹ henger iegh mit Incigle *nidan* *thenne* orskord ssom iegh beffæsster (med) *myn* handscriffth och Incigle *datum* *nidrosie* anno *domini* Mdxij ipso die *iohannis* baptiste

1. ”om” upprepat.

Den 4 oktober 1512

OLAF PEDERSSON samt PEDER och KARL JONSSÖNER byter sina andelar i *Änge* vid *Gusta* mot olika jordlotter, som tillhör ANDERS KETTLSSON.

Efter JLFT II sid. 130 f., som återger Peter Olssons avskrift av det på hans tid i Marsätt, Sundsjö, förvarade originalet. Avskriften i Heimbygdas dep. vol. 21 nr 18017 i ÖLA. En avskrift av annan hand tillhör Marsätts gårdsarkiv vol. 2 i ÖLA. En tredje avskrift finns i avskriftsamlingen B 20 A i RA, med följande blyertsanteckning: "Avskrift 1910 efter ett original lånadt af herr Appelgren, som utbjöd detsamma för en handelsresandes räkning, som uppgaf hafva köpt brefvet i Jämtland. Affären kom ej till stånd, enär priset (25 kr) ansågs för högt."

Originalet lär ha varit på pergament och haft plats för 4 sigill.

Alla dandemen som thet breff see eller høra læsas bekennis ok iak Olaff Pederson ath iak giorth haffwer iordhabytthe met min frende Anderss Kæthilson sva i mattho ath han fik aff mik sva mykith iak atthe i thy engith som nesth ligger Gothistadh som mesth star aw skogh ok mark oppa for vthan en myre som ligger vestan for vægin som løper wth meth viken i millom berghith ok bekkin swa langth vp som merkith thil siger ok fik han mik igen en aker som ligger nesth østhan fore min gardh ok en legdhe ther thil sva ath iak er nw alstinge vel bytthet ok fornøgd, Var then bytthe giorth vti sancti Botolffs dagh tesse dandemen nerwarande Kæthil i Gotistad ok Jenss i Hakaseng swa ath hwar skal swa behalla som føre er skilth thil æwerdeliga egho ok odalss ok staar iak *hanom* for fulla frelso for al min syskene sva ath hulkin som pa *thette* forskreffne bytthe vil thala skal vara gridnidingher. Framdeles bekennis iak Pedher Jonsson ath iak teslikis ok oppa min broderss vegne giorth haffwer ok eth iordhabytthe met Anderss Kethilsson sva ath han (fik aff) mik sva mykith iak ok min brodher atthe i *fornemffde* enghiom som min faderbroder oss brødhrom thilbythade ok fik han oss i ghen var fornøghian i aker vik(!) thil fullo athnøghio ok alla, haffwer ok *fornemffde* Anderss giorth mik skel fore alla the lwthi han haffwer hafft aff mik ok minom brodher swa ath vi *hanom* takka These vore her vitne thil Rikward i Rasthen Jenss ibidem Thy skil iak v~~p~~nemffde Olaff Pedhersson ok iak Pedher Jonsson ok min brodher Karl v~~p~~nemffde luth i engiom vndan oss ok varum arffwom ok vndher *fornemffde* Anderss Kethilsson ok hanss erffwinga thil odalss ok æwereligha egho Var ok thete bythe giorth met en obrytheliga stadfesto sva ath hulkin som thete bythe riwffver eller riwffva lather skal svara slikom sekthum som then som genger aa gridh sin Thil ythermer forwarilse her vm bidhie vii dandemen vm sin insigle hengia for thete breff som er Yrian Karlsson Kæthil Olafsson Hans Karlsson

ok Kæthil i Gotistad Scriptum anno domini m d xij die sancti fransassi confessoris.

På baksidan: Thenne 30 jan. 1607 er dette breff paa Lochne thing leest och kienndt for sin fulle magt att staa och bliffve. J.

348

Den 5 januari 1513

OLAF TORDSSON erkänner att han sålt den andelen i gården *Hov* i *Frösö* socken, som var hans hustrus och svågers arv, till ERIK RAGVALDSSON i *Hov* för 8 mark.

Jfr JHD I, nr 194

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 och 2 snitt.

Tryckt i DN XIV nr 245.

Alla dandemen som *thetta* breff see eller hōra læsas bekennis iak Olaff tordson *medh* *thetta* mith opne breff saalth haffwa beskedelikom manne Erik ragwaldson byggiandis man i hooff paa frössøy Sokn swa mykla jord i ffor-nemfde gard hoff som min hwstrv ok vesbrodher min atthe theris retthe arffdedeel som iak i befelling haffde for viii mark, kenniss ok vptonemfde peninga vpburith haffwa thil fulla athnøgio ok alla swa ath mik vel nøgier Thy skil iak fornemffde pardel i hoff liggandis vndan mik ok¹ alliss vare erffwingar ok efftherkommande ok vndher vptonemffde Erik ragwalson ok hanss erwingar effther han *medh* allo thy ther nw vnder ligger ok ligath haffwer fra forno ok nyo ingho vndan takno thil odalss ok æwerdelika ego War *thetta* køp giorth *medh* en obrytelika stadfesto, godhum mannom nerwarandum som er Erik i vaglem olaff i vaglem ok anderss i wiik Thil ythermer bewisingh her wm bidher iak Hanss i sødergaard ok hemming i krokum ath the sin jnsigle hengia for *thetta* breff *Scriptum* anno domini Md xiii jn vigilia epyphanie.

1. Ordet skrivet ovan raden.

VIBORG

Den 6 februari 1513

Den utvalde konung CHRISTIAN (II) stadfäster sin faders brev för NILS OLAFFSONS fader och farbror, OLAF och FASTE GUTTORMSSÖNER, på hela *Faxnålden* efter hustru RADGERD. NILS' farbröder GIORD och RIKARD döms ifrån arvet.

Jfr JHD II, 197, 232, 258, 285, 365, 373, 374.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 snitt.

Tryckt i DN XIV nr 246.

Wii Cristiernn met guds nade Rett arffwing till noriges riige vdwaldt koning thill danmark oc Swerig hertug i Sleswig holsten Stormarnn oc i dytmerschen greffwe i oldenborg oc delmenhorst Giøre alle witterlight at *thenne* breffwiser Niels olufsson haffwer nw haffd her for oss eth wor kiære herre faders breff lydendes at hans nade vndte oc tillodh at faste guttormsson skulle nyde oc beholde then arfft oc godts efftir hustru radgierd om han wor nærmer skyld end the andre ther om met *hanom* trætte Samledes bewiiste han oc met breff oc dannemens jnsegel at wore lagman oc xxiiii lagrættes mennd ther i empteland haffwe dømpt oluff guttormsson hans fader same arfft allt faxnelle till efftir *forsciffne* hustru radgierd oc giord oc rikard theres brødere oc arffwinge aldeles fraan Tha haffwe wii nw aff wor sunderlig gunst oc nade sambtyckt oc stadfest thet wor kiære here faders breff oc samledes sambtycke stadfeste oc fulborde wii then wor lagmans oc lagrættemends dom han poæ *forsciffne* arff haffwer, melendes then aldeles wedt macht at bliffwe swo lenge noghen ander kommer for oss *met* bæthre bewisning Thii forbywde wii alle ehwo the helst ere ellir were kwnde Serdeles wore fogder oc embitzmenn *forsciffne* Niels ollsson her emodt poæ *forsciffne* arfft at hindre hindre lade ellir nogher ythermer forfang at giøre vnder wor hyllest oc nade. Giffwit vtj wiborg Sancte Dorothee dag *aarum* etc. mdxiiij vnder wort Signete

Relator dominus per se

Den 6 februari 1513

MARGIT och ANNA OLAFSDÖTTRAR har sålt sina arvedelar i *Nedgård* i *Kalls* socken till sin broder ÅKE OLAFSSON för 14 mark och mottagit betalningen.

Jfr JHD II, nr 363.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 och 2 hängande sigill, 3 snitt.

Tryckt i DN XIV nr 247.

Alle dandemen som *thetta* breff see eller høra læsas bekeniss vi margith ok anna olaffsdøtre Ath vi *medh* vaar hvsbønders radhe ok samtykth Salth haffwa war brodher Ake olaffson war arffdedel ok iordhparth i nidhergardh for xiiii mark i silffwer ok kopor bekeniss ok wi *fornemffde* systra the xiiii mark vpbwrith haffwa oss thil fullo atnøgio ok alla thy skyliom vi *fornemffde* jordeparth i nidregard liggianðis i karl sokn vndhan oss ok *varum* arffwm ok vnder *vpnemffde* vaar broder akie olaffson ok hans erffvingar effther han thil odalss ok æwerdelicha egho *medh* allo thy ther nw vndher ligger ok ligat haffwer fra forno ok nyo ingho vndanskildo som bætre er ath haffwa en aan ath vara Skal *thetta* køp vara obrytzligith effter thenne dagh these efftherskriffne dandemen thil vitnis rolff greisson olaff marthinson jon marthinson Thil ythermer forwarilse her vm bidher iak *magnus* hanson lagman i jempteland ok hans i sødergard ok anders olaffson vm sin insigle ath hengia for *thetta* breff *Scriptum Anno domini M d xiii dominica quinquagesime*.

351

Den 12 mars 1513

INGEBORG och KATHARINA SIGURSDÖTTRAR säljer till sin broder OLAF SIGURDSSON en tredjedel av sitt arvegods i *Västnår* och allt de äger i *Råtan* för 4 mark och erkänner sig ha mottagit betalningen.

Jfr JHD I nr 288, II, nr 109, 135, 217.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 och 2 snitt.

Tryckt i DN XIV nr 248.

Alla dandemen som *thetta* breff see eller høra læsas bekenomss vi Ingeborg sigurdzdotter ok katerina sigurdzdotter Ath vi *medh* beradno mode ok godhum vilia kerlika vnth ok saalth haffwa varum brodher olaff sigurdson en tridie parth aff vaar retthe arffdedel i vestanaar ok alth *thet* vii athte i rætan for iiii mark, kennis ok vii *fornemffde* systra the iiii mark vpbvrith haffwa oss thil fullo Atnøgio Thy skilie vi *fornemffde* tridieparth i vestanaar vndan oss ok vara erffwinga ok vnder *fornemffde* olaff vaar broder ok hans retthe effterkommande thil odalss ok æwerdeliga ego *medh* alth *thet* ther vnder ligger ok ligat haffwer fra forno ok nygio Ingo vndanskildo var *thetta* køp vitnath vnder tesse effterskriffne dandemen biørnkarl i sillabaccha anders i gidzlass tore i hellom henrik i bakka Thil *sanningh* her vm bidhie vi beskedelige men laffrens i kluxas ok biørnkarl i sillabaccha om sin insigle ath hengia for *thetta* breff *Scriptum Anno domini M D xiii ipso die gregorii pape*.

På baksidan: vm vestanaar.

327

Den 29 maj 1513

GUDLÖG NILSDOTTER erkänner att hon sålt halva *Skorestad* till JEPPE SIGURDSSON i *Rosbol*¹ och LAURENS JONSSON i *Byn* för 16 mark. Hennes husbonde ÅSVID i *Bråthen* är ett av köpvittnena.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 snitt.

Tryckt i DN XIV nr 249.

Alle the dandemen som thetta breff hendher fore komma² thaa bekiænis jak Godeløgh nielsse dotter medh tesse minæ næruarandes ypne breue ath jak hauer solth ok oplatith helfthen j skurestade beskedeligom mannom jæppe Sygursson j rosseby ok lasse jonsson i by for xvi mark pæninga holke pæninga jak kiænnis mik redeliga opborit haua ok ekki i annath verdh æn i goth sylff ok rede pæninga ok effther thy ath saa ær i sanningh thaa afhendher jak migh fornemde Halff del i skorestade ok minom arwom ok til egnar thenne dandemen jæppe sygursson ok lasse jonsson ok theris arwom medh hws jordh aker ængh skogh ok skyul j vaathaa ok torro nær by ok færre jngo vndhan tagno som ther aff aldher tilligath³ halligodh hauer til æuerdeliga ego Til ytermere visso ath saa ær i sanningh ok breffens bætre fo(r)warningh thaa bedes jak hederligis mans insigle pædher gyns⁴ hengiandes nidhan for thetta breff effther thet jak ey siælff insigle hauer⁵ som giu(i)th ok scriffuith ær arum effther gudz bœrdh Md paa thet xiiij synnadaghen næsth efther helgelikammen dagh Ok thenne ære tham vitne ouer varth køp jøns vagh i kyrkebyn i vika sokn ok aassuidh paa brothen min hosbande

-
1. Textens "Rosseby" är med stor sannolikhet felskrivet och torde avse Rosbol i Lockne s:n. Där fanns under den aktuella tiden bonden Jeppe Sigurdsson (se brevet 30 januari 1516), medan i Byn i Lockne bonden "Lasse i Byn" uppträder vid flera tillfällen: Östbyn 1509, Hackås 1510, Sproteid 1513.
 2. I texten "kamma".
 3. I texten "tilligoth".
 4. Hela namnet tillskrivet ovan raden.
 5. Här följer utprickat: "som g hengiandes nidhan for".

OVIKEN

Den 4 juni 1513

FELIX ENARSSON har sålt halva *Fastegården* till sin broder SVEN ENARSSON för 43 svenska mark och erkänner sig ha mottagit betalningen.

Jfr JHD II, nr 171, 228.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1-4 snitt.

Tryckt i DN XIV nr 250.

Alle the dande men *thetta* breff hender for at komme see eller høre læsas Bekennis iak ffelix enarson *medb* tesse mina vppna breffwe mik salth haffwe minwm broder Swen enarson halwan fasthegaarden for xliij suenske mark i gode rede saa mik vel ath nøger Ty vndanskil iak fornemde felix fornemde haluan ffastegaard vndan mik¹ och minwm aruwm och vnder adernende Swen och hanss arwe til ewerdelica eghe *medb* aaker och engh hwlth och hage vantn och Vedesthade Nær by och ffierre alszingen vndantagande Som betre ær Haffwe en aan ath vara tel ewerdeligha eghe var och *thetta* køp giorth *medb* viij faste Som ær Ørian j Hoff Rek aa swensaass paawel j iaxaas Erik i sidhe Jøsse i swenaass pæder ther samastass biørkal j sillebakka anderss ther oc vithnis men pæder i myre Jøns i myre Til ytermere vitnisbørd om *thetta* køp Thaa bedis iak hederlik och beskedelike men om syn insigil Her Niels i owik prost i iempteland Maanss hanson lagman ther samastass Ørian i Hoff Anders i billestadhe neden ffor *thetta* breff Som Scriwith var² j Owik Anno dominj M d xiiij^o lørdagen for *sancte bonifacij* dagh etc.

1. I texten felaktigt "medb".

2. Ordet skrivet ovan raden.

Den 21 september 1513

Bröderna TORD, KETIL och OLAF OLAFSSÖNER säljer sitt fädernegods i *Härjedalen*¹ till sina fränder OLAF, ENFAST och KETIL JONSSÖNER och erkänner sig ha mottagit betalningen.

Original på papper i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: Spår efter tre sigillavtryck.

Tryckt i DN XIV nr 251.

Allom mannum som *thetta* breff se eller høre skal thet wætherlykit wara at jak tordhe olaffson ok ketyl olaffson ok olaff olaffson these kennumss wi ok

tyl sta *medh* these waare vpne breffue ath wii haffuum salth worth fferne som ligger j heridal haffwm wii selth worum ffrendrum fforscriffne olaff jonsson ok enffaste jonsson ok ketyl jonsson ffor ewerdeligh egho ok kenniss jak tordhe olaffson ok myne brødher ok ffwillelighe tyl stovm thet wii haffvum vpboridh helan penynggh ok halffwan oss tyl wel nøghe ther *medh* skyllum² wij vndan oss ok worum erffwinghum ok vnder fforscriffne olaff jonsson ok hans broder ok theris erffwinghe som the her til withness wore jon rwlffson olaff gwnnarsson ok olaff eriksson *medh* øtther mere wiisse ok bedher sannæn thaa bedess wii her dannæ mens jncighle ffor thette breff ffor ty saa ath wii haffuum ykke jncigle sylffwæ vndher myth jncigle jon rolffson ok olaff gwnnarsson ok olaff eriksson Anno dominj M d xiii jndie mattei apostoli

-
1. Textens "heridal" kan även betyda "Lillhärda".
 2. Här följer ett överstruket "vndan".

355

SPROTEDET PÅ FRÖSÖN

1513

En tolvmannanämnd tilldömer PEDER MAGNUSSON i *Valla* och hans bröder jordaparten *Vallarud*, som STEN LAURENSSON i *My* köpt, men som enligt ett gammalt brev vid en försäljning åter skall komma under *Valla*. STEN får igen sina pengar.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1, 3 och 4 snitt, 2 remsa.

Tryckt i DN XIV nr 252.

Alle dandemen som *thetta* breff see eller høra læsas Helse wi xii som her effther *nemffnes* Jon i malunghe olaff i koxstad lasse i bynom anders i enghie hemmingh i opetan kæthil i berghe pedher i myre rikward i rasth pawal i torp erik i mardstadh enar i aakerengh jenss i rasth, kærlika *medh* gudh ok sancte Olaff koningh, kunnogth gøre vi ath arwm effter gudz børdh twsande ok femhundrath aar pa *thet* tretthendhe aareth aa rettho lagthinghe paa sprotheydhith i ffrossøyar Sokn, ath wi *nemffde* ok kraffdhæ warum aff konungs lensmanne en doom ath sithia emellom pedher *magnusson* i walla ok hanss brødher, pa then ene sidho, pa then andre sidho ssten *laffrenson* i my, klaghadæ fornemffde pedher *magnusson* thil sten *laffrenson* *thet* han olagligha køpth haffdhæ vndhan honum ok hanss brødhrom en iordhparth liggjandes nessth offwan fore walla, ffordhumdags kallandes *vallarudh* hulkin jordheparth olaff

tomosson salth haffdhe swa i mattho ath varth then iordheparth foosth eller falth tha skulle *thet komma* vndher valla i ghen, ransakadhe wi *thetta* maal *medh* beggiss theras skel, haffdhe ok fornemfde pedher magnusson skelig breff swa lwdandes ath stenss fadher laffrens i my var fornøgdher vm sith bytthe aff *sinom* brodher olaff tomosson i walla thil fulnadha, hulkin breff wi gilladhe swa ath the skulle obrutlegga hallass effter thenne dag, fwnno wi ok swa fore retthe ok en fullan doom oppa giordhum, ath effther *thet* then fornemffde iordeparth varth fosth ok faal, tha skal vpmemfde pedher *magnuson* ok hans brødher then fornemfde iordapart egnas vndher valla ighen thil en ewig thid ok fornemffde sten thil sina peninga ighen, Thyl ythermer forwarilse her vm hengie vi var insigle for *thetta* breff magnus hansson lagman halffward gunnarson vnd(e)rfoget enar i akerengh hans karlson Skriffuit som før sigher

356

REVSUNDS SKATTETING

1513

18 män dömer i tvisten mellan HEMMING i *Mordviken* och TROND i *Stavre* om fisket i *Gimån*: Bara *Mordviken* och *Brunflo* kyrka har rätt till detta fiske.

Jfr JHD I, nr 27, 199, 245, 259; II, nr 10, 73/74, 209, 343.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 remsa, 2 och 3 snitt.

Tryckt i DN XIV nr 253; JLFT II sid. 132 (efter kopia från 1698); Persson: Bräcke sid. 43, Refsund II sid. 87.

Alla dandemen som *thetta* breff see eller høra læsas helse wii iiii ok xx¹ som her effther *nemffnes* yøren i hoff kæthil olaffson karl i kluxass jenss olaffson jon henrikson paval i iacobssass michil i grimeness tore i gelløy michil i biwrsiø olaff i rindh olaff i malgass peder tordson Anderss i foaker laffrens i sodvik anderss olaffson enar i bratteby halvardh i vedervik gunnar i møsiø kerlika *medh* gudh ok sancte Olaff koningh, kunnogth gørandes ath vi varum j doom *nemffde* j reffswnda arum effter gudz byrdh M d xiii pa rettho skattinge aff velbørdogum manne Olaff galli var landzfogith millom *hemmingh* i mordvik ok trondh i staffra klagade *hemmingh* *fornemffde* thil trond i *staffra* vm *thet* forfangh honum var giorth pa sith fiske i gym hulkit vi ransakade *thet* beste vi kunne them emellom, hwruledes ther vm var kom tha fram *fornemffde* *hemmingh* *medh* eth vitnisbreff² ath iiii elste men i reffsvnda sokn giordhe sith edsvøre ther oppa ath mordwike mannen athte halfva fiskena i gym ok halffwa brwnflo kyrkio, aff aller *ingin* Annet mintess effter then skel ok breff dø(m-)ffdhe vi *hemmingh* i mordwik ok brwnflo kyrkio³ ath⁴ bliffwa then gamble

heffd som aff aller varith haffde ok oforangligith høsth ok war vm theris bygningh thil en æverdeligin thid Thil ythermer forvarilse her vm hengie vi war insigle nedan for *thetta* breff yøren i hoff laffrens i kluxas kæthil olaffson Skriffwit aar ok dag som før sigher

1. Bara 18 namn är uppräknade.
2. I texten står "vitnisisbreff".
3. Här följer ett uttraderat ord, kanske "vith".
4. Här följer ett överstruket "ath".

357

ESROMS KLOSTER

Den 23 januari 1514

Konung CHRISTIAN II bekräftar att brevmottagaren OLAF JOHANSSON skall bruka kronans jord *Smedeteg* vid *Grytan* mot årlig avrad.

Original på papper i VHAA:s dep. i RA., som nr 28 ingående i samlingen "Grytans handlingar".

Sigill: Spår efter påtryckt sigill på baksidan.

Tryckt i JLFT VI sid. 164.

Wii Christiernn met gudz nade fulburd oc sambytycht koning till Danmark oc Norige vdwald koning till Sue(rge)¹ hertug i Slesuig holsten Stormarnn oc dytmerschen greffue i oldenborg oc delmenhorst Giøre alle witterlig(t)¹ at wii aff wor synderlige gunst oc nade haffue nw vndt oc tilladt oc met *thette* wort obne breff vndne oc tillade at *thenne* breffuiser Oluff Jogensson wor bonde i Jempteland moo oc skall haff(ue)¹ nyde bruge oc beholle then wor oc kronens Jord som hether smedetæg liggendis i gryte leger som han nw boer oc skall han ther aff aarligen giøre oc giffue swodan rettichedt oc skatt som the sex mændn ther till neffnde ware, sagde at ther burde aff atgiffuis Thii forbywde wii alle ehwar the helst ere ellir wære kunde Serdeles wor fogder oc ombitzmen hanom her emodt at hindre hindr(e)¹ lade ellir i nogen made forfang atgiøre vnder wor hyllest oc nade Giffuit vtj Esrom closter mandagen nest efftir sanctj vincentij martiris dag Aar etc mdxiiij vnder wort Signete

Relator domino henrico
krummedigk milite

På baksidan med senare (1600-tals?) stil: Erich i Grytens Kongebref på ett stycke Eng som heter smidie eng der i Gryten Er wörderett med 6 men att gifue en marck i afratt årh ligen.

1. Brevet skadat i kanten.

332

Den 25 februari 1514

8 män stadfäster lagtingets dom i en gammal tvist mellan *Hällskaven*-arvingarna: JÖNS JUSSESON skall behålla halva västra gården i *Landsom* i *Ås* socken på sin hustrus vägnar.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 remsa, 2 snitt, 3 remsa.

Tryckt i DN XIV nr 254.

Alla dandemen som *thetta* breff see eller høra læsas helse wi som her effther *nemffnes* halwardh i wik ingemar i granbwda olaff benctson erik benctson halwardh i seem pawel i torp olaff gudfasteson mattis i røstadh kerlika *medh* gud, kwngøre wi ath aar effther gudz byr M d xiiii aar daghin nesth effther sancti mattias dag vare wi forsamblade effther then doom aa lagtingeno sithin war *thet* wi skulle medle ok ransaka ith iordhaskiffthe ok gaffwor emillom the harskagha erffwingar hulkit the langsamblighe haffde nakon vidherathningh wm, Ransakadhe wi *thetta* bythe ok skiffthe ok gaffwor *thet* likasthe oss tyktis lagum likasth wara *medh* allis thera sam ok handherbandh, ath jenss iwsseson pa sinne hwstrv vegna skal nw hedhanaff brwka ok behalla thil en ewik thidh halffwan vesteste gardhin i lanszsem ligiandes i aass sokn *medh* all sin thilligilse friith ok frelsth for hwariom manne hulkit som¹ thil forenne dømpt var ok *medh* en obrythelika stadfesto, ok var¹ *thetta medh* sva skilordh giorth, sva i mattho ath hulkin som hedhanaff pa fornemffde bythe eller gaffwor gør nakath athal skal haffwa riwffvith lagmans orskwrth ok xii manna doom ok standhe *thetta* bythe ok gaffwor sidhan som aadher Thil ythermer sannind her vm hengie wi waar insigle for *thetta* breff hanss karlson som lagboken føre i iemteland esbiørn knuctson jon i malwngie som giorth er som før siger

På baksidan: Jenss iusseson i landzsem 1514–No. 6.

1. Skrivet ovan raden.

OSLO

Den 29 juli 1514

Konung CHRISTIAN II tillåter *Jämtlands* invånare att varsomhelst köpa skinn och annat som skall betalas i skatt.

Original på papper ingår som nr 8 i Münchensamlingen i RA.

Sigill: Spår av påtryckt sigill på baksidan.

Tryckt i Saml. t. d. norske Folks Spr. og Hist. I, s. 46; DN XIV nr 255.

Wii Christiernn met gudz nade da(n)markis Norgis wendes oc gottis koning wdualt koning till Swerige hertug wj Sleszuig i Holstenn Stormarnn oc ditmerskenn Greffwe i oldenborge och delmenhorst Giøre alle witterligt at wii aff wor syndherlige gunst oc nade haffwe wndt oc tilladt och met thette wort obne breff wndne oc tilllade at wore kiære wndhersatte bøndher och menige almwge som bygge oc boendes ære wdi iæmptelandh mwe oc schulle her effther wbehindret købæ skindh och andenn dell i hwat som helst lænn the them fange kunde till thenn theris arligenn skath som the oss paa kronenne wegne giiffue skwlle fforbwddendes alle ehwo the helst ære eller ware kundhe serdeles ware fogether oc Embitzmen forskriffne wore wndersatte wdi iempteland her emod hindre hindre ladhe møde platze delle eller i noget mode forfang at giøre wndher wort hyllest oc nade Giiffuet wdi wor stadt oslow *sancte olai regis et martiris* dag Aar etc Mdxiii wndher wort Signet

360

BRUNFLO

Den 9 augusti 1514

NILS OLAFSSON säljer gården *Berge* i *Lockne* socken till LAURENS SVENSSON i *Klocksåsen* för 100 mark silver.

Jfr JHD II, nr 111, 137, 187, 271, 326, 327.

Original på pergament i ÖLA.

Sigill: 1, 3 och 4 remsor, 2 snitt.

Tryckt i DN XIV nr 256; JLFT II, sid. 133; Persson, *Lockne*, sid. 98.

Alle dandemen som thetta breff see eller høra læsas Bekennis iak Niels olaffson ath iak *medh* beradno modhe ok fulkomlikom vilia kerlika vnth ok saalth haffwer beskedeligom manne laffrens *swenson* i kluxas eth godz som berghe hether liggiandis i loffne sokn for c mark i silffwer hulka forskriffna c mark iak kennis mik vpbwrith¹ haffwa thil fulle athnøgio ok alla Thy skil iak fornemffde godz berghe vndhan mik ok mine erffwingha ok vndher fornemffde laffrens *swenson* ok hans erffwingar effther han Thil odals ok æwerdelika eghe akæraløsth for hwariom manne *medh* allo thy² ther nw vnder liggher ok lighath haffwer aff aller jngho vndanskildo *medh* aker ok engh hwth ok hagh vatn ok vedistadha ner by ok fierre alth thet som bætre er ath haffwa en aan ath wara, var thetta køp giorth *medh* en obrytheligha stadfesto ok viii fasta nerwarandom som swa hetha jon i malwngæ kæthil i monstadh olaff jensson marthin i bierma pedher *magnuson* olaff i vaglem jenss i bierme olaff i digerness Thil thes ythermere sannindh her vm bidher iak hans karlson som lagbocken føre i iemptalandh yrian karlson i hoff jon i malwngæ kæthil olaffson ath

the sin jnsigle hengia for *thetta breff Scriptum* brwnflo Anno domini M d xiiii
jn vigilia sancti laurencii

1. I texten "vpbwirith".
2. I texten följer ytterligare ett "thy".

361

Den 14 augusti 1514

SEVAST SIGURDSSON erkänner att han gett sin son TROND jorden *Gårdedet* i *Sundsjö* socken därför att denne varit fadern till större hjälp än de andra barnen.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 kvarhängande, 2-4 remsor.

Tryckt i DN III nr 1061; Persson, Sundsjö, sid. 165.

Alle dandemen som *thetta breff* see eller hōra læsas bekennis iak sewasth sigwrdson ath iak *medh* beradno modhe ok godhum vilia kerlika vnth ok giffwith haffwer minom son trondh sewastheson en aghangh som hether gardheydh *medh* al sin thilliggilse som ther n̄w vndher ligggher ok ligath haffwer aff aller liggiandes i swndhasiø sokn jngho vndhan skildho aff thy som b̄atre er ath haffwa en aan ath vara effther *thet* han haffwer ythermere varith mik thil hielp ok fordenskap en the flere min barn, tha skall han fornemffde agangh, gardheydh bruka ok behalla han ok hans erffwingar effther han thil odalss ok æwerdeligha eghe akæraløsth for hvariom manne swa i mattho ath hulkin som thenna gaffvor riwffwer eller riwffwa lather sware effther laghum ok stande gaffvor sidhan som adher, giordhe iak¹ *thetta* vithnisfasth vndher dandemen som sva hetha laffrens i sodhwik michil i grimenes pedher i bergh anders i grythan thil ythermer sannindh her vm bidher iak hans karlson laffrens i sodvik ok michil i grimeness ath the sin insigle hengia for *thetta breff medh* mino egno jnsigle *Scriptum* Anno domini Mdxiiii jn vigilia assumptionis sancte marie virginis

1. Ordet skrivet ovan raden.

335

RAGUNDA

Den 24 januari 1515¹

GERMUND PEDERSSON i Håsjö säljer ödesbölet *Mann* i *Ragunda* till ERIK OLAFSSON i *Kullsta* för 8 mark.

Efter P. Olssons tryck i JLFT II, sid. 133. Originalen fanns 1893 hos P. Gisslén i Kullsta, där Olsson gjorde sin avskrift. Denna förvaras i Heimbygdas dep.vol. 2 nr 351 i ÖLA. På samma ställe finns en avskrift av annan hand som nr 67 d. Originalen förstörda genom eldsvåda 1898. Kursivringar här gjorda efter Olssons avskrift i ÖLA. Originalen lär ha haft 2 sigillremsor kvar. Tryckt i DN XVIII nr 225 (efter en avskrift från 1757); Jämten 1944, sid. 63.

Alle dandemen som *thette* breff see eller höra læsas bekennis iak Yærmundh Pedersson i Hasiö *thet* iak *met* beradno modhe ok godhum wilia kerlika vnth vplathit ok saalth haffwer skelikom manne Erik Oloffsson i Kulsted ith ödissbøle som *Man* hether liggjand i Ragwnda for viii mark Kennis iak forskriffne pennige vpburith haffwa mik thil fullo athnøgio ok alla swa ath mik vel nøgier Thy skil iak for^{de} ødissbøle Man vndhan mik ok mine erffwingar ok under vpmemffde Erik ok hanns erffvinga thil odalss ok æverdelicha egho *met* allo the ther nw vnder ligge ok ligath haffwe fraa forno ok nygio alsingho vndanskildo som bætre er ath haffwa en aan ath vara War *thet* køp giorth *met* en obryteliga stadfesto swa ath hulkin som th^e riuffwer eller riwffva later skal svara effter Norges lag ok standa køp sidan som aader Thil ythmer forvarilse hervm beder iak Hanss Karlsson lagman ok Olaff Andersson vm sin insigle ath hengia for *thette* breff *Scriptum* Ragund anno domini mdxv pō die translationis sancti erici regis et martyris.

1. Dateringens "pō" kan tydas som "ipso", vilket är den vanligaste formeln, så att resultatet blir den 24 januari. Men upplösningen "postero die" kan inte uteslutas och skulle då ge den 25.

Den 15 februari 1515

TOR ARNESSON säljer med sina barns samtycke en systerlott i *Nedgård* i *Kalls* socken till ÅKE OLAFSSON för 8 mark i silver och koppar och erkänner sig ha mottagit betalningen.

Jfr JHD II, nr 350.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 och 2 remsor.

Tryckt i DN XIV nr 257.

Alle dandemen som *thetta* breff see eller höra læsas bekennis iak tore arneson *medh* *thetta* mith opne breff ath iak *medh* min barna samtykkw ok godhium

vilia kerlika vnth ok salth haffwer ake olaffson en systerluth i nidhergard liggiandes i karl sokn for vii mark i silff ok kopor hulka forskriffne peninga iak kennis mik vpbwrith haffwa thil fullo athnøgio ok alla Thy skil iak fornemffde systerluth i nidhergard vndhan mik ok mine erffwingar ok theras retthe efftherkommande ok vnder vpenemffde ake olaffson ok hans erffwingar effther han thil odalss ok æwerdelicha egho *medh* allo thy ther nw vndher ligger ok ligath haffwer aff aller ingho vndhanskildo var *thetta* kōp giorth *medh* en obrytheliga stadfesto ok vithnath vndher skælighe dandemen som sva hetha gwmundh i wik jon i selleswidh Thil ythermere skæl ok bewisningh her vm bidher iak hans karlson som lagboken føre i iemphelandh ok anders i stomfnergerde ath the sin insigle hengia for *thetta* breff *Scriptum* Anno M d xv die sigfridi *episcopi et confessoris*

364

OFFERDALS SKATTETING

Den 17 februari 1515

En tolvmannanämnd tilldömer OLAF LAURENSSON vid *Bäcken* en tredjedel i *Sund* som ERIK JÖNSSON på sina styvsöners vägnar tillägnat sig med stöd av förra fogden PEDER KARLSSONS brev, utställt mot konung ERIKS lag.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1-3 snitt.

Tryckt i DN III nr 1063.

Alla dandemen som *thetta* breff see eller høra læsas helse wi xii som her effther nemfnes torgoth i engie laffrens i almosa jon i vesterby olaff olson pedher i tiodstad sigurd erikson telog i awdne jon symonson mattis i landogh pedher i vlfsaas laffrens i landogh symon i bredheby kerlika *medh* gudh ok sancte olaff koningh kunnokth gøre wi alle men ath aar effther gudz bōrd Mdxv, vare wi i dom nemffde aa rettho skattinge i aflodal lōgerdagin nesth effther sancti sigfridz dagh millan olaff laffrensson vith bekken pa then ene sydho pa then andra sydho erik jonson pa sine stiwfsønens vegne vm en tridiungh i swndh som ligger i affflodal sokn som her sten forwerffth haffdhe aff pedher karlson som tha war foguth i Jempteland, klaghade fornemffde olaff laffrenson ath fornemffde tridiwng h i swnd var honum ok hanss foreldra i fra kommith vlagligha, kraffdhe wi beggiss thera skæl fore hurw ther vm ware, kom tha fram fornemffde olaff laffrenson *medh* skæligen breff ok bewisthe sik ther thil odalss ok nesthe arffwinghe thil forsagda tridiwng h i swndh, (m)en erik jonson haffde ey annen skel ther fore en her pedher karlson breff ok var *thet* breff giorth twerth i moth koningh erikss breff som war nadhighe herre

konungh Cristiern nw stadfesteth haffwer ath nar som odalss mannin finns thil swa dana godz tha skal han wara thy nesth, wm ey er odalss man thil tha skal han thet haffwa som nesth boor, ransakadhe wi thet mal ok fwnne wi swa fore retthe ok fullan dom oppa giordhum thet fornemffde olaff laffrenson skal nythia brwka ok behalla fornemffde tridiungh i swndh ok hans erffwingar effther (han)¹ thil ewik thid, ok skal fornemffde erik ionson ell(e)r hans stiwsøner eller nakor a(ndra)¹ inthith bewara sig medh then del hedhan aff, hulkin thet dirffwis göra skal swara sekether ok domroffwm effther laghum Thil forwarilse her vm bidie wi domsmen fornumstigh sven pedher helsingh foguth i iempheland paal i rise medh hanss karlson som lagboken føre ath the sin insigle hengie for thetta breff som giorth er aar ok dagh som før sigher

1. Hål i brevet.

365

TRONDHEIM

Den 10 mars 1515

HANS REFF, ärkebiskopens i *Trondheim* sekreterare, tar NILS OLSSON i *Faxnålden* och hans familj i kyrkans och ärkebiskopens beskydd och hänvisar hans ovänner till en kommande rättegång i *Trondheim*.

Jfr JHD II, nr 197, 232, 258, 285, 349, 373, 374.

Original på papper i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: Lämnningar efter 2 påtryckta sigill under texten.

Tryckt i DN XIV nr 258.

Jeg hanss Reff verdugeste faders met gud Her Erich Valkendorffes Erchebis-
scop i Trondem och Paffuelige Sedes Legattes, Secretarius Gjør vittherligt Att
jeg nw for gudz skuld Retwiishedz skuld och effther dannemendz raad och
bøn skuld Haffuer thaget och anammet och met thette myt obne breff tager
och anammer thenne breffuiszer Niels olsson paa ffaxnellæ j Jempteland hans
høstrw och barn gotz oc penninge løst och fasth som han nw aagher och her
æffther egendes vorder ehvad thet helst er eller neffnes kan Vti sancti Oluffes
then hellige kirkes oc forscreffne myn Here Erchebiscops værn forswar och
beskermelsæ Aff hanss nade besunderlige at forswares och fordegtinges till alle
rettemaale till rettæ Och befrychter han seg at være beførdt och besagtt for
konunges fogett aff syne awendzmend och wwenner ther j landett Och ther
fore ath platzes qwelies mødes vmages hødes och vforrettes ther j Landett Thii
skywder och biwder jeg hannom j rette at komme och at møde vtj Trondem
for forscreffne verdugeste fader her Erchebiscopp Erich etc. Streng Riddere

her niels henrichsson vor nadige Herre hoffmestere i Norige Noriges Riges raad Lagmand Lawbock Rodmend ther sammestedz och alle andre, ther swore och pleye rett for seg lijde och vndgellæ huad forscreffne Noriges Riges raad Noriges law och alle andre hannom aff rette giffue villæ Nar han lawlige stenffder vorder och forscreffne Herre till stede ighen kommenæ ære, Hworfor beder jeg kerlighenn besunderlige vor nadige Herre konninges fogether och ombudzmend Oc alle andre, Dannemend Danneswennæ ehvo the helst ære eller være kwnne Ath the for gudz skuld retwiishedz skuld Myn herre Erchebispens skuld være hannom behielpelige met law och rætt at nyde, till rette ligher wedz som myn herres nade selff tilstede voræ Och ey her offuer at beskattes mødes, hødes eller i nogre made vforrettes Thet vill myn herres nade gerne forskulle j Swo made nar hanss nade vorder tilsacht Thill ythermere vitnesburdt her om haffuer jeg tillbedett hederlige mandz mester Oluffes Cannikes i Trondem jndzegle for thette myt breff Met myt Signete, Som giffuit er i Trondem Løgerdaghenn for Dominicam Oculj Aar etc. M d x quinto.

366

KLOCKSÅSEN

Den 1 april 1515

LAURENS SVENSSON i Klocksåsen upprättar arvskifte efter sin svärdotter INGEBORG. Originallet på papper ägdes 1966 av Per Andersson i Berge, Tandbyn. Fotostatkopia i ÖLA. Sigill: Spår efter 3 påtryckta sigill.

Thil aminnilse

Thess bekennis iak laffrens svenson i kluxas thet min sonakona jngeborgh haffde i hemanfølgio hith thil kluxassin, xiii mark ok xx, effther minss sons dødth hwess siel gwdh nadhe haffdhe hon aff gardhe igen¹, l²mark, ok sidhan vnthe iak henne ther thil xvii³ mark ok en sæghienshath som min sonarbarn skal thil høre nar the komma thil lagha aara, kennis ok iak thet karl lasse ok jon mine syner ok kæthil olaffson haffwa en koo hwar thera inne medh sik som barnomme thilhøre jtem karl ok jon haffva inne medh sik ij pund korn, ok j pund smør j pund osth en sidhe flesk ith j nøtzfal køth, thet som mere var i boskap thet køpthe karl ok jon ok lagdhe barnomme fulla peningha ighen ther fore, ther medh skildhe the barnen fra sik swa ath the haffwa ey mera thil them rekkia en som forskriffwith staar jtem bar ok jngeborgh vp ith pund korn pa barnomme vegna them thil fordhenskap, jtem alth thet barnomme thil høre thet mera i allan bygginskap i sengeklædhe kop ok kar hwath thet helstz thet er

affbythet fra mine syner, ok skal thet bliffwa helth ok hallith⁴ bliffwandes her ighardin swa lenghe barnen bliffwa thil manna Thil sannindh her vm bidher iak hanss karlson som lagboken føre i iempteland kæthil olson ok jenss i bierma ath the sin insigle thrykkia for thetta breff *Scriptum Anno domini M dxv die palmarum*

-
1. Ordet skrivet ovan raden.
 2. Bokstaven l = 50
 3. Rättat från xviii.
 4. Ett överstruket "swa" följer.

367

Den 14 april 1515

FASTE THOMASSON och GERTRUD JÖNSDOTTER erkänner att de sålt ett kvarnställe i Bölesån till KARL och JON LAURENSSÖNER i *Klocksåsen* för 20 öre och mottagit betalningen.

Jfr JHD II, 193.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1-2 remsor, 3 snitt.

Tryckt i DN III nr 1064; Persson, Lockne, sid. 34 (efter Ekdahls avskrift).

Alle dandemen som thetta breff sse eller høra læsas Bekennis iak ffaste thomossøn, ok gertrwdh ienssdotther pa min barna vegna, medh godhum vilia ok beradhno modhe kerlika vnth ok saalth haffwa karl laffrensson ok ion laffrensson i kluxass ith qwernæstædhil i bølissaan thet ythra stædhillith for xx øre, hulka peninga wi kennomss vpbwrith haffwa oss thil fulla athnøgio ok alla swa ath oss wel nøgier thy skilie wi fornemffde fasthe tomossøn ok iak gertrwdh jenssdotter forsagdha qwernastædhil medh all thilfangh som thil the qwernabygningh tarffwes vndhan oss ok ware erffwingar ok vndher fornemffdhe karl ok jon laffrenssøn ok thera erffwingar effther them thil odalss ok æwerdelicha egho friith ok frelstz for hwarior manne, war thetta køp giorth medh en obrythelika stadfestho, ok vitnath vndher godhe men som swa hetha gundmundh ionsson olaff iepesson ok pedher olaffson Thil ythermer sanningh¹ her vm bidhie wi kaethil olaffson ok jenss i bierme medh hanss karlson insigle ath hengia for thetta breff *Scriptum Anno domini Mdxv^o ipso die sancti tyburcii et valeriani martirum*

-
1. Här följer i texten ordet "sannindh".

Ärkebiskop JACOB av *Uppsala* och fyra svenska biskopar beviljar 40 dagars avlat åt alla dem, som besöker *Ovikens* kyrka på vissa kyrkliga helgdagar eller på någon söndag, eller bidrar till dess byggande och underhåll.

Översättning nedan gjord av fil dr Leif Feltenius.

Jfr JHD I, nr 22, 23, 24, 236; II, nr 35, 295.

Efter Ekdahls avskrift i B E Hildebrands Saml. till Sv. Dipl. vol. VII, VHAA:s dep. i RA (= A), kollationerad med en av honom vidimerad avskrift av annan hand i samma samling i RA (= B).

Omnibus et singulis presentes literas inspecturis Jacobus miseratione Diuina Archiepiscopus Vpsalensis etc. Joannes Lincopensis Vincentius Scharensis Mattias Strengenensis et Otto Arosiensis eadem gracia Episcopi Salutem in eo qui suorum est fidelium vera salus. Loca sanctorum pia et prompta sunt Christi fidelium Deuotione veneranda vt¹ dum Dei¹ honoramus amicos ipsi nos amica-biles Deo reddant et que merita nostra non obtinent eorum mereamur interces-sionibus obtinere. Desiderantes igitur vt parochialis Ecclesia Owik in debitis reuerentia et honore habeatur² vt Christi fideles eo libentius et sedulius confluant ad eandem quo ibidem proportionalibus³ muneribus se cognouerint reficiendos⁴. Omnibus et Singulis vere penitentibus et confessis quj predictam Ecclesiam in solemnitatibus patronorum in quorum honorem Dedicata existit et Die anniversaria Dedicacionis eiusdem et aliis maioribus festiuitatibus Vide-licet Natiuitatis Domini Circumcisionis, Epiphantie, Pasche, Rogationum, Ascensionis, Penthecostes, Trinitatis, Joannis Baptiste omnium sanctorum singulisque festiuitatibus beate marie Virginis et apostolorum necnon Domini-cis⁵ Diebus causa Deuotionis seu peregrinationis visitauerint ibique missas audierint⁶, celebrauerint aut⁷ celebrari fecerint Ornamenta donauerint vel donarj procurauerint⁸ aut alias pro fabrica ipsius Ecclesie et manutentione manus porrexerint quomodolibet⁹ adiutentes¹⁰ seu qui eandem Ecclesiam et eius Cimiterium pro omnium Christi fidelium animabus et bono statu regni et pace Deum pie exorando circumierint. Quotiens premissa aut premissorum aliquot deuote adimpleuerint totiens de omnipotentis Dei¹¹ misericordia beatorumque petri et pauli apostolorum eius meritis et auctoritate confisi XL dies indulgentiarum quilibet nostrum¹² in Domino misericorditer relaxamus. Datum Vpsalie Anno Domini Mdxv Dominica quasimodogeniti¹³ etc.

1.-1. A: Dominj Dei

2. A: habeantur

3. B: spiritualibus

4. B: resinendos
5. B: diversa
6. B: audiverint
7. B: vel
8. B: promoverint
9. B: quaslibet
10. B: adjutnis
11. B: die
12. A: Lucka
13. B: quasimodo genita

Ekdahls vidimation under B lyder: "Lika med det i Oviks kyrka förv. Or.

N.J.E."

Översättning

Till alla och envar, som kommer att se detta brev, sänder Jacob, av Guds nåd ärkebiskop i Uppsala etc och Johannes i Linköping, Vincent i Skara, Mattias i Strängnäs samt Otto i Västerås, biskopar av samma nåd, sin hälsning i honom, som är sina trognas sanna frälsning. Helgonens platser är heliga och föremål för Kristi trognas fromma vördnad, så att, i det att vi hedrar Guds vänner, vi själva gör oss till värdiga vänner för Gud och att vi genom deras förmedling förtjänar uppnå det, som våra förtjänster inte uppnår. I det att vi således önskar, att sockenkyrkan i Oviken må hållas i vederbörlig vördnad och ära och att Kristi trogna så mycket villigare och enträgnare må strömma till kyrkan som de vet, att de därstädes skall få sig till del motsvarande gåvor, skänker vi alla av barmhärtighet i Herren 40 dagars avlat i förtröstan på den allsmäktige Gudens barmhärtighet och hans apostlars, Petrus och Paulus, förtjänster och myndighet, åt alla och envar, som uppriktigt ångrar sig och bekänner sina synder och som besöker nämnda kyrka under de skyddshelgons högtider, till vilkas ära kyrkan är vigd, eller på invigningsdagen och under andra större högtider, nämligen Jesu födelse, Jesu omskärelse, epifania, påsk, gångdagarna, Kristi himmelfärds dag, pingst, trefaldighetsdagen, Johannes döparens och alla helgons dagar, jungfru Marias och apostlarnas samt söndagar för fromhets eller pilgrimskaps skull och där åhör mässor, firar eller låter fira, skänker eller låter skänka utsmyckning eller på något annat sätt räcker en hjälpande hand till denna kyrkas byggande och underhåll eller som går runt denna kyrka och dess kyrkogård under fromma böner till Gud för alla Kristi trognas själar, rikets goda tillstånd och för freden, så ofta de hängivet fullgör det förut sagda eller något därav. Givet i Uppsala år 1515, första söndagen efter påsk etc.

369

U.o.

Den 17 april 1515

En tolvmannanämnd fastslår ett jordbyte i *Kyrkås* socken: Bröderna NILS, MARTIN och ÅKE ANDERSSÖNER skall behålla västra gården i *Kläppe*, medan TORGILS och PETER HEMMINGSSÖNER skall ha övra gården i *Bringåsen*.

Jfr JHD I, nr 214, 238, 258; II, nr 64, 296, 370

Fotostatkopia i Fotostatsamlingen II: 13 i RA.

Första sigillet bevarat; andra och tredje: snitt.

Tryckt i JLFT II, sid. 134.

342

Alla dandemen som *thetta* breff see eller høra læsas helse wi xii som her effther nempnis Erik i vaglem guttorm footh *magnus* i heste andhers i aker laffrens i napn ywar i fugelstadh pedher i stokke *hemmingh* i gotistadh mattis kothe olaff østinson pedher i bergh nielss *person* kærlika *met* gwddh *kunghøre* wi ath aar effther gudz byrdh MDxv tisdaghin nesth effther paska wikw pa lagmandz-stolin kom for oss i retthe Nielss ok maarthin ake¹ *anderssøner* i kleppa² pa then ene halffwa² pa then andra halwa torgilss ok pether *hemmingssøner* i bringass, *fornemffde* nielss ok marthin ake¹ ville gaa thil atherbythe *met* *fornemffde* torgilss ok pedher vm *thet* godz bringasen ok³ kleppe som the lagligha *samanbythet* haffdhe, ransakadhe wi *thet* maal ok *funne* sva for retthe ok *fullan* doom oppa *giordhum* effther *thet* the vare fulthidhe pa badhe sydho, tha skal *thet* bythe staa som the giorth haffdhe *fornemffde* nielss ok marthin⁴ ok ake,⁴ skulu haffva *vestra* gardhin i kleppe ok *vpnemffde* torgilss ok pether skulu haffwa ok behalla then øffra gardhin i bringhaass thil en æwik thidh ok thil dandhemanna skyrningh them emillom Swa i matho ath hulkin som her effther thalar pa *fornemffde* bythe skal swara sekther ok domroffwm effther *laghum* Thil ythermere forvarilse her vm hengie vi var insigle for *thetta* breff ørian karlson och gudmwn i opetandh *met* hans karlson lagman.

-
1. Ake skrivet ovan raden.
 - 2-2. Skrivet ovan texten med hänvisning hit.
 3. I texten ytterligare ett "ok".
 - 4-4. Skrivet ovan raden.

370

U.o.

Den 19 april 1515

Syn och utslag om jordbytet mellan västra *Kläppe* och övra *Bringåsen*.

Jfr JHD I, nr 214, 238, 258; II, nr 64, 296, 369.

Fotostatkopia i Fotostatsamlingen II: 13 i RA.

Sigill 1-3: Snitt.

Tryckt i JLFT II, sid. 135.

Alla dandemen som *thetta* breff see eller høra læsas helse wi som her effther *nemffnes* erik i saure halwardh i wik gidzle i handogh pedher i høkebech jon i bølane helgie i odhensal siffridh i ope erik i opetandh *hemmingh* *ibidem* andherss i grythan kerlika *met* gudh *bekennomss* wi ath arum effther gudz byrd MD pa *thet* xv aaret torsdagin nesth effther paaska wikw ware wi

343

thilkalladhe aff foghothanom ath skyra ith iordhabythe emillom nielss marthin ok ake anderssøner, ok torgilss ok pedher hemmingsøner, vm vestra gardhin i kleppa ok øffvergardhin i bringaasen som dandemen dømffde gilth them emillom ok iordhan thil skyrningh, fwnne wi swa fore effther war skyrningh *met* alliss thera sam ok handhabandh *thet* fornemffde torgils ok pether gaffwo nielss marthin ok ake x mark millan iordhum, fornemffde nielss marthin ok ake skulw behalla *met* sin thilliggilse allan¹ vestra gardhin i kleppe ok skildhe the sik the bølen vndhan bringaasen ok under kleppa, ok fornemffde torgilss ok pedher skulw behalla øffra gaardhin i bringasen *met* sin thilliggilse thil æwerdelika egho var *thetta* bythe ok skyrningh giordh swa i mattho ath hulkin som her effther *thetta* bythe omakar skal swara effther laghum ok standha sidhan *thetta* bythe sem aadher. Thil sanningh her vm bidhie vi hanss karlson i lagmandz stadh *met* varum insiglum ath henghia for *thetta* breff erik (i) saure gidzle i handogh Som giorth er aar ok dagh som før sigher

1. Rättat från "halwa".

371

Den 30 augusti 1515

JOHAN PETERSSON stadfäster sin försäljning av bölet *Ytterboda* i *Lits* socken till MARTIN SIMONSSON SKRÄDDARE; hans medarvingar i *Ytterboda* skall få en motsvarande andel i *Skickja*. Systemen BIRGITTA PETERSDOTTER förklarar sig nöjd med avtalet.

Jfr JHD II, 105, 288, 372, 390.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 3 hängande sigill.

Tryckt i DN XIV nr 259.

Alle dandemen som *thetta* breff see eller hørå læsas bekennis iak Joghan petherson *meth* *thetta* breff ath iak fulkomlika thilstandher *thet* køp som iak giorth haffwer *meth* marthin symonson vm *thet* bøle ythrabodha liggjandes i liith sokn, skal han *thet* forskriffne bøle brwka ok behalla effther thy som hanss køpsbreff¹ vthwisar ok innehaller som han haffwer aff mik thil en ewigh thidh vthan alla aathalan effther thenne dagh bepligthar iak ok mik *thet* alle mine metherffwingha skulw gaa in thil mik i skikkian for vthan sin arffdedel thil swa mykyth the atthe inne *meth* mik i ythrabodha swa i mattho ath fornemffde mine *metherffwingar* skulw aldre haffwa nakath thilthal ythermer thil marthin symonson vm fornemffde bøle ythrabodha Swa kenniss ok iak

birgitta petherssdotther ath iak star *thet* køp thil pa mine vegna som min brodher giordhe *medh* marthin skreddar vm ythrabodha swa ath iak skal haffwa swa mykyth i skikkian som mik bordhe haffwa i ythrabodha These dandemen thil vitnis her vm øgidlss i handogh nielss i kløkistad pal i Hwsom² nielss i gwmmegard² Thil ythermer sannindh her vm bidher iak hanss karlson i lagmanstadh nielss i kløkistadh ok esbiørn i fierdhe ath³ henghia for *thetta* breff *Scriptum* Anno domini M dxv torsdaghin nesth effther sancti bartholomei apostoli.

På framsidan: 1515–13

-
1. Här följer ett överstruket "ok".
 - 2–2. Namnet skrivet på radering.
 3. "sine insiglen" saknas i texten.

372

1515

LUCIA PETERSDOTTER samtycker till brodern JOHAN PETERSSONS försäljning av *Ytterboda* till MARTIN SKRÄDDARE och är nöjd med att få en del i *Skickeja* som motsvarar hennes arvslott i *Ytterboda*.

Jfr JHD II, nr 105, 288, 371, 390.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 hängande, 2 snitt.

Tryckt i DN XIV nr 260.

Alle *men* som tetthe brif hendher fore at komma helser jak Lwcia pethersdotter kerlighe *medh* gud kwngørende *medh* tessa briffwe ath *thet* køp som marthin skredar giordhe *medh* myn brodher joghan pethersson vm ytrabodha *thet* star jak fwlkommelighe til oppo mina vegna *medh* saa skel ath jak beholdher swa mykat i skikkan fri och fre(l)st som mik bordhe haffwa i ytrabodha til *sanninghin* her om lather jak beskedelik *men* beliwt a vist och arna kol henghe sine insigle for tetthe briff *Datum* anno domini M d x v°

Fyra namngivna män och övrig menighet intygar, att NILS OLSSON bjudit sig till rätta inför 24-mannanämnden och lagboken, för lagtinget och för landets högsta domstol, men fogden PER (HELSING) avvisade detta på grund av NILS' stora följe av anhängare. Då erbjöd sig NILS att möta fogden inför rådet i *Trondheim*, riksrådet eller konungen, men PER grep och misshandlade honom, satte honom i hårt fängelse och brydde sig varken om hederliga mäns borgen eller ärkebiskopens brev.

Jfr JHD II, nr 197, 232, 258, 285, 349, 365, 374.

Original på papper i VHAA:s dep. i RA.

Tryckt i DN XIV nr 201.

Brevet är refererat i JHH I sid. 356 f och av Edv. Bull, Jemtland og Norge, sid. 181.

Thes bekyennes wy som wore paa rødhans tynggh som ær per olson y by per erikson y øsan¹ ok hans bror nielss ok olaff y kaustadh ok syddhan alle the dannemen som paa rødhans skatynggh wore adh wy thet alle høldhe adh then her saamaa bre(ff) wisar nielss olsson bødh segh ther y rette for iiii ok xx ok for laubokan hølkieth han thet ekkie kunne nywthe thy bødh han syk thedhan ok tel lautyngghet ok for then høkxthe reth som ther y landhet kan gaa fauthen swarath honom swa tw skal thet ey faa for then skul tu haffuer stør wena føldh adh iak naar hwaskie lagh heller ret medh tygh Thaa swaradh iak honom saa kyære pedher tykkie eder saa adh iak haffuer saa stor wena føldh ath y naghen hwaskie laugh heller rett medh migh Thaa biwdher iak mik y retthe medh eder paa raadh stughu y trondhem ok for alth rykiens raadh heller for vor naadhu-(g)aste her kunghen om eder adh tekkiess hawer mik tytt for retta medh eder Thaa swaradh fauthen honom saa tyn fendherss skalk tw skal ey saa for løpe ok lywghe for honom faar iak ey anan ret paa tyk thaa skal iak sieluer rett vth offuer tygh medh myn eghne handh holkiedh han ok saa giordhe han grepp mik ok leddhe mik saa vt aff tynggh stughun ok oppo gaardhen ok ther stodhe ii hans swena ok² holdhe mik y fenghelse ok ther kom fauthen ok slo mik ther y mellan terish hender yter mere stodh iak y danne menss baaren tel førne som er Olaff y wagen ok nielss y øsan ok per person y onsal sygfridh y ope for then skul stodhe ty danne men y baaren for mik adh han for tel mik y høstth som war ok grepp mik ok banth mik then tydh myn kul fyskie hon stodh ok gioldhe mik math ban paa mina ydha wone ok haffde han mik tel kunghans gaardhen ok ladhe han mik ther (y) kyste ok y iarnh for mina o wenær sengh skul kome ther x danne men ok budhu³ segh y baaren for mik tel lagh ok tel rette holketh ty konne ey fo mik ther vth hulket han sette mik sydhan y flere iarn som er bulth ok han klauær ok leste mik om kringh en stolpe ok sagdhe

saa thet ty biwdhe sigh saa maanghe y baaren for tigh thet skal tw mere om gelle en niwte Tess mere nw paa iampte marnedhen Tem breff som iak hadhe aff then godhe her erkebyscopen for swar han wille tem ey vøle saa mikyth han ville tem høre Vthan mik om seghie ok hothe ok kaallath thet till tiwwe breff y danne meniss⁴ aahørelse som (er) kedel olson ok karl y øsan ok andra danne men flere ty beder iak ten danne man hemingh y aaflo⁵ om sith in sygle s

På framsidan: 15...

-
1. Här följer "ok erikson" överstruket.
 2. Här följer "ledde" överstruket.
 3. Här följer "sek ad" överstruket.
 4. Här följer några oläsliga bokstäver överstrukna.
 5. Här följer "for tette breff" överstruket.

374

VIÆSTÆD?¹

Den 24 januari 1516

Årkebiskopen i *Trondheim* ERIK WALKENDORFF ger NILS OLSSON två "öresleie", som tillhör St. Olaf i gården *Faxnålden*, och tar samtidigt honom, hans familj, tjänare och gods i St. Olafs, kyrkans och sitt eget beskydd.

Jfr JHD II, 197, 232, 258, 285, 349, 365, 373.

Original på papper i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: Spår efter påtryckt sigill under texten.

Tryckt i DN XIV nr 261.

Jesus

Wij Erick medh gudz Nade Erckebiskop j trwndhiæm oc paffwelig sædes legatte gør alle vittherligt at vij haffwe wnt thenne breffwissere Niels olsson twønde øre leye som Nw sancte oluff tillhør i faxenæll gord i Jæmteland oc ther till medh haffue vij anammett oc vntfongett oc medh thette vort obne breff anamme oc vntffonge hanom hanss hwsfrwe barn oc alt hanss godz løst oc fast vthi sancti oluffs then helli kirckes oc vor heyn værn freed oc beskærmellsse besynderligen at forsware fordædinge till alle rættemælle Thi forbyde vij alle j hoe the hældst ære eller være kwnne hanom her emod pae personen hwsffrw barn hioen tiænere eller godz wffoerett(e) j nogre maede vnder sancte oluffs hæffn then Hellig kirckes Naffstt oc voer vrede giffweth i Viæstæd¹ sancti pauli Conuersionis afften wnder vort signett anno dominj mdxvi^o.

1. Osäker läsning; DN har "Liarsted?". Även "Vedestæd" skulle vara möjlig.

13 män tilldömer Rossbolsmännen de myrar och hagar de länge tvistat om med *Döviksmännen*.

Jfr. JHD I, nr 18, 19.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1–2 snitt.

Tryckt i DN III nr 1066; JLFT II, sid. 136; Persson, Lockne, sid. 151.

Alle dandemen som *thetta* breff see eller høra læsas helse wi som her effther *nemffnes* jeppe i blika *hemmingh* i gotistadh magnus i engie pedher andersson anderss i grytan jon j ope *hemmingh* i opetan olaff i østerby torbiørn i angilstadh ywar i fugelstad jon i valebakka sigwrdrh i hara karl gengh kerlika *medh* gudh gøre wi alle witherligit ath aarum effther gudz byrdh Mdxvi a rettho skattinge i loffne odhensdaghin nesth føre kynderssmesso kom for oss i retthe a ene halwo rosseboles men jeppe sigwrdrson erik gwldeffson sten *person* ok theris *medherffwingar*, en aa andra halwo anders jonsson ok bencht i dwwfwik vm nakra myror ok hagma som liggia millan rossebole ok dwwfwikenne, hulkith the lenghe vmtretthet haffde, kraffde wi beggies thera skel ffore, kom fram andhers ok bencht haffde ingen skel for sino male, ther nesth² fram kom² rosseboles men *medh* ii skaeligh *permandzbreff* (*medh*) hengiande insigle fore ith domsbreff...³ ith konungh hakonss stadfestilse breff som er vidherffesth *medh* domsbreffuit lydhandes ath rossebolss mannom var thil dømffth myror ok hagma som liggia millan rossabole ok dwwfwiken effther swa dana breff ok skel haffwe wi funneth for retthe ok fullan doom oppa giordhum ath swa langth the breff vthvisa ok *innehalle* swa langth skulu rossebolss men her effther egha i vatn ok vedistadha for sith landh offorfangligith effther thy war lagbok vthskyrer, ath hwar æ vatn ok vedistad for sino lande, Sva i mattho ath hulkin thenna dom riwffuer eller riwffua lather her effter skal⁴ swara ith fulth domroff ok ith fulth breffuebroth effter lagen thil thenne var doom Thil ythermer forwarilse her vm bidhie vi domssmen fornomstig swen pether helsingh fogith i jemphelandh *medh* hanss karlson⁵ som er⁵ i lagmandzstad ath the sin insigle hengia for *thetta* breff *Scriptum* vt *prius notatum*

På framsidan: 1516–No. 4.

1. DN och Persson har felaktigt den 26 januari.

2–2. Osäker läsning, texten är urblekt.

3. Oläsligt p.g.a. urblekning.

4. Skrivet ovan raden.

5–5. Skrivet ovan raden.

Den 4 april 1516

SVEN PERSSON BANG erkänner att han med sin hustru KATARINA ANDERSDOTTERS samtycke sålt hennes systerlott i halva *Gärde* i *Näs* socken till hennes bröder THORKIL, ESKIL och MARTIN ANDERSSÖNER för 20 mark och mottagit betalningen.

Jfr JHD I, nr 229.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 3 remsor.

Tryckt i DN XIV nr 262.

Alle dandemen som *thetta* breff see eller höra læsas Bekennis iak swen *person* bangh ath iak *medh* mine hwstrv samtykkio ok godhan wilia katerina andersdotter saalth haffwa hennis retthe arff ok systherluth i halffwa gerdhe som ligger i naess soken efftherskriffnum brødrum torkill eskil ok marthin andersøner for xx mark, hulke fornemffde xx mark iak ok min hustrv kenomss oss vpburith haffwa i swa dana peninge oss badhum vel nøgdhe Thy skil iak ok min hustrv katerina andersdotther fornemffde systerluth ok iordeparth i gerdhøm vndan oss ok warum arffwm ok vndher fornemffde brødher torkil eskil ok marthin ok thera erffwingar effther them *medh* allo thy ther nw vndher ligger ok ligath haffwer *medh* hwss tomtpt aker ok engh hulth ok hagma vatnz ok vedistadha ner by ok fierre ingho vndanskildho thil alz odals ok æwerdelicha eghe vitnismen ath tesso køpe karl i kluxass jon i vædherwik helgie i kalpestadh Thil ythermer forwarilse her(om) bidhie wi hanss karlsson som er i lagmandzstadh kæthil olaffson ok jenss i bierma ath the sin jnsigle henghia for *thetta* breff *Scriptum Anno domini* m d xvi ipso die sancti Ambrosii

På baksidan: Torkil i gerdhe i ness Soken-No. 6.

SÖDERGÅRD

Den 28 juni 1516

BOTOLF GIORDSSON säljer med sin moders och sina syskons samtycke halva ödesbölet *Grenie* på *Frösön* för 10 mark ”gjort” silver till REK GIORDSSON samt GIORD och JON HEMMINGSSÖNER.

Efter Ekdahls avskrift av originalet, i Heimbygdas dep. vol. 23 nr 180 36 i ÖLA.

Sigillen enl. Ekdahl: 1 remsa, 2 bevarat, 3 saknades.

Alla dandemen som *thetta* breff see eller höra læsas bekennis iak botolff giordson medh minne modhers radhe ok al min syskenes radhe samtykth ok godhwilia, kerlika wnth ok saalth haffwer, rek giordson, giordh ok jon hem-

mingsøner ith halffth ödisbøle som grenie hether liggiandis i Frøsøyar soken for x mark i giorth silffwer kennis iak mik fornemffde silff upbwrit haffwa thil fulla nögio ok alla ok effther thet helgie erikson min fadherbrodher, olaff ok karl i østerbergh haffwa ok giffwit sit handlag pa fornemffde køp, Tha skil iak wpnemffdhe halffwa grenie vndhan mik ok al min syskene ok wara aarfwar ok alla andra børdhemen, ok wndher fornemffdhe rek giordson, giordh ok jon hemmingsøner ok thera erffwingar effther them medh al thilliggilse thil odalss ok æwerdelica egho friith ok frelsth for hwariom manne, war thetta køp giorth medh en obrytheligha stadfesto ok withnath wnder viii fasta som swa hetha pedher magnuson giordh olaffson karl i øsan nielss polson erik i wagem karl ibidem jon biørnson olaff i wagem Thil ythermere bewisningh her wm bidher iak hederliken man herr erik kyrkioherre i swnda hanss karlson ok jon i malungha ath the sin jnsigle hengie for thetta breff Scriptum in Swdra garde anno domini MDxvi vigilia apostolorum petri et pauli

Med samma hand: Att ofvanstående afskrift bokstafveligen instämmer med sitt original intygar

N.J. Ekdahl

S.M. Adj. Resande antiqv.

Under avskriften med annan hand: "Erik och Anders Larssöner i Långåker och Berge".

378

SÖDERGÅRD; BRUNFLO

Den 9 juli 1516

Systrarna INGEBORG och LUCIA i *Bjärme*, MARGIT i *Gällsta*, KATHARINA i *Valla*, SIGRID i *Optand*, alla LAURENSDÖTTRAR, tackar sina bröder LARS i *Åsen*, KARL, JON och SVENS arvingar i *Klocksåsen* för 5 mark var, som var kvinnornas fädernearv.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 remsa, 2 och 3 snitt, 4 kvarhängande.

Tryckt i DN XIV nr 263.

Alla dandemen som thetta breff see eller høra læsas helse wi systra som her effther *nemffnes* Ingeborgh ok lucia laffrensdøther i bierma, margith laffrensdotter i ielstadha, katherina laffrensdotter i walla, sigrith laffrendotter i opetan, kerlika medh gwdh kwngøre wi allum mannum, ath ware brødher som er lasse i asom, karl ion ok swenss arwingar i kluxas, haffwa oss fornøgth thil godho redho v mark peninge hwarie ware, hulkith oss thilfal i arff efther war fadher hwess siel gwdh nadhe, ok effther thet wi ære alla wel fornøgdhe thil takka thy lathe wi fornemffdhe ware brødher ok broderbarn qwith frii ok a(l)stingis

athalaløser ok thera erffwingar effther them, for oss ok ware erffwingar vm then arffdedel ok alth anneth badhe løsth ok fasth swa ath wi ok ware erffwingar skulw aldre nakat thilthall haffva thil fornemffde brødher effther thenne dagh eller thera erffwingar var thenna sathmal giordh *medh* en obrytheligha stadfesto these efftherskriffne dandemen thil withnis yrian karlson i hoff kæthil olaffson ok Jenss i bierma Thyl ythermere skel ok forwarilse her vm bidhie wi sama withnismen yørian i hoff kæthil olaffson jenss i bierma *medh* hanss karlson insigle ath hengia for *thetta* breff *Scriptum* in Swdragarde Anno domini M dxvi° in octaua visitacionis marie virginis

På baksidan: kluxass.

379

Den 14 oktober 1516

SEVAST SIGURDSSON tackar sin son TROND för sytning i 10 år och ger honom halva *Tavnäs* mot vård under sin återstående livstid. Resten av *Tavnäs* och bölet *Börjesjö* skall alla hans barn dela efter faderns död.

Jfr JHD I, nr 174; II, nr 37, 397.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1–3 remsor, 4 snitt.

Tryckt i DN XIV nr 264; Persson, Sundsjö, sid. 166.

Alla dandemen som *thetta* breff see eller høra læsas Bekennis iak Sewasth sigwrdson i tafwelness ath effther *thet* mik gørss sythningh ok fordhenskap behoff tha haffwer iak *medh* beradhno modhe ok godhum vilia kerlika wnth ok giffuit¹ *minom* son trondh sewasthson halffth taffwelnes *medh* alth *thet* ther vnder ligger ok ligath haffwer i vatho ok i torro ner ok fierre hwlkith iak kørpth haffwer for mine frelse peninge, swa i mattho ath fornemffde trondh min son skal gøre mik sythningh ok fordhenskap her effther som thil thenne dagh swa lenge min liffsthid er, haffwer han giorth mik godh sythningh ok fordhenskap thil thenne dagh i x aar swa ath iak honum takkar, sidhan effther min liffsthidh skulw al min barn haffwa thil bythiss halwa taffwelnes ok byrghiesjø bølith som the æra syskiene thil, thy skil iak fornemffde halffwa taffwelnes mine gaffwer vndhan mik ok andra mina erffwingar ok under min son trondh ok hanss erffwingar thil odalss ok æwerdelika egho akæraløst for hvariom manne swa i mattho hulkin *thetta* riwffwer eller riwffva lather swara mik for gwdz strengie doom giordhe iak *thetta* vithnisfast vndher godhe men, førsth hedherligh man Her pedher i reffswndha erik nielsson per tordson michil i grimeness olaff iensson laffrenns i sodvik jenss i hakasengh Thil sannindhe her vm bidher

351

iak Hanss karlson michil i grimenes ²laffrens i sodwik² medh mino eghno insigle ath henghia for thetta breff *Scriptum* anno domini M dxvi° die calixti pape et martiris.

1. Här har texten "haffwer" utan funktion i satsen.

2-2. Tillskrivet under texten med hänvisning hit.

380

REVSUNDS SKATTETING

Den 3 februari 1517

En 24-mannanämnd tilldömer STEN HENRIKSSON i *Sund* som närmastboende arrenderät-
ten till 2 tredjedelar i *Nor*, *Revsunds* socken, enligt lagen.

Jfr JHD II, nr 294, 305, 320, 387.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1-4 snitt.

Tryckt i DN III nr 1071; Persson, Refsund II, sid. 76 f.

Alla dandemen som thetta breff see eller høra læsas helse wi iiii ok xx lagrettis men som her effther nemffnes yørian karlson kæthil i monstadh michil i grimeness wibjørn i ødh kæthil sigurdsson arnolff i landzsem arne i benesiø pedher i vpnum trondh i taffwelnes sandh i sidsiø guttorm i helle laffrens i sodwik botolff i bratteby erik i somestadh ywar i grenwik nielss i hakasseng sigwrđ i hara pedher with aa pedher j geløy olaff i rindh sigwrđh i finness anders i døffwingh kæthil *ibidem* arne i amber kærlika medh gwđh kwnnogth gøre wi allum mannum ath aarum effther gwđz bōrdh Md pa thet siwtthendhe aareth a sancti blasii dagh ok oppa skattinghit j Refffswndha warum wi kraffde ok thilnemffde aff welbornum mænne her Olaff galli Riddher ok høffvidzman offwer jempthelandh Ath ransaka hulkinhelstz som kronenniss godz twi delane i Noor liggandes i reffswnda soken bwrđhe ath fulfølgie medh retthe ok ther aff ath gøra krononne skath. Ransakadhe wi thetta mal thet bestha wi kwñne, ok effther thy som wara retthebøther jñnehalla ok wthwisa ath hwilkin som nesth boor ok belæglika liggher, wm ey findz reth arffwingh eller odalsman thil, han skall wara nesth swa dana kronennis jordh ath behalla vnder¹ retthan skath thy dōmfdom wi swa ath effther thet sten henrikson i swndhum agher en tridhieparth liggandes samfasth medh sama krononnis egor j Noor, tha maa ok skal fornemfdhe sten henrikson fforskrieffne krononis egor som er ij delane² j Noor fulfølgia bruka ok behalla ok ther aff retthan skath ath gøra effther thy som forn sidwænio haffwer varith, ohindhreth effther thenne dagh.

Thil forwarilse ok bætne bewisningh her wm bidie wi welborin man her Olaff galli Riddher ath hengie sith insigle for thetta breff *medh* warum insiglum som insigle aghandes æra. *Scriptum vt supra notatum*

1. I texten ”vndhedher”.

2. I texten ”dedale”.

381

NÄSET I BORGSJÖ S:N

Den 6 februari 1517

Underlagmannen i *Medelpad* och *Ångermanland* ERIK LARSSON till STEN STURE d.y. om det politiska stämmingsläget i denna landsända och i *Jämtland*.

Original på papper i RA.

Utan sigill.

Tryckt i Styffe, Bidrag till Skandinavians historia ur utländska arkiver V, nr 459.

Min ødhmyche trothiænæsth nu och altidh Kæære herre alth menughe landeth worde øffer ens¹ at dy begære aff mæk² adh jak skal sæthe laas ffor aldy Kirche hærbergen her i landeth ær och inne holla biscobens tiendhe saa længhe dy ffaa et wisse bodh heller breff aff eder i gen sædan³ staar dæth tel eder ærlighe herredømø om eder ærlighet och herredome om i wille staa mæk tel dar om daa her jak saa gorth och alth menughe landhdeth medh mek dy ville gærne staa wedh liden then menughe almoghe thy sææghe bispen gør fforrædelse nogh lekvel han torff ikke gøre fforrædelse medh thy pæningh som her i landeth ffoller och ikke skal prosthen ffaa et korn ffor en jak ffaar eder herradøme scriffelse wil och eder herredøme geffe mek eder befullning daa wil jak sælghe almoghen kornet och gøre eder ræghenskap ffor pæningiana Kære her gøren ffor guds skvl och laaten dy præsther her i landet ffaa naan aghe dy haffe saa mikketh oppaa mvnnen som inted gørs behoff wisthe eder herradømo tædh alth dy ffinghe wel skel dar ffor jak her och taladhe lønlighe medh naacher mæn aff jæmthelandh dy sæghe wille eder herredømo læghe naadhet aff thy olaghe skathter som dy haffe daa wille dy gærne gaa eder tel handhe och lidhe wnder swaries kronne wil eder herredøme sændhe dar naadh ffolk in i landet daa wil iak gærne wara medh vaaghe baadhe liff och hals saa sææghe dy och fflore godhemen her i landet Kære herre gøren ffor guds skvl och laaten ikke dy præster her i landeth ffordriffte dy ffathyge bønder Kære herre scriffer mek tel hvru iak skal ffara medh ten biscobstienden alsvallugh gud giffe eder styre

och raadhe æfter eder egin villea⁴ tel aev[i]k⁴ tidh scriffadh j næsen ffredaen næsth æfter kinelsmæsse dagh anno domini mdxvii

Erech
larsson

Utåpå brevet: ærlegh oc høghborne herre her sten stwre swaries riikes ffor standare ødhmycheligh Kærleghe tel kommer tetthe breff.

1. Här följer "vordhe".
2. Här följer "tehe begære".
3. Texten har "sædædan".
- 4-4. Osåker läsning.

382

BERGS SKATTETING

Den 9 februari 1517

12-mannanämnden tilldömer ANDERS JONSSON i *Vigge* den äng i *Mo* som han köpt av NILS MICHELSSON i *Mo*. För att ytterligare stadfästa överenskommelsen får JON NILSSON i *Mo* 6 alnar kläde av ANDERS JONSSON.

Original på pergament i UUB; avskrift i avskriftsaml. I:17, ÖLA.

Sigill: 3 hängande sigill, varav ett skadat.

Tryckt i DN XVI nr 358.

Alla dandemen som *thetta* breff see eller høra lasas helse wi xii men som her effther nemfnes yōrian karlson pedher i rørich olaff ragwaldson awdhin i tossass pedher jensson pedher andhersson olaff pedherson sten redarson torghe i moo andhers i tordsaass pal i hogermo jon jensson kerlika med gudh. Kunnogth gøre wi aarum effther gudz bōrdh mdxvij manedaghin nesth fore sancta scolastica dagh aa rettho skatthinghe i bergh vare¹ wi i doom nemffde aff welbōrdoghum man Her Olaff galli Riddher ok Høffwidzman offwer jemptelandh, emillom anders jonson i wiggie pa then ene haluo pa then andra halfwo Niels michilson j mo wm *thet* kōp som² giorth var wm ith engh fornemffde anders jonson kōpth haffdhe vndhan moo ok fornemffde niels *thet* rygga wille. Kom tha fram fornemffde andhers jons(on med)³ kōpsbreffwith swa ludhande ath *thet* engh som breffwith sielfft vthskyrer var skilth vnder (andhers jonson)² ok hanss erffwingar effther han ok offwan a *samma* kōp bar fornemffde niels vp j *mark* i sono oppa *thet* han skulle aldre thala pa *thet* kōp, effther *thet* fornemffde niels i mo bar then sono vp med godwilia, Dømfde wi *thet* kōp gilth som giorth var wm *thet* engh obrytelika haldas

effther thenne dag, med sama doom giordhe wi ok en forlikningh millan anders jonsson ok jon nielsson i moo med beggis thera godwilia oppa thet ath fornemffde køp skal thes stadugare bliffwa standande thil en ewige thidh ath fornemffde anders jonson gaff jon nielson vi alne klædhe ok ther med vprydhia ith engh ther honum er belæghielighit, ok rekkthe the ther med hwar annin handhen, swa i mattho ath hulkin thetta køp, sæmia, ok dom riwffwer eller riwffa lather skal swara sekther ok domroffwm effther laghum, thil ythermer forwarilse her wm bidie vi domsmen Velbørdhogom man Her Olaff galli Riddher ok Høffwidzman j jemphelandh ok hans karlsson som star i lagmandsted ath the sin jnsigle hengie for thetta breff med mith jnsigle yørian karlson Som giorth er aar ok dag som forskriffuath staar.

-
1. Texten har felaktigt "varr".
 2. Tillskrivet ovan raden.
 3. Hål i brevet.

383

OFFERDAL

Den 10 mars 1517²

PEDER MAGNUSSON erkänner att han sålt gården *Smedsåsen* i *Näskotts* socken till OLAF LAURENSSON vid *Bäcken* för 75 mark och en godvilja och mottagit betalningen.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 3 snitt.

Tryckt i DN XIV nr 265.

¹Alla dandemen som thetta breff see eller høra læsas Bekennis iak pedher magnusson medh tesso nerwarandis breffwe ath iak medh beradno modhe ok godhum vilia kerlika vnth vplathith ok saalth haffwer beskedelikom manne olaff laffrenson en gardh som smidzaass hether liggiandis i Nesgatho sokn ffor lxx mark ok v mark i silffwer ok redhepeninga, ther nesth gaff han mik i godhwilia pa sama kop en koo ith pund korn ok xiiii alna vaamal Ok kennis iak mik fornemffde peninga vpbwrith haffwa minsta peningh ok meste swa ath mik alstingis wel nøgier Thy skil iak fornemffdhe gaardh allan smidzaasen vndan mik ok mine arffwingar alla, ok wndher fornemffde olaff laffrenson vith bekkin ok hans arffwingar effther han thil odalss ok æwerdelika egho medh allo thet ther nw wnder ligher ok ligath haffwer fran forno ok nyo medh hwss tomp aker ok engh hwth ok hagma watn ok wedhestadha ner by ok fierre jngho vndanskildho war thetta køp giorth medh en obrythelika stadfesto Swa i

matho ath hulkin *thetta* k p riwffwer eller riwffwa lather skal sware sekther sem norgis lagbok ok stande k p sidhan sem adher, war ok *thetta* k p stadfest i offerdal manghum godhum *mannum* nerwarandhe ok besynnerligh these efftherskrifne viii fasta som swa hethe laffrens gautheson torgoth j engie arne i b le symon i bredheby helgie i trongh jon erikson matthis i laadhogh torbi rn i b lane withnissmen ath tesso k pe laffrens i almosa bi rn klokkare Thil ythermer skel ok bætre forwarilse her vm bidher iak verb rdig man Her Olaff galli riddher ok h ffwidz*man* offwer Jemphelandh, ok hederligh *man* her Magnus kyrkioherre i offerdal ok hanss karlson som star i lagmansted ath the sin insigle hengie for *thetta* breff medhan iak ey sielffwer insigle agandis er Som giorth er aar effther *gudz* b rd M d xvij tisdaghin i andra wiku faste²

-
1. Brevet  r delvis urblekt.
 2. I DN daterat 3 mars 1517.

384

Den 21 mars 1517

GUTTORM JONSSON erkänner att han sålt sin och sin syster ELIN JONSDOTTERS andelar som utg r halva * verg rden* i *Sk lan*, *Bergs* socken, till ERIK OLAFSSON i *Sk lan* för 15 mark jämtska och mottagit betalningen. SIGURD JONSSON uppbar godvilja.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1–2 snitt, 3 remsa.

Tryckt i DN XIV nr 266.

Alle *dandemen* som *thetta* breff see eller h ra l sas bekennis iak gutthorm jonson¹ thet iak *medh* beradhno modhe ok godhum vilia kerlika vnth ok salth haffwer halfvan  ffregardhin i skalen badhe min del ok swa minne systemers pardel liggandes j bergh soken beskedelikom *manne* erik olaffson j skalen for xv jemska mark kennis iak ok min systher  lin jonsdotter fornemffde peninge vpbwrith haffva thil fullo athn gio ok alla thy skilliom vi fornemffde halffwa  ffragard i skalen vndhan oss ok wara arffwar ok² vndher erik ok hans  rffvingar thil odalss ok æwerdelica egho *medh* allo thy ther vndher ligger ok ligath haffwer fra forno ok nyo jngho vndhan skildho vthan en måling i aker ok j tunne som sigurdh ionson bar vp i godvilia aff erik oppa thet ath k pith skulle thess b tre staa tesse vare vithnismen ath k pe marthin i hal pal i hall awdhin i tossass thil sannindh her vm bider iak hanss karlson i lagmandsted

anderss i mathenes ok olaff i rørigth ath the sin insigle henghie for thetta breff
Scriptum Anno domini M D xvij ipso die benedicti abbatis

-
1. Här följer ett överstruket "salth".
 2. Här följer ett överstruket "ok".

385

Den 14 april 1517

10 jämtar erkänner att de hört av sina fäder att JACOB PAULSSON hade tjänat sin morbror NILS BERG i 20 år och var dennes ende arvinge i *Jämtland*. Därför fick han gården *Sörviken* i *Sundsjö* socken av honom.

Jfr JHD II, nr 318.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 snitt, 2 och 3 remsor.

Tryckt i DN III nr 1073; Persson, Sundsjö, sid. 160 f.

Alla dandemen som thetta breff see eller høra læsas bekenoms wi efftherskriffne halvard i wik trondh i berøy, jenss i anwik sigwrth i døffwingh pedher i vpnum michil i grimenes olaff iensson i grimenes hemmingh i mordhwik erik i somestadh trondh i taffwelnes ath wi fulkomlika hørth haffwa aff wars faders ordhum hwar ware i sin stadh hulkith wi swæria wilie ok bekendh vare fore gwldhi ok dandemen thet iacob i sodwik war hanss sytherson nisse bergh ok tienthe fornemde iacob nisse bergh i xx aar ok effther thet ath fornemde nisse bergh atthe inghin annen arffwinge j jempheland en hanss systerson jacob palneson hulkit han sielff giordhe vidherkenningh tha vnthe fornemde nisse bergh ok gaff medh en godwilia jacob palneson Sodwiken som ligger i Swndhasiø soken før hans langligha tienisth frith ok frælsth for hwariom manne medh allo thy ther nw vndher ligger ok ligath haffwer fra forno ok nyo ingho vndhanskildo thil odalss ok æwerdelika egho medh hus tomp aker ok engh hulth ok hagma vathn ok vedistada alth thet som betre er ath haffwa en aan ath wara, thil ythermer forvarilse her wm ok bætre bewisingh henghie wi waar insigle for thetta breff sigwrth i døffwingh michil i grimeness ok wi flere bidhie hanss karlson som er i lagmandzstedh ath han sith insigle henghie for thetta breff som skriffwith er Anno domini Mdxvii tridie dagh paske.

Den 6 maj 1517

PAUL PEDERSSON i *Torp, Sunne* socken, erkänner att han med sina söners samtycke sålt sveden *Langesved*, mellan *Sunne* prästbord och OLAF STENSSONS äng i *Orrviken*, till Mikael PEDERSSON för 6 mark och mottagit betalningen.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 snitt, 2–3 remsor.

Tryckt i DN XIV nr 267.

Alla dandemen som thetta breff see eller høra læsas Bekennis iak pawel pedherson i torp ath iak medh beradno modhe ok godhum vilia teslikis ok medh mins søners samtykkio kærlika vnth vplathith ok saalth haffwer michil pedherson ith svidh som langeswidh hether for vi mark hulkeith swidh som ligghe millan presthe eghomme i swndha ok olaff stenson engh i aarwik i millan kyrkiowægin ok nidher i siøn effther thy som merkian vtshkyrer pa badha sydor¹ hulkeith iak køpt haffde¹ kennis iak fornemffde vi mark peninge vpbwrith haffwa mik thil fulla athnøgio ok alla thy skil iak fornemffde langeswidh effther thy nw er skilth vndhan mik ok mine erffvingar ok wndher michil person ok hanss erffvingar effther han thil odalss ok æwerdelicha egho var ok thetta køp giorth medh en obrythelicha stadfestho dandemen thil vithnis som er olaff stenson olaff gudfasteson pedher ok laffrens gudfastesoner thil ythermer sannindh her wm bidher iak hans karlson som er i lagmandzsted jon i malunge ok per marthenson ath the sin insigle henghie for thetta breff Scriptum anno domini M d xvij ipso die sancti iohannis ante portam latinam.

1–1. Skrivet i marginalen med hänvisning hit.

KÖPENHAMN

Den 11 juni 1517

Konung CHRISTIAN II stadfäster STEN HENRIKSSONS i *Sund* arrenderätt på 2 tredjedelar i *Nor, Revsunds* socken.

Jfr JHD II, nr 294, 305, 320, 380.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 och 2 snitt.

Tryckt i DN III nr 1074; Persson, Refsund II, sid 77 f.

Wii Christiern met gudz (nade)¹ Danmarckis Norigis Wendis oc Gottes koningh vdwald koning till Suerige Hertug vti Slesuig Holsten Stormaren oc

Djtmersken Greffue i oldenburgh oc Delmenhorst Giøre alle witterligt at Sten Henricksson i swndom i Jempteland haffuer nw ladit bewise her fore oss met *thette* wederhengte xxiiij lagrætthe mændz dombreff at *hanum* bør efftir retthe bøthir at nyde bruge oc beholde then wore oc kronens jord the two deele i Noor liggendes i ræffswnde sogen vnder rætth skatt ther aff till kronen atgiøre, Huilket breff wii nw met *thette* wort obne wederhengde breff aff wore synderlige gunst oc nade fulbwrde oc stadfeste widt macht at bliffue Oc forscrifne Steen Henricksson then kronens Jord two delæ i Noor liggendes i ræffswnde sogen at nyde oc beholde vnder rætth skatt ther aff till kronen atgiøre indtill thess nogen kand komme fore oss met bedre bewisninge ther om Forbywdendes alle ehwo the helst ere eller ware kunde Serdelis wore fogeder oc embitzmænd *hanum* her emodt paa forscrifne Jord at hindre hindre lade eller i noger made forfang atgiøre vnder wort hyllest oc nade Giffuit paa wort slot kiøpnehaffen wor herris leghoms dag aar etc mdxvij vnder wort Signete
Relator magister andreas glob

1. Ordet urblekt.

388

KÖPENHAMN

Den 16 juni 1517

Konung CHRISTIAN II stadfåster ett överlåtelsebrev på gården *Hovdsjö* i *Revsunds* socken,¹ utställt av SIGURD SIGURDSSON RYSS för LAURENS SVENSSON.

Jfr JHD II, nr 2, 110, 143, 300

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 remsa.

Tryckt i DN III nr 1075.

Wii Christiern met gudz nade Danmarckis Norgis Vendes oc gottis koningh vdwald koning till Suerige Hertug i slessuig holsthen Stormeren oc Ditmerskenn greffue i oldenborig oc Delmenhorst Giøre alle vitterligt at thenne breffwiser lawritz swensson haffuer nw lagdt² for oss eth skøde breff lydendes horledes Siwort sigridsson i ryss haffuer sald oc skøth *hanum* enn gord kalledes Haffdhesiø liggendes i reffswndesokn¹ Tha haffue wii [nw]³ aff wor synderlig gunst oc nade vnth oc stadfesth oc met *thette* wort³ [opne breff vn³] de oc stadfesthe samme skøde breff vedt macht atbliffue i alle sine ord punc³[ter oc]³ articule som *thet* inholder oc vdwisser Swa lenge noghen andhen for oss kommer³ met bethre breffue oc bewissing Fforbiwdendes alle ehwo the helst

359

ære eller ware³ kunde serdelis wore fogeder oc embetzmend hanum paa fornemde gord at hindre hindrelade delle platze eller enogre mode at vforretthe vnder wor hyllest oc nade Giffuit paa wort slot køpenhaffnn tysdaghen nest effther gudzlegemss dag Aar etc. Mdxvii vnder wort Signete

Relator magister andreas glob

-
1. Numera Nyhems socken.
 2. Texten har "hagdt".
 3. Orden bortfallna p.g.a. håil i brevet.

389

Den 27 oktober 1517

NILS HENRIKSSON i *Gummestad* stadfäster sin broder KARL HENRIKSSONS försäljning av halva *Boda* i *Lits* socken till MARTIN SIMONSSON och erkänner att han i gengäld mottagit 1 mark som gåva av MARTIN.

Jfr JHD I, nr 189, 234; II, nr 196, 280, 282.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 kvarhängande; 2 remsa.

Tryckt i DN XIV nr 268.

Alla dandemen som thetta breff ssee æller høra læsas Bekennis iak Niels Henrikson i gummegardh medb thetta breff ath iak¹ fulkomlika thilstandher ok stadfesther thet køp som min brodher karl henrikson giorth haffwer medb marthin symonson vm halffwa bodha liggjandes i liith soken skal han ok hans arffwingar sama køp niwthe brwke ok behalle effther thy som hanss køpsbreff ludher ok jnehaller swa i mattho thet iak ok mine arffwingar effther mik skulu aldre nakoth athal pa fornemffde køp göra effther thenne dagh hulkin thet dirffwis göra skal sware ther norgis lagh fore, gaff fornemffde marthin symonson mik i vinsemdh j mark oppa thet køpith skal thess stadugare bliffwa thil ythermer forvarilse her vm bidher iak hanss karlson som star i lagmanstad ath han sith jnsigle hengie for thetta breff medb mino egno jnsigle som giorth er Anno domini M d xvii jn vigilia apostolorum Symonis et jude

På framsidan: 1517-2

-
1. Ordet skrivet ovan raden.

360

Den 24¹januari 1518

Bröderna LARS och KETIL STENSSÖNER erkänner att de sålt sin rätt till *Ytterboda, Lits socken*, för 2 mark i godvilja till MARTIN SIMONSSON och mottagit betalningen.

Jfr JHD II, nr 105, 288, 371, 372.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1 och 2 kvarhängande, 3 remsa.

Tryckt i DN XIV nr 269.

Alla dandemen som *thetta* breff see eller hōra læsas Bekennis vi ii brōdher lasse stenson ok kēthil stenson *medh* *thetta* breff ath wi *medh* beggis wara radhe ok samtykth vnne ok sælia al then reth ok retthugheth ok thiltal marthin symonson som wi haffdhe thil ytrabodha liggiandes i liith soken ok gaff han oss vinsemdh ok godwilia j mark hwariom vare som er ij mark effther war athnōgio i godho bethalningh Thy skile wi badhe brōdher *fornemffde* thiltal ok retthughet som vi haffde thil ythraboda vndhan oss ok vara erffvinga ok vndher *fornemfde* marthin symonson ok hanss erffvingar behalla skulandes *medh* sin thilliggilse thil æwerdelicha egho war thenna sēmia giordh *medh* en obrythelicha stadfesto these godhe men thil vitnis nielss gummegard olaff i staffsgard ysach nielson nielss laffrenson thil ythermer sannindh her vm bidhie vi hanss karlson lagman esbiørn i fierdhe ok nielss i gummegard ath the sin insigle hengie for *thetta* breff *Scriptum Anno domini M dxviii ipso die translationis sancti erici regis et martiris*

På framsidan: 1518-4

1. DN läser felaktigt den 23.

Den 22 februari 1518

Ställföreträdande lagmannen i Jämtland HANS KARLSSON vittnar om hur mycket SVEN ANDERSSON har betalt för *Gällö*.

Jfr JHD II, nr 177, 336.

Original på papper i ÖLA.

Sigill: Spår efter ett påtryckt sigill.

Tryckt i JLFT II, sid. 137; Persson, Refsund I, sid 123.

Thess bekenness iak Hanss karlson som star i lagmansted i jempteland ath swa mykith haffwer Sven Andersson vthlakth pa then jord som gellōy hether først Anders olaffson bar vp xiiii mark for sin broderdel ther nesth xiiii mark ffor kēthil olaffson del i forsagda godz these godemen thil vitniss karl i kluxas

halvard i vik marthin i bierma sidan haffwer han swen giffwith mattis olaffson for sin brodherdel i sama godz xvi mark thil vithnis jenss i anwik olaff i rindh ywar i grenwik pal i lundhe pal i Anwik, tha som mattis for thil fieldz ighen tok han tha i fran sven Andersson en kæthil som vogh nakoth mindre en vaghen ok stodh then kæthil thil en heth tordh i enghland hulkin kæthil swen haffde wisseth Her olaff galli, effther thet Her olaff fik ey kæthillin bøtthe sven ther fore iii mark thil sannindh her vm trykker iak mith jnsigle nidan for thetta breff *Scriptum* ipso die jn cathedra sancti petri apostoli Anno domini M d xviiij

392

Den 6 april 1518

AGNES ANDERSDOTTER i *Svensjö* erkänner att hon sålt en fjärding i halva gården *Trusta*, *Norderö* socken, till sin svåger JON ERIKSSON och sin syster BIRGITTA i *Ålsta* för 20 mark och mottagit betalningen.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1–3 remsor.

Tryckt i DN XIV nr 270.

Alla dandemen som thetta breff see eller hōra læsas bekennis iak agniss anderssdotter i swenesio ath iak medh beradno modhe ok godhum vilia, kerlika vnth ok salth haffwa jon erikson i alstadha en fierdungh i halffva gardenom i tryggiestad for xx mark i kopor silffwer redepeninge, ok sengek-lædhe kenniss iak mik fornemffde xx mark vpburith haffwa mik thil fullo Athnøgio ok alla thy skil¹ iak fornemffde fierdepart i halffwan gardhen i tryggiestad² liggjandes i norderøy soken vndhan mik ok mine Arffwingar ok vndher fornemffde jon erikson ok minne syster birgitta ok theris Arffwingar effther them thil odalss ok æwerdelicha egho medh allo thy ther nw vndher ligger ok ligath haffwer fra forno ok nyo som er huss tomp aker ok engh hulth ok hagma vatn ok vedistad ner by ok fierre jngho vndhanskildo var ok thetta kōp giorth medh en obrytelicha stadfesto thesse godhe men thil withnis³ greiss morthenson³ halsten tiwatson ok olaff biørnson Thil ytermere forwarilse her vm bidher iak hederlig man Her Erik i swndha hanss karlson som star i lagmandsted ok pedher marthenson ath the sin jnsigle hengie for thetta breff Skriffuit aar effter gudz byrdh M dxviiij tridhiedagh paske

1. Rättat från "skilve".

2. Här följer ett överstruket "vndhan".

3–3. Utraderat.

Den 23 augusti 1518

Bröderna OLAF och ANDERS NILSSÖNER delar gården *Gisselåsen* i *Ovikens* socken: OLAF får den norra, ANDERS södra halvan.

Jfr JHD I, nr 138, 145, 168; II, nr 29, 173, 217, 256, 287.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1–2 remsor, 3 snitt.

Tryckt i DN XIV nr 272.

Alla dandemen som *thetta* breff see eller høra læsas Bekennis iak olaff nielsson *medh* *thetta* breff ath iak *medh* beradno modhe ok godhum wilia giorth haffwer iordabythe *medh* min brodher anderss nielsson swa i matho ath fornemffde anders fik i sith bythe alth swnnan gardhin i giszlas liggiandes i Owika soken ok iak fik i mith bythe then del nordan gardin er effther then athskilnat wi nw oss emillom giorth haffwa war *thetta* bythe giorth *medh* swa foroordh ath hulkin ware *thetta* riwffwer eller ok ware erffwingar effther oss skulu wara hwasken domsætter eller benksætter *medh* andra goda men ok stande bythe sidan sem ader these godha dandemen ware i warth bythe peder andersson i matheness jøsse i aasum jon henrikson i hallem swndwiss i hallem pal i hogermo anders i hendle thyl ythermer sannind her wm bider iak hanss karlson som star i lagmanstad yørian karlson ok kæthil olaffson ath the sin insigle hengia for *thetta* breff Scriptum Anno domini M d xviii in vigilia sancti bartolomei

Den 4 oktober 1518

MAGNUS IVARSSON erkänner att han med sin sons samtycke sålt till sin svårson JON JEPPESSON en broderdel och fjärdedelen av en broderdel i *Ånge* för 52 mark och mottagit betalningen.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1, 2 och 4 remsor, 3 snitt.

Tryckt i DN XIV nr 273; Persson, Lockne, sid. 173.

Alla dandemen som *thetta* breff see eller høra læsas bekennis iak magnus ywarson ath iak *medh* fulkomlikom wilia ok beradno mode kerlika vnth ok saalth haffwa minom maagh ion iepesson¹ halffdelin aff minom eghalutum i engie som er en broderdel ok en fierdheparth i annen broderdelin² for xii ok² xl mark³ ok ther thil vnte jak minne dotter³ ² – vacat – vacat² swa er thet lii mark ok effther thet iak haffwer vpburith fulla peninga *medh* minss sonss samtykkio

ok godwilia thy skil iak fornemffde jordh en broderdel ok en fierdeparth i annen brodherdelin vndan mik ok mine arffwinge ok vnder jon ieppeson ok ²min dotther² ok theris erffwinger effther them thil odals ok æwerlika egho medh allo thy ther nw vndher ligger ok ligath haffwer fra forno ok nygio ingo vndanskildo var *thetta* vitnath vnder goda men som er først hederliken *man* her erik jensson jens i bierma hemming i gotistad karl i kluxass sven i heglidha halward i wik thil ythermer sannind her wm bidher iak hanss karlson i lagmandstad kæthil olaffson ok jens i bierma ath the sin i(n)sigle hengia for *thetta* breff *Scriptum Anno domini M dxviii ipso die sancti franssisci confessoris*

På baksidan: Jon ieppeson i⁴ blika.

-
1. Namnet skrivet ovan texten med hänvisning hit.
 - 2.-2. Skrivet på radering.
 - 3-3. Överstruket.
 4. På brevet ytterligare ett i.

395

NIDAROS

Den 26 mars 1519

Ärkebiskopen i *Trondheim* ERIK WALKENDORFF informerar konung CHRISTIAN II om situationen i *Jämtland*.

Original på papper i RA i Oslo.

Spår efter förseglingen.

Tryckt i DN I nr 1054.

Promtissimum obsequium et famulatum cum humilima salutatione ac anime et corporis sanitate. Högbaarne første oc eddelste Herre wærdes edher nade atwidhe at Jeg fick atspørie ath fogethen aff Hælsingeland actet atdrage ind i Jempteland met xl eller l personer attinge edher nade then almwe fra hande i her Oluff galles frawærelse, Thii at noghen bønder aff Jempteland hadde warit i swerige hoess her steen och klaget for hannom ath them skede stoer wræt ther i landet met skat oc anden deel, Och at han wilde flii them ther bøder oppaa. Tha sænde ieg oc her Niels henrickson her Oluff galles foget til hiælp noger karle ther ind i Jempteland, Och finge them pænninge nok attære saa the eij skwlle besware almwen til en smaapænningh thii ther ær swar tiid i landet saa wæl som hær, Och skreffwe almwen til ath the skwlde bliffwe trofasthe som fader oc forælderne hawe warit fore them wnder Noriges krone som dande-

mænd bwrde atwære oc wnderwieste them hwad effter wilde følgher om the andet gjorde. Then tiid wort folck¹ tingede met them tha swarede the wæl och loffwedhe alle at stande met them faest som dandemænd, Oc meente ath komme ther ind² et twisind hoffmæ(n)d aff swerighe the skwlde intet twinge them, Och loffwede the at the wilde hawe theris speiere wde saa the skwlle fonge thet bethimelighe atwiede och saa wilde the møde mand aff hwse oc sagde ath the maatte forlade seg ther wist till met monge andre ord etc. Noghet ther effter komme ther iiij fribaarne mænd aff swerighe 200 stærke oc mere forwden dalekarle och bærskarle och komme mit ind i landet om natte tide ther som the høre wort folck¹ wore. Mæn inghen atworsel fick wort folck¹ aff bønderne i noget maade som the hadde loffwet. En lænsmand ther i landet følgde the swænske hart til the gaarde som wort folck lae wdj och gjorde the swænske all wnderwiesningh paa wort folk¹, Saa wort folk¹ wiste ther intet aff førre theris egne haaldere saae fiende hart hoess gaardene. Ther met komme the til wærie saa the finge døde och saare kaarle paa baade sider saa længe the komme ild paa hwset the wore wdj. En part bleffwe slagne en part grebne nogre faa wndkomme som lae i en gaard længst ther fran. The hadde gerne reisdt almwen atwedergiort thet paa the swænske før the hadde farett aff landet, Thet wor wmweligt ath the kwnde fonge en mand met segh. The sagde, bliffwe wij æn mænd til at slaa thet folck wdaff, tha komme the ighen och brænde oc skænne. Nw gøre the oss icke andet æn gaat. Then tiid the finge inghen anden swar aff almwen tha sænde mine swæne som wndkomme en bonde til the swænske at the skwlde bide ther tilstæde i iij dage om the waare hoffmænd etc. The swænske tingede met almwen ath the skwlde gaa her steen til hande, en part swarede strax ia mæn en part sagde nej. Ther met droge the swænske strax aff landet om morgenen førre thet dagdes, Och trwede ath the skwlle snaert komme ighen etc. Item kæreste nadige herre iegh radder eders nade at eders nadhe skriffwer her Oluff galle til at han ær sælff tilstæde i then landsænde effter thii han haffwer lænet, Oc styrker almwen som thet seg bør. Hiælp och bestandh skal han fonghe aff meg oc her Niels naar han oss tilsiger. Item kæreste nadige herre Mæster hans mwles foget pædher wærkmæstere stiller seg gantzke wbeskedelighe emod almwen besynderlige i sin drwkkenskaff saa ther gaaer stoert oc ont røcthe aff, han rænder bønder om kwld oc troer them³ siden wnder sine hæste føder, basther och binder them som biwde lag oc dom for segh, han slo en qwinne saa hwn fick et døet barn, han hwgger oc slaer dørre op effther theris leieqwinder, hans swæne røffwe oc tage fra sancte Oluffs pelegrime och tage fra them S. oluffs offer, oc testamente som gode mænniske sænde til sancte oluff. Then lille friihed som kirken haffwer fork-

ræncke the hwor the kwndhe oc thet wed ieg at thet ær icke eders nades wylie. Effter thii sligt klages for megh aff almwen tha maa ieg icke andet æn wnderwise eder nade thet. Naar iegh wnderwiser thet mæster hans tha bliffwer han wred. Jeg haffwer æn nw paa ny staffn skriffwet hannom til at han skwldede rætte segh sælff oc flii ther bod oppaa, gwd giffwe han wilde thet gøre. Her ære theswær inghen gode tidender som ieg wed atskriffwe edher nade til paa thenne tiid. Sed *cum his animam corpus et illustrissimam maiestatem vestram deo omnipotentj et sancto olauo Regi perpetuo commendo. Ex Nidrosia postridie annunciationis Marie Anno domini Mdxix sub meo Signeto*

E:V:S:M:C:

Ericus walkendorff

Archiepiscopus Nidrosiensis etc.

Utanpå brevet: Illustrissimo et inuicto principi Domino Christierno dei gratia Dacie Noruegie Sclauorum gothorumque Regi Electo in regem Suecie Duci Sleszuigensi Holsatie Stormarie et Theomarchie Comiti in Oldenborgh et Delmenhorsth Domino s(uo grat)iosissimo

-
1. I texten: "falck".
 2. I texten: "end"
 3. Ordet skrivet ovan raden.

Den 4 april 1519

JENS och HENRIK TOROLFFSSÖNER samt MARGIT och BIRGITTA TOROLFFSDÖTT-RAR byter sina andelar i mellersta gården i *Skucku, Bergs* socken, mot HALVARD THOMAS-SONS del i *Fillsta, Frösö* socken.

Jfr JHD II, nr 85, 157.

Foto av originalet (på pergament) i JLFT VI, sid. 223.

Sigill: 1 och 2 snitt.

Tryckt i JLFT VI, sid. 214.

Alla dandemen som thetta breff see eller høra læsas Bekennis wi syskene Jens ok henrik torolffsønene margit ok birgitta torolffdøtre ath wi medh godhum wilia bythit haffwa iord medh halwardh tomosson swa i mattho ath fornemffde halward skal haffwa swa mykla iord wi fornemffde sysken atthe i milliste gardin i skaku liggandes i bergh sokn ok fik han oss igen swa mykith han atthe i fillistad liggandes i frøsøy soken medh swa forord ath oppa hulkin sydho som ey bliffwer fuld bytit medh iord effther dandemænna skyrningh tha

skal fullis *medh* peninge en bythit skal staa likafulth, thy skilie wi¹ *fornemffde* syskene forsagda iordh i millista gardin i skaku wndan oss ok wara erffwingar ok vnder *fornemffde* halffward tomosson ok hanss erffwingar effther han thil odals ok æwerdelika egho *medh* allo thy ther nw vnder ligger ok ligath haffwer fra forno ok nyo ingo vndanskildo, thesse dandemen waro offwer *thetta* bythe som er *per sigurdson* larens mykilson jon michilson *per* i røri ghen olaff iensson pawel vneson giord i rasth niells *person* thil yther mer forwarilse her vm bidie wi hanss karlsson lagman ok *per* i røri gh ath the sin insigle hengie for *thetta* breff *Scriptum Anno domini Mdxix ipso die beati ambrosii episcopi*

1. Ordet skrivet ovan raden.

397

Den 24 juli 1519

AGNES SEVASTDOTTER erkänner att hon med sin mans samtycke sålt sina arvedelar i *Tavnäs* och i bölet som hör till gården, till sin bror TROND SEVASTSON för 12 mark och 2 mark hon var skyldig honom, och mottagit betalningen.

Jfr JHD I, nr 174; II, nr 37, 379.

Original på pergament i VHAA:s dep. i RA.

Sigill: 1–3 snitt. Ett brev från 1537 är genom sitt 1:a och 2:a sigill fäst vid detta brev.

Tryckt i DN XIV nr 275; Persson, Sundsjö, sid. 166.

Alla dandemen som *thetta* breff see eller höra læsas bekennis iak agnis sewaste dotter ath iak *medh* minss bondha radhe ok samtykkio kerlika vnth ok salth haffwa minom brodher trondh sewasteson swa mykith iak atthe i taffwelnes min retthe arffdedel teslikis ok min del i the bøle ther thil liggia løsth ok fasth hwath *thet* helstz er for xij mark ok ther til¹ gaff trond mik qwit ij mark som mik borde honum i gen giffwa i sin løsa peninga hulka peninga jak kennis mik vp burith haffva i godhum peningom swa at mik vel nøgiør thy skill iak *fornemfde* del i taffwelnes ok the bøle ther thil liggia vndhan mik ok mine erffvingar ok vnder *fornemfde* trond ok hanss erffvingar effther han thil odals² ok æwerdelika (egho) *medh* allo thy ther nw vnder ligger ok ligath haffwer fra forno ok nyo i wato ok i torro ingo vndanskildo, var *thetta* kōp giorth *medh* en obrytelika stadfesto ok vitnat vnder viii fasta som swa hetha erik i somestad gunnar i møsiø kættil sigurdson olaff kætilson peder tordson anderss i døffving peder i staffness larens i sodwik thil ythermer sannindh her wm bider iak hanss karlson lagman arne i amber ok larens i sodwik ath the sin

insigle hengie for thetta breff *Scriptum* anno domini Mdxix in vigilia sancti iacobi apostoli

1. Ordet tillskrivet ovan raden.
2. I texten ”odalss” upprepat.

398

Omkring 1520

Hustru RAMBORG i *Hägled* ger 2 tredjedelar av sin gård till *Sunne* kyrka för sin själ, med rätt för hennes arvingar att köpa tillbaka jorden. Denna klausul resulterade i en över ett århundrade lång rättstvist.

Efter DN XVI, nr 361, som återger domen av den 27 oktober 1631, där brevet är återopat. Domstolshandlingen förvarades i VHAA i Stockholm, men är enl. uppgift från den arkivvårdande myndigheten ATA ej längre tillgänglig.

Wij eftterskreffne: Peder i Berge, Reder i oruigenn, Giørd i Østberg Peder i Mollung, Mogennis i Thannde, och Erick Ollszønn alle edszornne laugrettis mennd aff Sunde thinglaugh, kienndis och for alle giør witterligt, att Anno 1631 denn 27 October wore wij logligenn, eptter fogdens Erick Christensszøns beffallning, i hanns och thingskriffuerenns Jenns Michellsszøns neruerillssze, wdi et marckegangng neffnnt, at siune nogle mercker i hiemb eiigerenn, emellom Hegliidz manden paa denn enne, och Fornebye menden paa denn andenn side, nu och neruerendis thill stede, nembliq, aff Hegliidt, Siuor Øennszøn, Siuor Perszøn, och Oluff Ollszønn, jtem aff Fornnebye, Oluff Kieldsøn, och Oluff Hellisszønn: daa haffuer wij samptligenn siunitt och seet de mercker som findis emellom for^{ne} Hegliidt, och Fornebye, och siunis laglig steen mercker att werre, huor eptter de schall paa begge sidder rette hagenn, thj wij wiste iche dennom vgillde alld och emeden den stund iche bedre och logliger merker findis kann: dernest i rette lagde de Hegliidz mend deris forszeet leest¹ och paa skriffuitt lydenndis ord fraa ord som eptter følger:

Beklager, Oluff i Hegliidt, Siuor Pederszøn inn ibidem, och Siuor Øennszøn ibidem, huorledis en legde, ligenndis inde j deris hiemb Eiiger, saa gott som wed deris huuszwegh, wnnder deris beste frøudt er i fortiidenn kommen fraa deris gaarder, och wnder Fornebye, endog de drager der aff aarlig skatt,

och er dett saaledis thill kommen, att der war en gammell quinde i Hegliid nembliq, hustru Ramborg, hun gaff Sunde kiercke tho deellen aff den jord hun aagde ibidem, for sin siæll, dog neste arffuinge thill giendløszning, sidenn brugte sallig her Erich presten j Sunde, samme legde enn thid lang mett Hegliidz mendz loff och minde, fordj hand var deris frende, eptter hannom kom her Peder, saa willde hand met throe holde sigh thill samme eng, huorfore Hegliidz manden leigde en mannd ved naffn Oluff Jepsszøn thill kong:M: och finge skriffuelsze hiemb met hannom igenn fraa hans May: thill

laugmanden s: Niells Bottelszøn att hand met 24 mend skulle dømme i sagen, thj dømbde de at børde mend och slegtingge, bør niude bruge och beholde sitt odells gottz, och kongen sin aarlig skatt der aff, och kiercken thill saa mange penge som samme godzs for worderis kand: Siden bleff samme leigde worderitt for 6.dr. thill kiercken, dennom Hegliidz manden betallt haffuer eptter beuiszis lydellsze: Men formedellst Hegliidz manden iche haffde raad till peninge at betalle for^{ne} Oluff Jepsszøn med for hans wmag och regsze thill ko:M: om for^{ne} verff, daa wntte de hanom derforre thill pantte en thredie deell aff same eng, indtill hand kunde haffue ret for sitt wmag: emedlerthid døøde hand, och hans daatter Marett Olszdaatter, brugte dett en thidlang, och strax der eptter kom fegden paa, saa thiden bleff forhalet, dog der er alltid miere end i huer tiende aar aamaget paa, men iche komen thill nogen ende, de fattige folck i Hegliidt thill stor schaade som saa lang en thid haffuer giortt aarlig skatt der aff, och dog ingen gaffn det aff bekommett haffuer: Men motte i dett stedt aarligen kiøbe hø hossz andre och føre ind paa cronens gottz de beszider,

och Fornneby manden nemblig salig Kiellid, och nu hans sønn Oluff Kieldsøn vill sig dett thilegne wnder en frij bunde gaardt i Fornebye, huilcken for nogle aar sidenn, er jgenn lagt, saa huerckenn kongen, presten eller kiercken bekommer thiende der aff: maa de saa forsnilde fra ko: Maytt. ^s gaarder lotter och lunder, och ligge dennom vnnder friett gottz, da raader de formeegitt: rette Aarszagenn, at det haffuer staad saa lenge, ehr indtett anndett, wdden Hegliidzmanden haffde ey raad thill pennege, at betaalle Oluff Jepszøn for sin wmagh och regsze thill Danmarck, huor fore Oluff Jepszøn forholdte dennom samme legde saa lenge hand leffde, och eptter hans dage fich Kiellid Roluffszøn fatt paa den, thj hannd haffde thill echte for^{ne} Oluffs datter, siden forpanttet hand thet bortt thill her Seffren j Sunde, och drog der eptter thill Norge, och war der offuer xx aars thid, endogh Oluff Jepszøn self bekiente noget førin hand døde, och sagde thill Lauritz Øensszøn i Hegliid (der de talldis viid om samme legde) ieg kand iche ventte det ieg skall haffue her wnder huuse veggen dine i Hegliidt, menn naar ieg haffuer rett for mitt wmagh till Danmarck, saa begierer ieg iche mere: Dette bekiende nu i dag Anne, och Kiersten Lauritz døtere wed deris høyeste eed att haffue hørt aff Oluff Jepszøns mund, och ønsket dennom saa sandt att findis i gudz rige, och alldrig sandermere: thi formiente nu Hegliidzmanden at pant kannnd inthett forstaa sig, och Olle Jepszøn och hans arffuing at haffue haftt noch ligge och rett aff samme eng for be^{tte} sitt wmagh eller regsze thill Danmarck, nu paa 60 aars thid de samme eng brugtt haffuer, och Hegliidz manden haffuer dragett der aff skatt och thyngge, och Fornebymandenn inthett: Menn der som Oluff Jepsszøns arffuinger haffuer fraa deris frj gaardt i Forneby, nemblig for^{ne} Kiellid Roluffszøn och hans høstru, byttet noget aff samme eng thill Lassz Andersøn i Fornebye wnder hans gaardt, daa kommer dett denom inthett ved, thj huer søger sin fangszmand:

Dernest fremblagde de for^{ne} lagmandz Niells Bottelsszøns och 24 mendz dom, daterit Hegliidt denn 22 Octobris 1571 leest och paa skreffuitt lydenndis i sin fulde meening, at de same thid och sted vare forszamblede och tillneffnitt paa Hegliid j ko: Maytt^s fogdis Peder Thomeszøns neruerillsze, att schille den

trætte som vor emellom her Peder i Sunde och Oluff Jepszøn i Fornnebye Lauritzs Øenszøn, och Lassze Matzøn i Hegliid, daa fremb kom fornemde Oluff Jepszøn med sine med arffuinger och thilltaallede her Peder, och willde wiide huad rett hand haffde thill att forholde dennom dett eng som heder Hegliidt, och kiennde sig med sine med arffuinger att vore børde mend thill same engh och sagde att de drage skatten aarligen och hand haffuer godzett, och godzett ligger ind i deris eiger och dj lide stor schade och vskiell aff hans boschab, som hand lader driffue offuer deris eiger. Der thill suaarede for^{ne} her Peder och sagde att samme engh haffuer liggett vnder prestebollet i lang thid, och hannd will och beholde samme eenng. Daa fremb bar Oluff Jepszøn itt bezeglede breff lydenndis att høstru Ramborg j Heglid gaff Sunde kiercke tho deellenn j Hegliid for sinn siell saa j motte, att hindis neste slegttninger skulle løssze samme tho deellen jgenn, daa thill spurde wij her Peder om hand haffde nogenn breff och beuisz att samme engh, var kommen wnnder preste bollet met nogen rett eller retterganng: daa sagde hannd ney, och sagde eppterdj prester haffde fuldt thet som wore for migh, saa will och ieg følge samme enng: Daa eppter tilltaalle och giendszuard, thoge wij ossz denne sagh fore, och randszagettt samme maall och offuer wegjt, daa eppterdj att samme enng war saa vlogligen kommett ifraa kierckenn, och opvnnder preste bollet, och legger ind i Børde mendz eiger som dj giøre schatt aff, och dj haffuer dragett skatten for samme enng aarligenn, allt sidenn dett var giffuit wnnder kierckenn, och samme engh var komett fraa kierckenn wnnder preste gaardenn, och eppterdj at samme enn var giffuit thill kierckenn met forord, att neste slegttninger schulle løssze dett igenn, daa haffuer wij saa for rette aff sagt, att for^{ne} Børde mennd och slegttninger bør nyde, bruge, och beholde, sitt odells godzs, och kongen thill rettenn skatt aarligenn som dj thill førenn giortt haffuer och kierckenn thill saa mange peninge, som samme godzs kannd vorderis for: Att saa j sannndhed ehr som forskreffuitt staar, daa trycker wij wore zigneetter her wnnder dette vortt obnne breff som schreffuitt ehr, aar och dag som forsziiiger:

Jtem fremblagde de for^{ne} beuisz paa 6 dr. at were bethalltt thill kierckenn for bemelte enng leest och paaschreffuitt och lydenndis ord fra ord som eppter følger:

Kiennndis wij eppterskreffne kiercke ombudzmend i Sunde sogenn Joenn Jnguollszøn i Welluigh, och Lasz Anderszøn i Fornebye att wij annamett thill osz paa kierckens wegne sex dr. aff Oluff Jepszøn, som war Sunde kiercke tillsagtt for Hegliid eppter Lagmandens Niells Bottellszøns och tolff menndz legenn, derforre sige wij Olle Jepszøn frij werre for samme penng, thill ydermere beuiszningh her om sette wij vorre mercker nedenn for dette skriffu-

elsze, som schreffuit var i Hegliid Anno Dominj 73, 6 May:

Endnu fremblagde de thuende pergamentis velbeszglede breffue, leest och paa skreffuit, thet første daterit 1530 (Här följer ett utdrag av brevet DN XIV, 701). Dett andett breff daterit den 1559 sancte Miekellsthid (Här följer ett utdrag av brevet DN XV, 684).

Daa eppter thillaalle och giendszuard, och eppterdj det beuiszis met be^{te} thuende gamell quinder, som ved deris høieste ed bekiender, at haffue hørtt det Oluff Jepszøn bekiende i sin vellmagt, iche at kunde ventte sig noget i samme engh naar hand fich [sitt?] for sin regsze thill Danmarck saa begierde hand iche meere der wdj, Jtem beuiszer be^{te} lagmandz och 24 mendz dom, at for^{ne} eng er thill dømpt rette odells eyere i Hegliid at løsze for penge thill kiercken, samt beuiszer de Hegliidz mend att samme penng eptter vorderinng thill kiercken bethallt ehr, och offuer allt wduiszer forschreffne thuende pergamentis breffue, at Oluff Jepszøn och hanns sallig fader Jep i Fornebye haffuer bortt bebreffuit alle deris jorde partter i Hegliid ved semmie och jorde bytte: daa viste wij iche att dømme for^{ne} Hegliidz menden fraa be^{te} pantte engh emod forskreffne prob, dom och breffue, all den stund de stannder wed sin fulde magt, menn samme eng at følge cronens gaardt Hegliid, som dett fraa komen er, eppterdj be^{te} Oluff Jepszøn och hanns arffuinger haffuer hidtill paa 60 aars thid haftt lige noch der wdj aff dissz affgrøde, for sine regsze thill Danmarck Menn der som de Fornebye mend iche ville nøyes med for^{ne} marcke prob formedells nogett ringe sne nu falldenn var, daa de sellff thill første vaarenn igenn der om at regsze prob igenn: Disz thill windiszbyrd wnder voris zigneetter med thingskriffuerrens Jenns Michelsszøns beszegling thill vitterlighed: Datum vt supra:

a. Der emod beuiste hans Vederpart med et velbeszeglitt Pergamenttis breff, leest och paaschreffuit daterit Anno 1530: wnder Salig Oluff Hemingszen lagmand i Jempteland, Jon i Mollung och Halsten Thiffvatszøn deris szignet-ter, lydendis i szin kortte Meeningh, att forⁿ: Olluff Jepszens fader, Jep i Forneby haffuer giort samb och stage med szine Verbrødre Szuend och Daniell i Hegliid, om hans høstruis Arff och Odell i forⁿ: Hegliid, med saa schell att Jeppe fich paa szitt bytte paa szine børns wegne thj marck kiøb j jord foruden hindis hiemen følge som var 32² marck: Thi skillede hand forⁿ: Arff och Odell i forⁿ: Hegliid, wnden szig och szine børn och deris Arffuinger och wnder forⁿ: Szuend och Daniell och deris arffuinger till Odells och euindelige Egen- domb med alle tillunder, wnden schilde dette thj marck kiøb: Sammeledis bekiender Secill i Hølan och Anne i Trapnes, att de med deris bønders och børns Raad och handelag, kierligen wnt och szollt haffuer, deris brødre Szuend och Daniell i Hegliid, deris rette Arff och Odell i forⁿ: Hegliid for x marck huer, wden deris heimen föllge, som var 30 marck huer, thj schillede de forⁿ: arffue och odell i forⁿ: Hegliid ligendis wnden dem och deris arffuinger och wnder forⁿ: deris brødre och deris arffuinger thill Odell och euindelige eyen- dom med alle thillunder: som samme forⁿ: sambs och kiøbe breff ydermere formellder och jndholder.

b. Dernest beuiste de med it andet Pergamentis velbeszeglit breff daterit Sancte Michells thid 1559 leest och paa schreffuit: lydendis att Olle Hemings-

zen fordom lagmand szellff 6: haffde veritt j iordebytte emellom Olle Jepszen i Forneby och Lauridtz Øensen i Hegliid, daa fich Olle Jepszen paa szit bytte aff Lauridz Ønszen thj Mellinger i aaben ager, nest sin agger, och Lauridz fich aff hanom igen thj Melling paa sitt bytte i Hegliid, som var Olle Jepszens morne, fem Melling j oben ager gandsche schrint, och fem Melling i fasten legde, huor med de lode sig noye paa begge Sider ved handeband, som samme breff ydermere formellder och indholder:

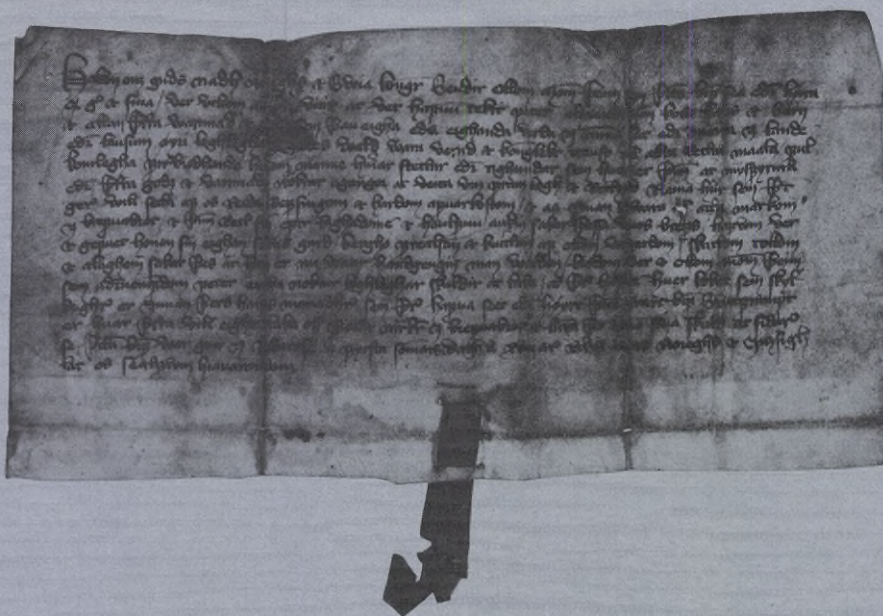
Dernest fremblagde de Hegliidz Mend forⁿ: 6 Mendz domb daterit Hegliid den 27 Octo: 1631 som er funderitt paa forⁿ: gamell jorde breffue, och leffendis prob och vindiszbyrd, saauell som funderitt paa be:^{te} førige gamel lagmandz och 24 mendz dom, wdgifffuitt och daterit i Hegliid den 22 Octob: 1571. Begge forⁿ: domme leest och paaskreffuitt:

-
1. I DN står "lset".
 2. I brevet av 1631 står här korrekt: 30.

"Håkon med Guds nåd Norges och Sveriges konung sänder alle män som detta brev ser eller hör..."
(Diplom från 14/4 1372)

Den fylligaste källan till vår kunskap om medeltiden i Jämtland/Härjedalen är de nära 1.000-talet diplom som finns bevarade i Riksarkiven i Stockholm, Köpenhamn och Oslo, ute i gårdarna i länet och i Landsarkivet, Östersund.

Genom dessa brev lär vi känna jämtar och härjedalingar och det liv de förde ett halvt årtusende före vår tid – en ovärderlig källa till kunskap om vår historia.

Heimbygdas förlag

ISBN 91-85390-79-8